

# **Matyu**

## **ndê nawaê nayham**

### **Yom whê nawaê nayham**

### **dindec sa-nga**

Matyu in Yisu ndê ngacsênomi 12 si dan, ma in ndê naê dan bu Liwai (Mak 2:14). Têṅ ṅamata-nga in kôm gwelen whiṅ gavman Rom-nga ma kôc mone takis-nga yêc lau Israel-nga. Ma tiṅambu Yisu kêgalêm in sa ti ndê ngacsênom dan.

Matyu in ṅac Israel-nga, ma in to nawaê nayham dindec gic in dau ndê lau Israel-nga nawaê. In to tu bu whê sa bu Mesaya naṅ Anötö gic bata bu êṅkiṅ tēṅ lau Israel-nga, naṅ Yisu dau. Matyu kôc yom daêsam yêc lau Israel si buku dabuṅ (naṅ dasam bu Yom Lêṅsêm Akwa) bu puc yom naṅ in to pi Yisu, naṅ dôn, ma bu tôc asê bu yom hoṅ naṅ propet akwa-kwa sêto pi Mesaya dau, naṅ ṅandô sa pi Yisu. Ma Matyu to yom daêsam pi yom naṅ Yisu sôm ma kêdôhôn tēṅ lau, ma pi gēṅ naṅ in kôm.

Nawaê nayham dindec gic waê lau Israel-nga tawasê dom, magoc gic waê lau nom-nga hoṅ. Nahu bu Matyu to yom daêsam pi †Anötö ndê gôliṅ (kingdom), ma whê sa bu Anötö tac whiṅ bu lau hoṅ sêsôc in ndê gôliṅ ṅapu, ma sêti in ndê balêkoc. Tôm yom naṅ Yisu sôm tēṅ lau Israel-nga, ma Matyu to yêc 4:17, naṅ yêc bocdec bu:

Anötö ndê gôliņ meņ kêpiņ su. Bocdinaņ anem daôm kwi ma ahu mêtê sac siņ.

*Yisu ndê apai ŋadênaņ*  
(Luk 3:22-38)

<sup>1</sup> Yisu †Kilisi ndê apai si ŋadênaņ dindec. In sa akêņ Dawid ndê, ma Dawid sa akêņ Abraham ndê.

<sup>2</sup> Abraham ndê atu in Aisak. Ma Aisak ndê atu in Jakob. Jakob ndê atui †Juda ti in ndê asidôwai.

<sup>3</sup> Juda gêm Tama ma inlu sêkwê balê lu asê, naņ Peres lu Sera. Peres ndê atu in Hesron, ma Hesron ndê atu in Ram. <sup>4</sup> Ram ndê atu in Aminadab. Aminadab ndê atu in Nason, ma Nason ndê atu in Salmon. <sup>5</sup> Salmon gêm Rahab, ma inlu sêkwê Boas asê. Boas gêm Rut, ma inlu sêkwê Obed asê. Ma Obed in Jessi damba. <sup>6</sup> Ma Jessi ndê atu in Kiņ Dawid.

Dawid gêm Betsiba, naņ muņņa ti Uria ndê awê, ma Dawid lu Betsiba sêkwê Solomon asê.

<sup>7</sup> Solomon ndê atu in Rehoboam. Ma Rehoboam ndê atu in Abaisa. Abaisa ndê atu in Asa. <sup>8</sup> Asa ndê atu Yehosapat, ma Yehosapat ndê atu in Yehoram. Yehoram ndê atu in Usiah. <sup>9</sup> Usiah ndê atu Yotam, ma Yotam ndê atu Ahas. Ahas ndê atu in Hesekeya. <sup>10</sup> Hesekeya ndê atu in Manase, ma Manase ndê atu Amon. Amon ndê atu in Josaya.

<sup>11</sup> Ma Josaya ndê atui, naņ Yekonaya ti ndê asii. Têņ Josaya ndê têm lau Babilon-ņga sêņgaho lau †Israelņga su, ma sêkôc ŋac sa si sêndôc gameņ apa Babilon-ņga gitôm lau gapocwalô-ņga.

<sup>12</sup> Têņ ndoc lau Israel-ņga sêmbo gameņ Babilon-ņga, naņ Yekonaya kwê Sealtial asê.

Tiṅambu lau Israelṅga sêmbu akêṅ gameṅ Babilon-ṅga sêmeṅ, ma Sealtial kwê Serubabel asê. <sup>13</sup> Serubabel ndê atu iṅ Abiud, ma Abiud ndê atu Eliakim. Eliakim ndê atu iṅ Aso. <sup>14</sup> Ma Aso ndê atu Sadok. Sadok ndê atu iṅ Akim, ma Akim ndê atu iṅ Eliud. <sup>15</sup> Eliud ndê atu iṅ Eleasa, ma Eleasa ndê atu Matan. Matan ndê atu iṅ Jakob, <sup>16</sup> ma Jakob ndê atu iṅ Josep. Josep gêm Maria naṅ kôc Yisu, ṅgac naṅ sêsam bu Kilisi.

<sup>17</sup> Bocdinaṅ, têṅ Abraham ndê têm ma meṅ têṅ Kiṅ Dawid ndê têm, Yisu ndê apaṅgaci 14 sêmbo. Ma têṅ Dawid ndê têm ma meṅ têṅ ndoc lau Israel-ṅga sêndöc Babilon, naṅ iṅ ndê apai 14 tiyham sêmbo. Ma têṅ ndoc lau Israel-ṅga sêndöc Babilon, e meṅ têṅ ndoc Maria kôc Kilisi, naṅ apai 14 tiyham sêmbo.

*Yisu ndê dinda kôc iṅ*

<sup>18</sup> Yisu Kilisi dinda kôc iṅ ṅamiṅ dau dec. ṅac sêhê iṅ dinda Maria têṅ Josep su, magoc iṅlu sêmbo sêwhiṅ dau dom, ma sêlic bu Maria daê. Iṅ daê akêṅ ṅalau Dabuṅ ndê. <sup>19</sup> Josep, naṅ sêmasaṅ yom bu nem Maria, naṅ ṅgac gitêṅ, ma bu kôm iṅ maya sa dom, dec gauc gêm bu hu iṅ siṅ gelec.

<sup>20</sup> Iṅ kôc gauc dinaṅ su, goc Pômdau ndê aṅela daṅ hoc dau asê têṅ iṅ ṅa mbê, ma sôm, “Josep, Dawid ndê apaṅgac, töc daôm dom bu kôc Maria sa ti am nem awhê, bu ṅalau Dabuṅ dau kên balêkoc naṅ mbo iṅ ṅatac ṅalôm. <sup>21</sup> Maria oc kôc balê daṅ, ma am oc sam iṅ ndê ṅaê bu †Yisu, ṅahu bu iṅ oc nem iṅ ndê lau si yêc ṅac si sac ṅagêyô.”

<sup>22</sup> Gêñ hoñ dinañ hóc asê ma bocdinañ Pômdau ndê yom nañ propet Aisaya hoc asê mun su, nañ ñandô sa. In hoc yom dau asê bocdec bu:

<sup>23</sup> Alic su nañ. Awhê akiñ dañ oc daê e kôc balêkoc ñac dañ, ma ñac oc sêsam in ndê ñaê bu Imanuel. *[Ais 7:14]*

(Ñaê 'Immanuel' dau ñahu bu 'Anötö mbo whin yac.' )

<sup>24</sup> Têñ ndoc Josep tapo sa, nañ in kôm gitôm Pômdau ndê añela gic atu in, ma kôc Maria sa meñ mbo in ndê andu ti in ndê awhê. <sup>25</sup> Inlu sêmbo sêwhin dandi, magoc Josep gic ahê Maria mbo e gitôm in kôc balêkoc dau su. Ma in sam in ndê ñaê bu Yisu.

## 2

### *Lau tigauc sêñsalê Yisu*

<sup>1</sup> Yisu dinda kôc in yêc malac Betlehem yêc gameñ Judia-ña, têt têt Kiñ †Herod gêm gôlin mbo. Tinambu lau apa ñatô sêhóc asê Jerusalem. Ñac lau tigauc tu sêñyalê tata-ña, ma sêmek akêt gameñ ac pi-ña. <sup>2</sup> Sêhóc asê ma sêndac, "Balêkoc nañ bu ti lau Israel si kiñ, nañ dinda kôc in yêc nde? Yac alic tata wakuc dañ pô yac mba gameñ dec kêt puc yac bu in hóc asê su. Ma yac amen bu atoc in sa ti apôn handuc têt in."

<sup>3</sup> Ñac si yom dinañ kôm Kiñ Herod sô ma gauc gêm yom daêsam. Ma lau Jerusalem-ña hoñ boc-dinañ. <sup>4</sup> Goc Herod kégalem lau Israel si †dabuñsiga atu-tu ti lau nañ sêndôhôn yomsu, nañ sa sêpitigen, ma ndac ñac, "Mac

nem †Mesaya dinda oc kôc in̄ yêc malac bocke?”

<sup>5</sup> Ma sêô in̄ ndê yom ma sêsôm, “In̄ dinda oc kôc in̄ yêc malac Betlehem yêc gameŋ Judia-ŋga. Propet akwa daŋ to yom pi in̄ muŋ su bocdec bu:

<sup>6</sup> O malac Betlehem yêc gameŋ naŋ †Juda ndê toŋ sêwêkain̄. Malac atu-tu hoŋ naŋ sêyêc Juda ndê gameŋ, naŋ ŋadaŋ hóc gêlêc am su dom, ŋahu bu gôlin̄waga naŋ oc sa yêc am, naŋ oc ti ŋgac atu tu yob aneŋ lau Israel-ŋga.”

*[Mai*

*5:2]*

<sup>7</sup> Herod ŋô yom hoŋ dinaŋ su, ma kêŋ ŋac sêsa si. Goc in̄ gic lau tiguaŋ dinaŋ sa tiyham gelec, ma kip yom sa yêc ŋac, bu bêc bocke tata dau meŋ hóc asê ma ŋac sêlic. Ŋac sic miŋ yom hoŋ têŋ in̄ su, <sup>8</sup> ma in̄ kêkin̄ ŋac bu sêtêŋ malac Betlehem sêndi, ma sôm têŋ ŋac, “Andi aŋsalê balêkoc dau, ma têŋ ndoc mac atap in̄ sa, naŋ gocambu amêŋ akêŋ ŋawaê têŋ aô bu aô dauŋ waloc, ma watoc in̄ sa.”

<sup>9</sup> Lau dinaŋ sêŋgô Herod ndê yom su, ma sêsa si. Ma tata naŋ sêlic su yêc ŋac si gameŋ ac pi-ŋga, naŋ wê ŋac gi e kalhac andu naŋ balêkoc yêc, naŋ ŋahô solop. <sup>10</sup> Ŋac sêlic tata dau dec kôm ŋac atac ŋayham atu. <sup>11</sup> Sêsôc andu dau si, ma sêlic balêkoc lu dinda Maria. Ma sêpôn haduc têŋ balêkoc dau ma sêtoc in̄ sa. Goc ŋac sêkac si talhi sa, ma sêkêŋ si awalaŋ naŋ ŋaôli atu-tu têŋ in̄ kain̄ gitôm gol, ma a ŋakwi ŋamalu ti gêŋ ŋamalu ŋayham. <sup>12</sup> Têŋ ndoc dinaŋ Anötô kêŋ puc ŋac ŋa mbê bu sêmbu sêtêŋ Herod sêndi dom. Bocdinaŋ sêlhô sêsa seŋ daŋ dau-ŋga daŋ, ma sêmbu sêtêŋ ŋac si gameŋ si.

*Josep lu Maria ma Yisu sêsip Isip si*

<sup>13</sup> Têñ têm lau tigauc dinañ sêhu ñac siñ su, Pômdau ndê añela dañ suñ mbê têtñ Josep ma sôm, “Herod kêsâlê balê dau bu ndic inñ ndu. Bocdinañ tisa, ma kôc balê lu dinda sa ma asip Isip andi. Ambo dinañ e tôm aô wakêtñ puc mac.”

<sup>14</sup> Josep ñgô añela ndê yom su, goc tisa têtñ ôbwêc dinañ ma kôc balê lu dinda sa, ma sêsip Isip si.

<sup>15</sup> Ma ñac sêmbo gameñ dinañ, e Herod mbac ndu su. Ma ñalêtñ dau dinañ dec Pômdau ndê yom nañ propet dañ hoc asê muñ su, nañ ñandô sa. Yom dau bocdec bu:

Aô kagalêm aneñ atuñgac sa akêtñ gameñ Isip-  
ña meñ. *[Hos*

*11:1]*

*Herod gic balêkoc dedec ndu*

<sup>16</sup> Têtñ ndoc Josep kôc Maria lu Yisu sa sêsip Isip si, nañ Herod hêtñ lau tigauc bu sêkêtñ ñawaê têtñ inñ pi balê dau. Magoc ñac sêmeneñ dom, dec inñ kêyalê bu ñac sêtñsau inñ, ma inñ tac ñandê atu. Goc kêkiñ inñ ndê lau siñ-ña sêtêtñ Betlehem si, ma sic balêkoc ñgac dedec hoñ ndu yêc malac Betlehem, ma yêc gameñ ñamakê-ña whiñ. Inñ tap ñawaê sa su yêc lau tigauc, pi bêc nañ tata hôt asê ñac-ña, ma bocdinañ ñac sic balêkoc ñgac dedec e gi tap ñac nañ si yala tilu, nañ hoñ ndu. <sup>17</sup> Ma tu dinañ-ña yom nañ propet Jeremaya to, nañ ñandô sa. Inñ to yom bocdec bu:

<sup>18</sup> Lau sêtañ dangibo atu yêc malac Rama.\*  
Rakel ndê lau wakuc sêtañ ñac si balêkoc

---

\* **2:18** Rama - malac saun dañ nañ yêc kêpiñ Jerusalem.

naŋ siŋga su. Ma lau daŋ sêtom bu sênem  
malô ŋac dom. *[Jer 31:15]*

*Josep kôc Yisu lu dinda sêmbu sêmen*

<sup>19</sup> Tiŋambu Herod mbac ndu, ma yêc Isip, Pômdau ndê aŋela hoc dau asê têt Josep ŋa mbê,  
<sup>20</sup> ma sôm têt iŋ, “Tisa ma kôc balê lu dinda sa, ma ambu atêt gameŋ Israel-ŋga andi. Lau naŋ sêkôm bu sêndic balê dau ndu, naŋ hoŋ sêmbac ndu su.” <sup>21</sup> Goc Josep tisa, kôc balê lu dinda sa, ma ŋac sêmbu sêtêt Israel si. <sup>22</sup> Tigeŋ Josep ŋô bu Akelaus gêm gôliŋ gameŋ Judia-ŋga ô damba Herod su, dec tôtec dau bu mbu têt gameŋ Judia-ŋga ndi. Ma Pômdau kêŋ puc iŋ ŋa mbê bu têt gameŋ Galili-ŋga ndi. <sup>23</sup> Goc ŋac sêtêt Galili si, ma sêndöc malac daŋ ŋaê Nasaret. Ma bocdinaŋ yom naŋ propet akwa-kwa sêto muŋ su, naŋ ŋandô sa pi Yisu. Ŋac sêto yom yêc bocdec bu, “Lau oc sêsam iŋ bu ŋac Nasaret-ŋga.”

### 3

*Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga kêmasaŋ Yisu ndê seŋ  
(Mak 1:2-8; Luk 3:2-17)*

<sup>1</sup> Tiŋambu Jon, Ngac Kêku Lau-ŋga hôtec asê gameŋ Judia-ŋga, ma gêm mêtê mbo gameŋ sawa. <sup>2</sup> Iŋ sôm têt lau, “Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ su. Bocdinaŋ anem daôm kwi ma ahu mêtê sac siŋ.” <sup>3</sup> Gêŋ dau kêkuc yom naŋ propet Aisaya hoc asê muŋ su bocdec bu:

Ŋamalac daŋ ta yom mbo gameŋ sawa, bocdec bu, ‘Amasaŋ Pômdau ndê seŋ tisolop. Amasaŋ nem ŋalôm bu akôc iŋ sa.’ *[Ais 40:3]*

<sup>4</sup> Jon sôc ñakwê nañ sêmasañ ña kamel ñamliclhu, ma kic piñkap yêc in ñampêbalê. Ma in gên gên bambalin gitôm wakô ma lêp.

<sup>5</sup> Lau daêsam sêsa sêtên Jon si. Ñac lau akên malac atu Jerusalem ma malac hoñ yêc gameñ Judia-nga, ma lau nañ sêndöc Bu Jordan ñamakê. <sup>6</sup> Ñac sêhoc si sac asê tên Jon, ma in kêku ñac yêc Bu Jordan. <sup>7</sup> Ma lau †Palêsai ti lau †Sadiusi daêsam sêsa sêtên gameñ nañ Jon kêku lau mbo, nañ si. Tên ndoc Jon gêlic ñac in sôm ñac bocdec bu, “Mac mboc ñatui mac! Tu sake-nga mac alhö amen? Mac akôc gauc pi Anötö ndê tac ñandê nañ lau propet sêkên puc yac bu oc meñ sa, dec gauc gêm bu amen ma alin sanju ñambwa, a? <sup>8</sup> Anğô! Akôm mêtê ñayham nañ tôc asê bu mac am daôm kwi yomandô. <sup>9</sup> Ma asôm tên daôm dom bu, ‘Abraham apai yac, ma tu dinañ-nga Anötö oc kôc yac sa.’ Aô wasôm tên mac bu Anötö gitôm bu nem hoc hoñ dindéc kwi sêti Abraham ndê atui sêô mac. <sup>10</sup> A hoñ nañ sem ñandô ñayham dom, nañ kwahic dec Anötö kên ki ñamata tên ñawakac, ma in oc lên su ma tuc pi ya ndi.

<sup>11</sup> “Aô wasôm tên mac hoñ bu ñgac dañ oc meñ êñkuc aô, nañ ndê ñaclai hôc gêlêc aneñ su. Aô ñgac ñambwa, gitôm dom bu wati in ndê ñgac akind tu waken in ndê atapa-nga. Aô dec kaku mac ña bu ñambwa, nañ tôc asê bu mac am daôm kwi su. Tigen in ñgac dau oc êñku mac ña Ñalau Dabuñ ti ya. <sup>12</sup> In meñ bu êñsahê lau, gitôm ñgac nañ whê wit ñandô ti ñapa kôc, goc gic ñandô sa sôc andu gên ñandô-nga gi, ma tuc



ɲapa sip ya naɲ sa ɲapanɲ, naɲ gi.”

*Jon kêku Yisu*

*(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)*

<sup>13</sup> Têɲ dinaɲ Yisu meɲ akêɲ gameɲ Galili-ɲga ma hôc asê Jon yêc Bu Jordan. Inɲ tac whiɲ bu Jon êɲku inɲ. <sup>14</sup> Magoc Jon gic yao dau têtɲ inɲ ma sôm, “Am bu êmkû aô, oc ɲayham. Bocke dec am sôm bu aô waɲku am?” <sup>15</sup> Tigeɲ Yisu ô Jon ndê yom ma sôm, “Am tec dom. Kwahic dec am êmkû aô, bu taɲkuc lêɲ solop naɲ Anötö kêmasaɲ gwananɲ su.” Yisu sôm su ma Jon gôlôc bu êɲku inɲ. <sup>16</sup> Yisu gêliɲ saɲgu su ma pi akêɲ bu meɲ. Ma undambê kac sa, ma inɲ gêlic Anötö ndê ɲalau sip meɲ gitôm balusi ma sac inɲ ɲahô. <sup>17</sup> Ma awha daɲ sa akêɲ undambê, naɲ sôm bu, “Aô Atuɲgac atac whiɲ-ɲga dau dindec. Aô gatisambuc inɲ ɲandô.”

## 4

*Sadaɲ kêtôm Yisu*

*(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)*

<sup>1</sup> Tiɲambu ɲalau Dabuɲ wê Yisu sa gameɲ sawa gi, bu †Sadaɲ êntôm inɲ. <sup>2</sup> Yisu gêɲ gêɲ daɲ dom tôm acsalô 40 ma ôbwêc 40, ma tiɲambu gêɲ yô inɲ ɲandô. <sup>3</sup> Ma têtɲ dinaɲ Sadaɲ hôc asê inɲ ma sôm têtɲ inɲ, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaɲ sôm têtɲ hoc dindec bu sênem dau kwi ti gêɲ daneɲ-ɲga.” <sup>4</sup> Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Gêɲ daneɲ-ɲga ɲambwa kêɲ lau sêndöc tali dom. ɲac daɲga wambu yom hoɲ naɲ Anötö sôm, dec ɲac oc sêndöc tali.’”

<sup>5</sup> Goc Sadañ kôc iñ sa pi malac dabuñ Jerusalem gi, ma kên iñ kalhac †lôm dabuñ ñapoc lôlôc. <sup>6</sup> Ma sôm têt iñ, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinañ pwê sip ndi. Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, *‘Pômdau oc êñkiñ ndê añela bu sêyob am, ma sêpê am sa lôlôc bu am tiñ gahim pi hoc dañ dom.’* ” <sup>7</sup> Magoc Yisu sôm têt iñ, “Mba! Sêto yom dañ tiyham yêc bocdec bu, *‘Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.’* ”

<sup>8</sup> Goc Sadañ kôc iñ sa, ma lu sêpi lôc baliñ dañ si. Ma gameñ hoñ nañ kiñ nom-nga sem gôliñ, ma kiñ dau si awa ti gêt ñayham-ñayham hoñ, nañ Sadañ tôc têt Yisu. <sup>9</sup> Ma sôm, “Am bu pôn hamduc têt aô ma nem akiñ aô, goc wakên gêt hoñ dec sip am amam.” <sup>10</sup> Magoc Yisu sôm têt iñ, “Mba, Sadañ! Am kôc daôm sa ndi! Sêto yom yêc bocdec bu, *‘Pôn hamduc têt Pômdau am nem Anötö, ma nem akiñ iñ tawasê.’* ” <sup>11</sup> Têt dinañ Sadañ hu iñ siñ, ma añela sêmeñ ma sem akiñ iñ.

### *Yisu gic hu ndê gwelen*

<sup>12</sup> Tiñambu †Herod kêkiñ ndê lau siñ-nga si ma sêkôc Jon dôñ, ma sêkên iñ ndöc gapocwalô. Ma têt ndoc Yisu ngô ñawaê, goc iñ mbu têt gameñ Galili-nga gi. <sup>13</sup> Iñ gi ndöc malac Nasaret dom, magoc iñ gi ndöc Kapenaom, malac nañ yêc kêpiñ Bugictoñ Galili-nga. Muñ-nga andô †Jakob ndê atu lu, Sebulun lu Naptali sêwêkain nom yêc gameñ dinañ. <sup>14</sup> Nalên dinañ yom nañ propet Aisaya to muñ su, nañ ñandô sa. Yom dau bocdec bu:

15-16 Nawê atu dañ meñ pô lau nañ sêndöc Sebulun lu Naptali si gameñ nañ yêc kêpiñ bugicton, ma yêc Bu Jordan ñamakê. Gameñ Galili-nga dinañ sêsam bu lau apa si gameñ, ma lau nañ sêndöc dinañ, nañ sêmbo tøm lau nañ ñasec atu køm ñac ahuc, ma tøm lau nañ sêmpiñ bu sêmbac ndu. Magoc kwahic dec sêlic ñawê atu su. *[Ais 9:1-2]*

17 Têñ ndoc dinañ Yisu gic hu ndê gwelen nem mêtê lau-nga, ma iñ hoc yom asê têt lau bocdec bu, “Anötö ndê göliñ meñ kêpiñ su. Bocdinañ anem daôm kwi, ma ahu mêtê sac siñ.”

*Yisu mbwêc lau hale tu sêñkuc iñ-nga  
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)*

18 Têt bêt dañ Yisu kêsêlên mbo Bugicton Galili-nga ñamakê. Ma iñ gêlic Saimon nañ ndê ñaê dañ Pita, lu asi Andru. Inlu sêkên wasañ sêmbo, bu inlu ñgac sêkôc i-nga lu. 19 Goc Yisu sôm têt inlu, “Amlu amen añkuc aö, ma aö wakên amlu ahê ñamalac sêmen sêñkuc aö, tøm nañ kwahic dec amlu ahê i.” 20 Ma ñagahô inlu sêtec si wasañ yêc, ma sêñkuc iñ.

21 Sêñsêlên si, ma Yisu gêlic Sebedi ndê atu lu, nañ Jems lu Jon. Sêndöc wañ sêwhiñ damba Sebedi, ma sêpô si wasañ kic sêmbo. Yisu mbwêc inlu bu sêmen sêñkuc iñ, 22 ma ñagahô inlu sêhu damba ti wañ siñ, ma sêñkuc Yisu.

*Yisu gêm lau gêmbac sa*

23 Dinañ su, goc Yisu kêsêlên golom-golom malac yêc gameñ Galili-nga. In kêdôhôn lau mbo tøm wê-nga, ma gêm mêtê ñawaê ñayham

pi Anötö ndê gôlinj. Ma inj kôm lau ti gêmbac tidau-tidau honj ñayham sa. <sup>24</sup> Njawaê pi gênj dau gêm gamej Siria-nga honj ahuc, ma tu dinaj-nga lau sêkôc ñac si lau gêmbac honj sêtênj Yisu si, ma inj kôm ñac ñayham sa. Lau nañ sêhóc ñandê atu, lau ti ñalau sac, lau bôlinj, ma lau denjen ti mbolotê, lau ti ñawapac honj dinaj inj gêm ñac sa. <sup>25</sup> Ma lau daêsam sêsa si ma sênjuc inj. Njatô sêmenj akênj gamej Galili-nga, ma ñatô akênj gamej Dekapolis-nga.\* Ma ñatô sêmenj akênj malac Jerusalem ma malac honj yêc gamej Judia-nga, ma ñatô sêmenj akênj Bu Jordan ñadañga.

## 5

### *Yisu gêm mêtê mbo lôc* (Luk 6:20-23)

<sup>1</sup> Tênj bêc dañ Yisu gêlic bu lau daêsam sênjuc inj, goc pi lôc dañ gi. Inj ndöc sic, ma inj ndê tsênjomi sêtigasuc inj. <sup>2</sup> Ma inj gic hu kêdôhôn ñac ma sôm,

<sup>3</sup> “Anötö ndê mwasiñ gic waê lau nañ sêngwiniñ dau yêc inj añgô-nga. Inj gêlic ñayham bu kôc ñac sa sêmbo inj ndê gôlinj ñapu.

<sup>4</sup> Anötö ndê mwasiñ gic waê lau nañ sêndöc ti ñalôm ñawapac. Inj oc kôm ñac si ñalôm timalô.

<sup>5</sup> Anötö ndê mwasiñ gic waê lau ti lêñ malô ma yom malô. Bu ñac oc sêwêkaiñ gamej nom-nga sambob.

---

\* **4:25** Dekapolis - ñaê dinañ danem kwi bu ‘malac amanju.’ Malac amanju dinañ sêyêc Bugictonj Galili-nga ñagamenj têtj ac pi-nga.

- 6 Anötö ndê mwasiņ gic waê lau naņ atac whiņ ndu andô bu sêsa lêņ gitêņ eņ. Iņ oc nem ñac sa sêti lau gitêņ ñandô.
- 7 Anötö ndê mwasiņ gic waê lau naņ tawalô lau. Iņ oc tawalô ñac.
- 8 Anötö ndê mwasiņ gic waê lau ti ñalôm ñawasi. Ñac oc sêlic Anötö.
- 9 Anötö ndê mwasiņ gic waê lau naņ sêņsalê lêņ tu sêmbo ti yom malô-ņga. Iņ oc sam ñac bu iņ dau atui awhê ma ñgac.
- 10 Anötö ndê mwasiņ gic waê lau naņ sêtap kisa sa tu sêsa Anötö ndê lêņ gitêņ-ņga. Iņ gêlic ñayham bu kôc ñac sa sêmbo iņ ndê gôliņ ñapu.
- 11 “Têņ ndoc lau sêkêņ kisa mac ma sêpu mac ti sêņgôliņ yom sac daêsam pi mac tu mac aņkuc aô-ņga, naņ ahêgo daôm dom. Bu Anötö oc êmwasiņ mac. <sup>12</sup> Atac ñayham ma atisambuc, bu Anötö oc kêņ ñaôli ñayham têņ mac yêc undambê. Ma gauc nem bu ñalêņ tigeņ, lau sêkêņ kisa Anötö ndê lau propet naņ sêmbo muņ su.”

*Anötö ndê lau sêtôm gwêc so ma sêtôm ñawê*

<sup>13</sup> Ma Yisu sôm, “Dakêņ gwêc so sip gêņ daneņ-ņga bu dakôm gêņ dau ñayham. Ma mac ambo lau nom-ņga ñalôm atôm gwêc so. Tigeņ gwêc so bu ñamakic niņga, oc dakôm ñamakic sa tiyham ñalêņ nde? Iņ tisac su, ma tambaliņ siņ niņga, ma lau sêkwê dôn.

<sup>14</sup> “Ma mac ambo nom atôm ñawê bu pô gameņ. Malac daņ bu yêc lôc, oc tôm dom bu siņ dau kwi. <sup>15</sup> Ma têņ ndoc datuņ lam asê, oc

taŋgatöc ɲa suc ahuc dom. Taŋkiŋ sa bu ɲawê pô gameŋ hoŋ. <sup>16</sup> Bocdinaŋ, akôm mêtê ɲayham yêc lau hoŋ aŋgô-ɲga, naŋ gitôm mac nem ɲawê bu pô gameŋ. Ma lau oc sêlic mac nem mêtê ɲayham, ma sêmpiŋ Damam undambê-ɲga.”

*Yisu sôm yom pi yomsu ma propet si yom*

<sup>17</sup> “Gauc nem dom bu aö gameŋ tu wasen Anötö ndê yom naŋ Moses ti lau propet sêto yêc, naŋ su-ɲga. Aö gameŋ tu wasen su-ɲga dom, tigen tu wakôm yom dau ɲandô sa-ɲga. <sup>18</sup> Yomandô, aö wasôm têt mac bu undambê ti nom bu niŋga, magoc yom ɲalhô sauŋ dan oc niŋga yêc yomsu dom e aö dauŋ wandic dabiŋ gêt hoŋ. <sup>19</sup> Asa naŋ kêgîli yomsu naŋ hêganôn gêt sauŋ andô dan, me kêdôhôn lau ɲatô bu sêkôm bocdinaŋ, naŋ ti ɲamalac waêmbe yêc Anötö ndê gôliŋ ɲapu. Magoc asa naŋ danŋa wambu Anötö ndê yomsu, ma kêdôhôn lau ɲatô bu sêkôm bocdinaŋ, naŋ ti ɲamalac tiwaê yêc Anötö ndê gôliŋ ɲapu. <sup>20</sup> Aŋgô! Lau Palêsai ti †kêdôhôn-waga yomsu-ɲga sêŋsahê ɲanŋa bu sêti lau gitêt, tigen aö wasôm têt mac, bu mac bu ati lau gitêt ahôc gêlêc ɲac dom, dec oc tôm dom bu mac ambo Anötö ndê gôliŋ ɲapu.”

*Yomsu dandic ɲamalac ndu-ɲga ɲahu*

<sup>21</sup> Ma Yisu sôm têt ɲac, “Mac anyalê yom naŋ Anötö kêt têt abaŋi bocdec bu, ‘*Ndic ɲamalac ndu dom.*’ Ma ‘Asa naŋ bu ndic ɲamalac ndu, naŋ oc tap ɲagêyô sa.’ <sup>22</sup> Tigen kwahic dec aö wasôm têt mac, bu asa naŋ tac ɲandê têt ɲamalac dan, naŋ oc tap ɲagêyô sa gitôm in

nañ gic ñamalac ndu. Ma mac nem ñagôlin ña  
sôm bu lau atu-tu sêmatôc ñamalac nañ sam ndê  
asidôwa bu ñamalac gauc mbasi-ña. Magoc aö  
wasôm têt mac, bu asa nañ sôm yom kain ñinañ,  
nañ gitôm bu tap ñagêyô lambwam-ña sa.

<sup>23</sup> “Bocdinañ têt ndoc am bu lic om ma bu kêt  
nem da têt Anötö, ma bu gauc nem yom ña  
yêc amlu ñamalac ña ñasawa, <sup>24</sup> nañ goc hu nem  
da siñ yêc alta ñamakê ma sa ndi tap ñamalac  
dau sa. Gêt ñamata-ña amlu amasañ yom nañ  
yêc amlu ñasawa, goc mbu ndi ma kêt nem da  
têt Anötö.

<sup>25</sup> “Ma am nem tôp bu yêc ñamalac ña,  
ma in bu wê am têt ñgac êmatôc yom-ña ndi,  
nañ êmasañ yom têt in ñgahô, têt ndoc amlu  
añsêlêt ambo señ. Ma bocdinañ ñgac dau oc  
kêt am têt ñgac êmatôc yom-ña dom. Bu  
mba, mboe ñgac êmatôc yom-ña oc kêt am têt  
ñgac yob gapocwalô-ña, ma in êmbalin am sôc  
gapoc-walô ndi. <sup>26</sup> Aö wasôm yom ñandô têt am,  
am oc ndöc gapocwalô ñapañ e am ndic nem tôp  
hoñ pacndê.”

### *Yomsu mockain-ña ñahu*

<sup>27</sup> “Ma mac anyalê yom nañ Moses to bocdec  
bu, ‘Kôm gêt mockain-ña dom.’ <sup>28</sup> Tigen  
kwahic dec aö wasôm têt mac, ñgac ña bu tahê  
awhê ña e ñalôm ñagalac, nañ gitôm in kôm  
mêtê mockain-ña têt in su, yêc in ndê ñalôm.

<sup>29</sup> “Am tanôm ña ña bu hê am têt sac, goc kip  
tanôm ñinañ sa ma êmbalin ñinga. Am tanôm  
ña bu ñinga, nañ hóc gêlêc am tanôm lu yêc  
ma hê am bu kôm sac, ma tinambu Anötö kêt

am sip ya lambwam-nga ti ñamlic sambuc ndi.  
<sup>30</sup> Ma amam danja bu tim am, goc tim kic ma êmbaliñ niñga. Amam danj bu niñga, nañ hóc gêlêc am mbo ti amam lu-lu ma kôm sac su, ma tiñambu sip ya lambwam-nga ti ñamlic sambuc ndi.”

*Awhê lu ngac sêhu dau siñ dom*

<sup>31</sup> “Ma Moses to yom danj bocdec bu, ‘*Ngac danj nañ gauc gêm bu hu nawhê siñ, nañ kêñ bapia sêhu dau siñ-nga têtñ nawhê, goc hu iñ siñ.*’

<sup>32</sup> Tigenj aõ wasôm têtñ mac, bu yom tigenj yêc bu ngac hu iñ nawhê siñ, nañ awhê dau kôm mêtê mockaiñ-nga whiñ ngac danj. Ngac danj bu hu nawhê siñ ñambwa, nañ kôm iñ ti awhê mockaiñ-nga. Ma ngac wakuc danj bu nem awhê dau, nañ kôm mêtê mockaiñ-nga\* whiñ.”

*Dasôm yom tidôñ goc dakôm ñandô sa*

<sup>33</sup> “Mac añyalê yom danj tiyham nañ Anötö kêñ têtñ abañi bocdec bu, ‘*Yom bocke nañ mac amatiñ tidôñ, nañ akôm popoc dom,*’ ma ‘*Yom nañ mac bu apuc dôñ bu yomandô yêc Pômdau añgô-nga, nañ akôm ñandô sa.*’ <sup>34-35</sup> Magoc aõ wasôm têtñ

---

\* **5:32** Lau ñatô gauc gêm bu yom dau ñahu bocdec. Ngac danj bu hu ndê nawhê siñ ñambwa, ma awhê dau bu mbo tawasê, dec lau ñatô oc gauc nem bu iñ nakweñ hu iñ siñ tu iñ kôm mêtê mockaiñ-nga whiñ ngac danj, ma bocdinañ ñac oc sêlic iñ tôm awhê mockaiñ-nga. Ma lau ñatô gauc gêm bu yom dau ñahu bocdec. Têtñ ndoc awhê dinañ nakweñ hu iñ siñ, goc iñ oc nem ngac wakuc. Tigenj Anötö gêlic bu iñ nakweñ hu iñ siñ ñambwa, dec iñlu si yom sênem dau-nga gacgeñ yêc. Bocdinañ awhê dau lu nakweñ wakuc sêkôm mêtê mockaiñ-nga yêc Anötö añgô-nga.



mac, bu asôm yom daŋ tu apuc nem yom dôŋ-ŋga dom. Asôm yom pi undambê me pi nom tu bu apuc nem yom dôŋ-ŋga dom, ŋahu bu Anötö inŋ undambê ti nom ŋadau. Ma asôm yom pi Jerusalem dom, bu Anötö kêyalinŋ malac dau sa ti inŋ ndê kinŋ atu ndê malac. <sup>36</sup> Ma asôm yom pi nem ŋagôlôŋ dom, bu mac atôm dom bu akôm nem kêclauŋ daŋ tisêp me tiyec. <sup>37</sup> Asa bu lôc bu kôm gêŋ daŋ, naŋ sôm 'Aêc, aô wakôm,' ma bu kôm dom goc sôm, 'Mba, aô wakôm dom.' Yom ŋatô bocke naŋ mac asôm tu apuc yom dau dôŋ-ŋga, naŋ meŋ akêŋ Sadaŋ ndê."

*Daô sac naŋ sêkôm têŋ yac, naŋ dom*

<sup>38</sup> "Ma mac aŋyalê yom naŋ Moses to bocdec bu, '*Ŋamalac daŋ bu ndic am tanôm tisac, naŋ ndic inŋ ndê ô. Ma asa naŋ tuc nem ŋalhôm daŋ dulu, naŋ tuc inŋ ndê dulu ô.*' <sup>39</sup> Tigeŋ aô wasôm têŋ mac bu akôm mêtê sac ô mêtê sac naŋ lau sêkôm têŋ mac, naŋ dom. Daŋ bu tap am sip alim andô daŋga, naŋ kêŋ daŋga bu inŋ ndic whinŋ. <sup>40</sup> Ma ŋgac daŋ bu wê am têŋ lau sêmatôc yom-ŋga, ma inŋ tac whinŋ bu am nemlhi inŋ ŋa am nem gêŋ saunŋ daŋ, goc kêŋ nem gêŋ atu têŋ inŋ whinŋ. <sup>41</sup> Ma lau †Rom-ŋga si ŋgac siŋ-ŋga daŋ bu kac yom am bu hoŋ inŋ ndê wapa seŋ ŋasawa apê, goc hoŋ wapa dau êmsêlêŋ seŋ ŋasawa baliŋ whinŋ inŋ ndi. <sup>42</sup> Êmgamiŋ nem gêŋ têŋ lau naŋ sêteŋ gêŋ têŋ am, naŋ dom, ma daŋ bu ndac am bu nem inŋ sa ŋa gêŋ daŋ, naŋ puc dômwêm inŋ dom."

*Atac whinŋ nem ŋacyo  
(Luk 6:27-36)*

<sup>43</sup> “Ma mac anyalê yom nanj Moses to bocdec bu, ‘Atac whiņ nem lau menpaņ am-ņga,’ ma yom nanj lau sêsôm bocdec bu, ‘Atac tec nem ņacyo.’  
<sup>44</sup> Tigeņ aô wasôm têņ mac bu atac whiņ nem ņacyo, ma atenj mbec tu lau nanj sêkêņ kisa mac-ņga. <sup>45</sup> Mac bu akôm boc-dinaņ, goc Damam undambê-ņga oc sam mac bu iņ atui awhê ma ņgac. Iņ dau kêņ ndê ac pi pô lau sac ti lau ņayham, ma kêņ u gic lau gitêņ ti lau nanj sêsa lêņ giso. <sup>46</sup> Lau sac ma lau nanj sêkôc takis-ņga atac whiņ lau nanj atac whiņ ņac, ma sêtec lau nanj sêtec ņac. Mac bu aņkuc ņac si mêtê, dec tu sake-ņga Anötö oc lic mac ņayham? <sup>47</sup> Lau sambuc sêtoc dau si asidôwai sa, magoc sêtec lau ņatô. Bocdinaņ mac bu atoc nem asidôwai tawasê sa, dec tu sake-ņga Anötö oc lic mac ņayham hóc gêlêc lau sambuc? <sup>48</sup> Akôc gauc pi yom hoņ dinaņ, ma akôm mêtê solop eņ, tôm Damam undambê-ņga ndê mêtê.”

## 6

### *Yom pi sakiņ gitêņ ņatô*

<sup>1</sup> Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Ayob daôm bu akôm nem sakiņ anem akiņ Anötö-ņga tu bu lau sêlic e sêmpinj mac-ņga dom. Mac bu akôm tu bu lau sêmpinj mac-ņga, oc atap nem ņaôli daņ sa yêc Damam undambê-ņga dom.”

### *Mêtê dakêņ gêņ têņ lau-ņga*

<sup>2</sup> “Bocdinaņ têņ ndoc am bu nem lau ņalôm sawa sa, nanj goc sêc gêņ dau ahuc. Ndic dahuc taņ bu kêņ puc lau dom. †Lau sêtim yom lau-ņga nanj sêtoc dau sa, nanj sêkôm bocdinaņ yêc lôm

wê-nga ti malac lôm, bu lau sêlic e sêmpin̄ ñac. Yomandô aô wasôm têt̄ mac bu lau si sêmpin̄ ñac, dinañ ti ñac si ñaôli sambuc nañ sêkôc sa su. <sup>3</sup> Tigeñ têt̄ ndoc am bu kêt̄ gêt̄ têt̄ lau ñalôm sawa, nañ siñ ma kêt̄ gelec têt̄ ñac, ma yob bu lau dañ sêngô ñayom dom. <sup>4</sup> Bocdinañ am nem mêtê kôm yác lau-nga oc yêc siñ dau. Ma Damam nañ gêt̄lic gêt̄ nañ yêc siñ, nañ oc kêt̄ ñaôli têt̄ am.”

*Mêtê dateñ mbec-nga*  
(Luk 11:2-4, 9-13)

<sup>5</sup> “Ma têt̄ ndoc am bu teñ mbec, nañ teñ tôm lau sêt̄im yom lau-nga dom. Ñac atac whiñ bu sêt̄eñ mbec sêlhac lôm wê-nga ti señ ñamakê, tu bu lau sêlic ma sêmpin̄ ñac-nga. Yomandô aô wasôm têt̄ mac bu lau si sêmpin̄ ñac, dinañ ti ñac si ñaôli sambuc nañ sêkôc sa su. <sup>6</sup> Têt̄ têt̄ am bu teñ mbec, nañ goc sôc nem andu ñalôm ma sêc gatam ahuc, ma teñ mbec têt̄ Damam yêc malam nañ lau dañ sêlic dom. Ma Damam nañ kêyalê gêt̄ nañ yêc siñ dau, nañ oc kêt̄ ñaôli têt̄ am.

<sup>7</sup> “Ma têt̄ têt̄ mac bu ateñ mbec, nañ ateñ mbec baliñ tôm lau sambuc dom. Ñac gauc gêm bu mbec dau oc ñandô sa tu ñac si yom ñalhô daêsam-nga. <sup>8</sup> An̄kuc ñac si gêbôm dom, bu Damam kêyalê gwanañ su, gêt̄ nañ mac apônda.

<sup>9</sup> Bocdinañ ateñ mbec bocdec bu:

Damañ, am nañ mbo undambê. Am nem ñaê lau sênem dabuñ mañ.

- 10 Mwenj ti lau honj si Pômdau. Kêj lau danja wambu nem yom njapep yêc nom, gitôm yêc undambê.
- 11 Kêj yac mba gö têtj ac dindec.
- 12 Suc yac mba sac njatôp kwi, tôm yac asuc lau nanj sêkôm sac têtj yac, nanj si sac njatôp kwi.
- 13 Yob yac têtj lêtôm bu tap yac sa dom, ma têtj njgac sac Sadañ bu kôm yac njayom dom.
- 14 Mac bu asuc lau nanj sêkôm sac têtj mac, nanj si sac kwi, goc Damam undambê-nja oc suc mac nem kwi bocdinañ. 15 Magoc mac bu asuc lau si sac kwi dom, dec Damam oc suc mac nem kwi dom bocdinañ.”

*Mêtê dahu gêtj danen-nja siñ tu danem akiñ Anötö-nja*

16 “Ma têtj têtj mac bu ahu gêtj danen-nja siñ tu anem akiñ Anötö-nja, nanj akôm anôm andô masiñ-masiñ tôm lau sêtim yom lau-nja sêkôm, nanj dom. Lau dinañ sêkôm anjô andô tisac, bu lau sêlic ma sênjalê bu njac sêhu gêtj danen-nja siñ ma tu dinañ-nja sêmpiñ njac. Yomandô aô wasôm têtj mac bu lau si sêmpiñ njac, dinañ ti njac si njâli sambuc nanj sêkôc sa su. 17 Bocdinañ têtj têtj mac ahu gêtj danen-nja siñ tu anem akiñ Anötö-nja, nanj aliñ bu ma amasañ daôm njapep. 18 Ma njalêtj dinañ lau danj oc sênjalê dom bu mac ahu gêtj danen-nja siñ. Tigenj mac nem Damam nanj mbo siñ dau, nanj kêyalê gêtj honj nanj yêc siñ dau, ma bocdinañ oc kêj nem njâli têtj mac.”

*Taŋsalê awa njandô undambê-nja  
(Luk 12:33-34)*

19 Ma Yisu sôm, “Andic nem awa ti wapa sa lhac nom dom, bu sop oc neñ, ma u oc nôm gêñ dau tibalê, ma lau kañ oc sênem kañ sa. 20 Apo gêñ undambê-nga sa ti nem awa ñandô, ma sop ti u oc señ su dom, ma gitôm dom bu lau kañ sêsôc sêndi bu sênem kañ. 21 Aô gasôm yom dinañ, ñahu bu gameñ bocke nañ mac nem awa yêc, nañ mac nem ñalôm ti gauc oc sap dôñ ñapañ.”

*Namalac si tandô gitôm ya ñawê  
(Luk 11:33-36)*

22 “Ñamalac si tandô gitôm ya ñawê nañ tôc señ têtñ ñac. Bocdinañ mac nem tanôm bu wê mac asa lêñ ñayham, goc mac nem ñamlic ñagêñ hoñ oc yêc ñawê ñalôm eñ. 23 Magoc tanôm bu wê mac asa lêñ sac-nga, goc mac gacgeñ ambo ñasec ñalôm. Bocdinañ mac bu gauc nem bu ambo ñawê ñalôm, magoc asa lêñ ñasec-nga, nañ dec ñasec gêm mac ahuc sambuc.”

*Danem akiñ ñadau lu dom*

24 “Ñamalac dañ gitôm dom bu nem akiñ ñadau lu, bu iñ oc tec dañ, ma atac whiñ dañ, me sap dañ dôñ ma pu dañ. Ma mac bocdinañ, gitôm dom bu mac atoc Anötö ma awa nom-nga lu-lu sa ti mac nem ñadau.”

*Dahêgo daññ dom  
(Luk 12:22-32)*

25 “Tu dinañ-nga dec ahêgo daôm dom tu gêñ aneñ-nga ti anôm-nga, me tu ñakwê asôc-nga. Anötö kêñ mac ambo tamli, ma gêñ dinañ iñ gêñ

atu. Gêñ danen-nga inñ gêtñ atu dom. Ma Anötö kêtñ mac nem ñamlic ñagêtñ honñ, ma gêtñ dinanñ inñ gêtñ atu. Ñakwê asôc-nga inñ gêtñ atu dom.

<sup>26</sup> “Akôc gauc pi mbac. Ñac sêsô gêtñ dom, sêhonñ gêtñ ñandô ma sic sa sôc andu gêtñ ñandô-nga dom. Tigenñ Damam undambê-nga gôlôm ñac. Ma inñ tac whinñ mac ñamalac hôc gêlêc mbac honñ su. <sup>27</sup> Ma mac nem asa bu hêgo dau, dec oc tòm bu ndic têtñ ndê têtñ mbo tali-nga?”

<sup>28</sup> “Tu sake-nga mac nem ñalôm ñawapac tu ñakwê asôc-nga? Akôc gauc pi ñaola ñayham nanñ sêpo sêlhac kwanñ ñalôm, nanñ sêkôm gwelenñ ti sêmasanñ ñakwê dom. <sup>29</sup> Tigenñ aô wasôm têtñ mac bu Kinñ Solomon inñ sôc ñakwê ñayham andô, magoc inñ ndê gôlônñ ti ñawasi hôc gêlêc ñaola dinanñ danñ su dom. <sup>30</sup> O mac lau nanñ akêtñ whinñ gwalec, anğô! Kwanñ ti ñaola nom-ñg a sêlhac bêc daêsam dom, ma lau oc sêkêtñ ya nenñ su. Magoc Anötö kêtñ gêtñ dau ti ñadalô ñayham, ma yob ñapep. Ma bocdinanñ anyalê bu yom ñandô, inñ oc yob mac, ma kêtñ ñakwê têtñ mac whinñ. <sup>31</sup> Bocdinanñ ahêgo daôm dom ma asôm bu ‘Danenñ sake?’ me ‘Danôm sake?’ me ‘Dasôc ñakwê bocke?’ lec dom. <sup>32</sup> Lau sambuc nanñ sênnyalê Anötö dom, nanñ sêhêgo dau tu gêtñ honñ dinanñ-nga, tigenñ Damam undambê-nga kêyalê su bu mac apônđa gêtñ honñ dinanñ. <sup>33</sup> Gêtñ ñamata-nga akôm ñanğa bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlinñ ñapu, ma bu asa inñ ndê lêtñ gitêtñ. Ma inñ oc yob mac tu gêtñ nom-nga-nga whinñ.

<sup>34</sup> “Bocdinanñ ambo ti nem ñalôm ñawapac tu

gêṅ laṅsê-ṅga dom. Ahu siṅ yêc e laṅsê dau hôc asê. Ṇawapac bêc tigeṅ-ṅga naṅ gitôm bêc tigeṅ dinaṅ.”

## 7

### *Dapu lau ṅambwa dom (Luk 6:37-42)*

<sup>1</sup> Ma Yisu sôm, “Alic lau sac ṅambwa tu ṅac si lêṅ ti sakiṅ-ṅga dom, dec Anötö oc lic mac sac tu nem-ṅga dom. <sup>2</sup> Bu Anötö oc êṅsahê mac tôm mac aṅsahê lau, ma nem dôhôn mac nem lêṅ ti sakiṅ tôm dôhôn naṅ mac am dôhôn lau si.

<sup>3</sup> “Tu sake-ṅga am hêgo daôm tu gêṅ golop sauṅ naṅ yêc nem asidôwa tandô, tigeṅ gêṅ golop atu naṅ yêc am daôm tanôm, naṅ gêlic apu? <sup>4</sup> Ma bocke am sôm têṅ nem asidôwa, ‘Aö bu wakôc gêṅ golop naṅ yêc am tanôm, naṅ sa.’ Tigeṅ gêṅ golop atu pôc daôm nem tanôm ahuc? <sup>5</sup> Am ṅgac tim yom lau-ṅga! Kôc gêṅ golop atu sa yêc daôm tanôm muṅ e tanôm ṅawa sa, naṅ goc kôc gêṅ golop sauṅ dinaṅ sa yêc nem asidôwa tandô.”

### *Dayob Anötö ndê gêṅ dabuṅ ṅapep*

<sup>6</sup> “Akêṅ gêṅ dabuṅ têṅ giam dom, b u oc sêkac dau kwi ma sêseṅ mac. Ma ambaliṅ nem gôlôn ṅayham têṅ bôc dom, bu oc sêkwê popoc.”

### *Anötö iṅ ṅadau bu kêṅ gêṅ têṅ yac-ṅga*

<sup>7</sup> “Ateṅ gêṅ têṅ Anötö, dec oc akôc ṅandô, aṅsalê iṅ ti ndê lêṅ, ma oc atap sa, ma bu amati gatam oc lêc su têṅ mac. <sup>8</sup> Bu Anötö kêṅ gêṅ têṅ lau hoṅ naṅ sêndac iṅ, ma lau hoṅ naṅ sêṅsalê

in ti ndê lën, nan oc sêtap sa, ma nac nan sêmati gatam nan oc léc su têtj nac.

<sup>9</sup> “Mac dambai anjô! Nem balê dan bu ten gö têtj am, dec am oc kêtj hoc têtj in, a? <sup>10</sup> Ma bu ten i oc kêtj mboc sac têtj in, a? <sup>11</sup> Mba! Mac lau sac, tigenj atoc nem balêkoc sa na gêtj nayham. Magoc Damam nan mbo undambê in gitêtj en, ma oc kêtj gêtj nayham-nayham en têtj lau nan sêtenj in. <sup>12</sup> Akôm mêtê nayham têtj lau honj, gitôm mêtê nayham nan mac atac whinj bu sêkôm têtj mac. Yom honj nan Moses ti lau propet sêto, nan hêganônj yac dakôm mêtê nayham bocdinaj.”

### *Yom seŋ lu-ŋga*

<sup>13</sup> “Anjahê nanja bu atap gamej andöc tamli napan-ŋga sa, magoc anyalê bu gatam gamej dinaj-ŋga in gatam sauj. Bu gamej andinam-ŋga dê yêc, ma seŋ têtj gamej dau in seŋ atu, ma najatam atu bocdinaj. Lau daêsam sêsa seŋ atu dinaj, ma oc sêsöc gatam atu dau. <sup>14</sup> Magoc gamej dandöc tanli napan-j ga najatam in gatam sauj, ma seŋ têtj gamej dinaj in seŋ atu dom, ma lau daêsam oc sêtap sa dom.”

### *Yom pi propet tasanj*

<sup>15</sup> “Ayob daôm tu propet tasanj-ŋga. Naj sêtôm giam pôm nan sêmpanj dau ahuc na domba namlic, tu bu sêti gasuc domba-ŋga ma sêsenj nac su. Najên tigenj propet tasanj oc sêtênj mac sêloc tu sênsau mac-ŋga. <sup>16</sup> Anjahê nac si lën dec tôm bu mac anyalê bu nac lau tasanj. Najên tigenj, yac dalic a najandô ma tanjalê a dau bu



ņayham me sac. Oc tòm dom bu dahin ņandô ñayham yêc a sac. <sup>17</sup> Yomandô! A ñayham sem ņandô ñayham, ma a sac sem ņandô sac. <sup>18</sup> A ñayham dañ gitôm dom bu nem ņandô sac, ma a sac gitôm dom bu nem ņandô ñayham. <sup>19</sup> Ma a hoñ nañ sem ņandô sac, nañ oc sêlêñ su ma sêtuc pi ya ndi, ma ya neñ su. <sup>20</sup> Bocdinañ aņsahê propet si lêñ, ma aņyalê ñac bu propet ñayham me sac.”

*Pômdau kêyalê iñ ndê lau su*

<sup>21</sup> “Lau daêsam sêsam aö bu, ‘Pômdau,’ tigen ñac hoñ oc sêtap gameñ undambê-ņga sa dom. Mba! Lau nañ dañga wambu Damañ undambê-ņga ñapep, ma sêkôm mêtê tòm iñ atac whiñ, nañ oc sêtap undambê sa. <sup>22</sup> Têñ Anötö ndê béc êmatôc lau-ņga, nañ lau tasan daêsam oc sêsôm têñ aö bu, ‘Pômdau, Pômdau! Yac ahoc yom asê atôm propet, ma atin ñalau sac su ma akôm gêñ dalô daêsam am am aņôm. Bocdinañ kôc yac sa.’ <sup>23</sup> Tigen aö wasôm têñ ñac bu, ‘Aö kayalê mac dom sambuc mac lau sac. Alhö su yêc aö!’ ”

*Yom gôliñ pi ñgac lu nañ sêkwê andu*

*(Luk 6:46-49)*

<sup>24</sup> “Lau nañ sêngô aneñ yom ma sêkôm ņandô sa, nañ sêtôm ñgac tiguaç nañ kwê ndê andu kalhac nom ñaņga ma kêñ hoc kêgapiñ alhö dôñ. <sup>25</sup> Têñ ndoc u gic e bu hêc, ma mbu puc ñadinda hóc pi andu dau, nañ andu dau ku sa dom bu hoc kêgapiñ dôñ. <sup>26</sup> Magoc lau nañ sêngô aneñ yom ma sêkôm ņandô sa dom, nañ sêtôm ñgac gauc mba nañ kwê ndê andu kalhac nom babalê. <sup>27</sup> Ma u gic ti bu hêc, ma mbu puc

ɲadinda hōc pi andu dau, goc ku sa ma tisac sambuc.”

<sup>28</sup> Yisu gic bata ndê yom dinan, ma lau hon sêhêdaê tu in ndê yom-ɲga. <sup>29</sup> Ɗahu bu yom nan in kêdôhôn têt ɲac nan yom ti ɲaclai, hōc gêlêc lau Israel-ɲga si kêdôhônwaga yomsu-ɲga si yom hon su.

## 8

*Yisu kôm ɲgac ti gêmbac leprasi ɲayham sa  
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-14)*

<sup>1</sup> Yisu sip akêt lôc meɲ, ma lau daêsam sêɲkuc in. <sup>2</sup> Ma ɲgac dan ti gêmbac ƚleprasi têt in gi, goc pôn haduc ma sôm, “Pômdau. Am bu tac whin dec gitôm bu am oc kôm aô ɲamlic ɲawasi sa.” <sup>3</sup> Yisu kêmatôc amba sa gi ma kêmasêc in, ma sôm, “Aô atac whin, dec wasôm têt am bu ɲamlic ɲawasi sa.” Ma ɲagahô eɲ gêmbac hu in sin, ma in ɲamlic ɲayham sa. <sup>4</sup> Ma Yisu sôm têt in, “Am ɲô! Gêt nan kwahic dec hōc asê am, nan sôm asê têt lau dan dom. Tigen têt ƚdabuɲsiga ndi, tôc daôm têt in bu lic bu am nem ɲamlic ɲawasi sa su. Ma kêt da tôm yomsu nan Moses kêt têt yac. Ma ɲalêt dinan lau hon oc sêɲyalê bu am ɲamlic ɲayham sa.”

*Ɗgac bata sin-ɲga dan kêt whin ɲanɲa  
(Luk 7:1-10)*

<sup>5</sup> Tinambu Yisu sôc malac Kapenaom gi. Ma ɲgac bata Rom-ɲga dan, nan gêm gôlin lau sin-ɲga 100, nan têt in gi ma ndac in bu nem in sa. <sup>6</sup> In sôm, “Pômdau, aneɲ ɲgac akin dan ndôc bôlin. In yêc andu ɲapan ma kêsahê ɲandê atu.”

<sup>7</sup> Ma Yisu sôm têtj inj, “Aö oc waloc ma wakôm inj ñayham sa.” <sup>8</sup> Tigenj ñgac bata dau ô yom ma sôm, “Pômdau, am ñgac atu ma aö ñgac apa, dec mayañ dauj bu am sôc anej andu. Tigenj aö kayalê su bu am ñgac ti ñaclai atu, ma bocdinañ dec am bu ndic atu yom, goc anej ñgac akinj oc ñayham sa. <sup>9</sup> Bu aö dauj dañañ wambu lau nañ si ñaclai hôc gêlêc aö neñ, ma anej lau sinj-nga dañga wambu aö. Aö bu wasôm têtj dañ, ‘Am ndi!’ goc inj oc ndi. Ma bu wasôm têtj dañ, ‘Am mwenj,’ goc inj oc meñ. Ma bu wasôm têtj anej ñgac akinj bu kôm gêñ dañ, goc inj oc kôm.”

<sup>10</sup> Yisu ñgô ñgac bata ndê yom ma hêdaê, ma sôm têtj lau nañ sêñkuc inj bu, “Yomandô wasôm têtj mac, bu yêc lau Israel hoñ aö gatap ñac si dañ nañ kêñ whinj ñañga gitôm ñgac Rom-nga dindec, nañ sa dom. <sup>11</sup> Añgô! Lau daêsam nañ lau Israel dom, nañ oc sêmenj akêñ nom ñabatinj hoñ, ma sêtap mwasiñ atu sa yêc undambê sêwhinj Abraham, Aisak ma Jakob. <sup>12</sup> Tigenj lau Israel daêsam nañ gauc gêm bu sic waê bu sêndöc undambê, nañ Anötö oc êmasuc ñac su sêndöc gameñ ñasec-nga, ma sêtañ ti lhö êñsinj pi dau.”

<sup>13</sup> Yisu sôm yom dinañ têtj lau hoñ su, goc sôm têtj ñgac bata, “Am lhö mbu ndi. Aö oc wakôm am nem ñgac akinj dinañ ñayham sa, tôm am kêñ whinj.” Ma têtj ndoc dau dinañ gêmbac hu ñgac akinj dau sinj, ma inj ñayham sa.

*Yisu kôm lau daêsam ñayham sa  
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)*

14 Tiŋambu Yisu têtj Pita ndê andu gi ma gêlic Pita lawawê gêmbac lic ñandê atu ma yêc. 15 Yisu têtj inŋ gi ma kêmasec inŋ amba, goc gêmbac hu inŋ siŋ. Ma inŋ tisa, ma ndê gêŋ danenŋa ma kêŋ têtj Yisu.

16 Têtj telha dinaŋ ac gi sip su, g oc lau malac-ŋa sêkôc lau daêsam naŋ ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, naŋ sa sêtêtj Yisu si. Ma inŋ gic atu yom, goc ñalau sac sêhu lau dau siŋ, ma inŋ kôm lau gêmbac hoŋ ñayham sa.

17 Ñalênŋ dau dinaŋ yom naŋ propet Aisaya sôm su naŋ dec ñandô sa. Muŋ-ŋa inŋ to yom pi Mesaya bocdec bu:

Inŋ hôc yac neŋ ñawapac tu nem yac sa-ŋa.  
[Ais 53:4]

*Lênŋ taŋkuc Yisu-ŋa*  
(Luk 9:57-62)

18 Têtj bêc danŋ Yisu gêlic lau daêsam sênŋgihi inŋ ahuc, goc sôm têtj ndê tŋgacsênŋomi bu sêlom bugictonŋ ma sêpi danŋa sêndi. 19 S êmasaŋ dau sêmbo ma kêdôhônŋ-waga yomsu-ŋa danŋ meŋ ma sôm têtj inŋ, “Kêdôhônŋwaga, aô bu waŋkuc am, wawhiŋ am watêtj gameŋ bocke naŋ am oc ndi.” 20 Ma Yisu ô inŋ ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsuŋ yêc, ma mbac lôlôc-ŋa si ñaic yêc, tigenŋ †Ŋamalac ndê Atu dau ndê mala yêc bêc-ŋa mba.”

21 Ma sênŋom danŋ sôm têtj inŋ, “P ômdau, aô bu waŋkuc am, magoc gêŋ ñamata-ŋa aô wandi wambo wawhiŋ aneŋ lau e aŋsuhuŋ damaŋ su naŋ.” 22 Tigenŋ Yisu sôm, “Mba! Am bu gauc nem

bu êmkuc aö, nan gëŋ ŋamata-ŋga. Tec lau batê sêŋsuhun lau batê.”

*Yisu kôm bu ŋampon timalô*  
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

<sup>23</sup> Yisu sôm yom dinan su, goc pi wan dan gi. Ma in ndê ŋgac-sêŋomi sêŋkuc in ma sêpi wan sêwhin. <sup>24</sup> Sêlac si, ma mbu puc atu ma gêli bu ŋampon sa gic sip wan, e kêpin bu wan pac. Tigen Yisu yêc bêc yêc wan. <sup>25</sup> Dec sêtêŋ in si, sêun in sa ma sêsôm, “Pômdau, nem yac sa, bu yac oc dapac dandinan.” <sup>26</sup> Magoc Yisu sôm têtŋ ŋac, “O mac lau nan akêŋ whin gwalec. Tu sake-ŋga mac atöc daôm?” Goc in tisa ma sôm yom ŋanŋa têtŋ mbu ti bu ŋampon, ma gameŋ ŋanŋa sa. <sup>27</sup> Ma ŋac hon sêhêdaê ma sêsôm têtŋ dandi, “Ei! In ŋgac kain bocke? Bu gëŋ hon sêsôc in ndê yom ŋapu, ma mbu ti bu sêwhin.”

*Yisu soc ŋalau sac su yêc ŋgac lu*  
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

<sup>28</sup> Ŋac sêhêc asê bugicton ŋadanŋa ma sêsôc lau Gadala-ŋga si gameŋ si. Ma yêc dindê ŋgac lu sêsa akêŋ ôm sêhê-ŋga ma sêtêŋ Yisu si. Inlu ŋgac lu nan ŋalau sac sêmbo inlu ŋalôm, ma sêkôm inlu sêti ŋgac pôm. Ma bocdinan lau hon sêtöc inlu ma sêmbo ahê inlu, ma inlu sêndöc ôm sêhê-ŋga ŋapan. <sup>29</sup> Têtŋ ndoc inlu sêhêc asê Yisu, nan ŋalau sac nan sêmbo inlu ŋalôm, nan sêmbwêc bocdec bu, “O Anötö ndê Atu! Am bu kôm sake têtŋ yac? Têm bu Anötö êmatöc yac-ŋga yêc döŋ yêc. Ma bocke am kwahic dec mwen bu kôm yac ŋayom?”

<sup>30</sup> Bôc tonj atu danj seŋ gêŋ sêmbô ahê gamenjanj ñac sêlhac. <sup>31</sup> Goc ñalau sac sêtenj Yisu bu, “Am bu soc yac su, nanj kênj yac asip bôc ñalôm.” <sup>32</sup> Ma inj sôm têtj ñac, “Andi!” Goc sêhu ñgac lu dinanj sinj ma sêsôc bôc ñalôm si. Ma bôc honj sênti sêsip salic sac, sêsip bugictonj ñalôm si, ma bu kô ñac sêmbac ndu. <sup>33</sup> Lau sêyob bôc-ŋga sêlic gêŋ dau, goc sêlhô sêsa malac si, ma sic minj têtj lau malac-ŋga pi gêŋ honj dinanj, ma pi gêŋ nanj Yisu kôm têtj ñgac lu ti ñalau sac. <sup>34</sup> Ma lau malac-ŋga honj sêsa sêtêtj Yisu si, ma têtj ndoc sêlic inj, nanj sêtenj inj bu hu ñac si gamenjanj sinj.

## 9

### *Yisu kôm ñgac bôlinj danj ñayham sa (Mak 2:3-12; Luk 5:17-26)*

<sup>1</sup> Goc Yisu pi wanj gi ma gic bugictonj kic, ma têtj inj ndê malac Kapenaom gi. <sup>2</sup> Ma lau gamenjanj dinanj-ŋga sêmbalanj ñgac bôlinj danj yêc sac danj ma sêtêtj Yisu si. Inj gêlic bu ñac sêkêŋ whinj inj, dec sôm têtj ñgac bôlinj dau, “Aneŋ balê, atac ñayham sa. Kwahic dec aô oc wasuc am nem sac kwi.”

<sup>3</sup> Kêdôhônjwaga yomsu-ŋga ñatô s êŋgô Yisu ndê yom dau, goc sêsôm têtj dandi, “Ñgac dê ndê yom sac sambuc! Anötô tigenj gitôm bu suc sac kwi.” <sup>4</sup> Yisu kêyalê ñac si gauc, goc ndac ñac, “Tu sake-ŋga mac gauc gêm yom sac yêc nem ñalôm? <sup>5</sup> Mac akêŋ whinj dom bu aneŋ ñaclai yêc bu wasôm têtj ñgac dau bu, ‘Aô wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinanj aô wasôm têtj inj bu, ‘Tisa ma êmsêlêŋ.’ <sup>6</sup> Ma têtj ndoc mac alic bu

aneŋ yom dinaŋ ɲandô sa, goc aɲyalê bu Anötö kên ɲaclai têŋ ɲamalac ndê Atu yêc nom, bu suc ɲamalac si sac kwi whiŋ.” Goc Yisu sôm têŋ ɲgac bôliŋ bu, “Tisa ma hóc nem mbô sa, ma lhô têŋ nem andu ndi!” <sup>7</sup> Goc ɲgac dau tisa ma kölhô têŋ ndê andu gi. <sup>8</sup> Ma lau daêsam naŋ sêlic gêŋ dau sêhêdaê ɲandô, ma sêmpiŋ Anötö naŋ kên ɲaclai bocdinaŋ têŋ ɲamalac.

*Yisu kêgalêm Matyu bu êɲkuc iŋ  
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

<sup>9</sup> Yisu kêsêlêŋ gi ma gêlic ɲgac daŋ ɲaê Matyu naŋ ndöc ndê mala kôc takis-ɲga. Ma iŋ sôm têŋ iŋ, “Êmkuc aö!” Goc Matyu tisa ma kêkuc iŋ.

<sup>10</sup> Tiŋambu Yisu gêŋ gêŋ ndöc Matyu ndê andu ɲalôm, ma lau daêsam sêmeŋ ma seŋ gêŋ sêndöc sêwhiŋ Yisu ti ndê ɲgacsêŋomi. ɲac lau sêkôc takis-ɲga ti lau ɲatô naŋ lau Palêsai sêsam ɲac bu lau sac. <sup>11</sup> Ma lau Palêsai ɲatô sêlic gêŋ dinaŋ, goc sêndac iŋ ndê ɲgacsêŋomi bocdec bu, “Tu sake-ɲga mac nem kêdôhônwaga gêŋ gêŋ ndöc whiŋ lau sac dindê?” <sup>12</sup> Yisu ɲgô ɲac si yom dau ma sôm, “Lau naŋ sêlic dau bu gêmbac mba, naŋ oc sêŋsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêŋsalê dokta. <sup>13</sup> Gauc nem Anötö ndê yom naŋ propet akwa daŋ to yêc bocdec bu, ‘Gêŋ atu naŋ aö atac whiŋ, naŋ bu mac tamwalô lau, hóc gêlêc domba hoŋ naŋ mac bu andic ndu ma akêŋ ti da, naŋ su.’ Andi ma akôc gauc pi yom dau e aɲyalê ɲahu ɲapep. Bu aö gameŋ bu waŋgalêm lau naŋ sêlic dau bu lau gitêŋ, naŋ sa dom. Aö gameŋ bu waŋgalêm lau sac sa, bu sênem dau kwi ma sêsôc Anötö ndê gôliŋ ɲapu.”

*Yao gêñ daney-nga-nga*  
(Mak 2:18-20; Luk 5:33-35)

<sup>14</sup> Ma Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê sêñomi ñatô sêtêñ Yisu si ma sêndac in bu, “Bocke dec yac ti lau Palêsai akêñ bêc ñatô bu aney gêñ dom tu gauc nem Anötö-nga, tigen am nem ngacsêñomi señ gêñ tòm bêc hon?” <sup>15</sup> Ma Yisu sôm têñ ñac, “Ngac nem awê-nga dan bu êngalêm lau sa sêmbo sêwhin in tu sêney mwasin nem awê-nga, dec oc tòm dom bu sêhu gêñ daney-nga sin ma sêndöc ti ñalôm ñawapac têñ ndoc ngac dau mbo whin ñac. Mba! Ma bocdinañ aney ngacsêñomi sêmbo sêwhin aö ti atac ñayham, ma sêhu gêñ daney-nga sin dom. Tigen ndoc oc meñ nañ lau oc sêkôc aö su yêc ñac, ma têñ têm dinañ ñac oc ñalôm ñawapac ma sêñkuc lêñ dahu gêñ daney-nga sin-nga.”

*Yisu ndê yom gitôm gêñ wakuc*  
(Mak 2:21-22; Luk 5:36-39)

<sup>16</sup> Ma Yisu sôm, “Yac dasi po wakuc pi ñakwê akwa nañ kic, nañ dom. Bu po wakuc oc hôc ñakwê akwa kic e tisac sambuc. <sup>17</sup> Ma têñ ndoc lau sêmasañ wain wakuc, nañ sêkêc sip bôc ñamlic wain-nga akwa dom. Mba! Ñac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc ñamlic akwa kôc. Ma wain oc wê ñinga, ma ñamlic dau oc tisac. Bocdinañ lau sêkêc wain wakuc sip bôc ñamlic wakuc, ma lu-lu oc sêyêc ñayham.”

*Yisu kôm awê lu ñayham sa*  
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

<sup>18</sup> Yisu sôm yom dinañ mbo, ma ngac bata dan meñ pôn haduc têñ in ma sôm, “Aney atunwê



kwahic dec mbac ndu su, magoc am bu mwen ma kêñ amam sac in, dec in oc mbo tali tiyham.”  
 19 Goc Yisu tisa ma in ti ndê ñgacsêñomi sêwhin ñgac dau si.

20 Sêñsêlêñ sêmbo, ma awhê dan tigasuc in kalhac in dômbwê ma kêmasec in ndê ñakwê ñadali. Awhê dau hóc ñawapac gêm dac-nga ñapan gitôm yala 12 su, dec 21 gauc gêm yêc dau bu, “Aö bu wamasec in ndê ñakwê ñambwa, dec oc kôm aö ñayham sa tiyham.” 22 Yisu kac dau kwi e gêlic in, goc sôm, “Aneñ bawhê, atac pa su. Am ñayham sa tiyham tu am nem kêñ whin aö-nga.” Ma têñ ndoc dau dinañ awhê dau ñayham sa.

23 Ma tinambu Yisu gi e hóc asê ñgac bata dau ndê andu, ma gêlic bu lau ton atu sêmbo. Ñatô sêyu gasuc ma ñatô sêtan ti ñanta atu. 24 Goc sôm, “Alhö su, bu bawhê dau mbac ndu dom. In yêc bêc nan yêc.” Magoc ñac sêmbwac in. 25 Dec Yisu sôm bu sêsoc ñac sêsa sêndi, goc sôc gi kêmbawhê sip amba, ma in tisa. 26 Ma yom dau ñawaê tiapa sambuc yêc gameñ dinañ.

### *Yisu kôm ñgac tapec lu ñayham sa*

27 Dinañ su, goc Yisu kêsêlêñ gi. Ma ñgac tapec lu sêñkuc in ma sêmbwêc, “O †Dawid ndê Atu, tamwalô alu!” 28 Magoc Yisu kêsêlêñ gi sôc andu dan, dec ñgac lu dinañ sêtêñ in si, ma in ndac, “Amlu akêñ whin bu aneñ ñaclai yêc bu wakôm amlu ñayham sa, me mba?” Ma inlu sêsôm, “Aêc, Pômdau!” 29 Goc Yisu kêmasec inlu tandô, ma sôm bu, “Tu amlu akêñ whin aö-nga, dec gêñ nan amlu andac, nan oc ñandô sa.” 30 Ma inlu

tandô po asê. Goc Yisu gic yao inlu bu sêsôm gêñ dau ñayom asê têtñ lau dan dom. <sup>31</sup> Magoc inlu sêsa si, ma sêkôm inñ ndê waê sa e tiapa gêm gameñ dinan ahuc.

*Yisu kôm ñgac awha mba sôm yom asê*

<sup>32</sup> Ñac sêsa si ma lau ñatô sêtêtñ Yisu sêmenñ. Ñac sêkôc ñgac danñ, nanñ ñalau sac kôm inñ awha mba. <sup>33</sup> Yisu soc ñalau sac sa awê gi su, goc awha mba dau sôm yom asê. Lau daêsam dinanñ sêsenñ amba ma sêsôm bu, “Yac dalic gêñ danñ bocdec yêc Israel dom andô.” <sup>34</sup> Magoc lau Palêsai sêsôm bu, “Inñ kôc ñaclai yêc ñalau sac si ñadau Sadañ, dec tiñ ñalau sac su.”

*Yisu tawalô lau*

<sup>35</sup> Ma Yisu kêsêlêñ golom-golom malac atu ti saunñ. Inñ kêdôhônñ lau mbo lôm wê-nga, ma hoc ñawaê ñayham pi Anötö ndê gôlinñ asê. Ma inñ kôm lau ti gêmbac tidau-tidau honñ ñayham sa.

<sup>36</sup> Magoc têtñ ndoc inñ gêlic lau daêsam nanñ sêñkuc inñ, nanñ tawalô ñac. Nahu bu inñ gêlic ñac sêtôm domba nanñ si ñgac yob ñac-nga mba, dec giam pôm sêtê ñac salinñ-salinñ ñapanñ. <sup>37</sup> Goc inñ sôm têtñ inñ ndê ñgacsêñomi, “Gêñ ñandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêndic ñandô sa-nga daêsam dom. <sup>38</sup> Bocdinanñ atenñ mbec têtñ ôm ñadau bu êñkinñ lau gwelenñ-nga sêsôc inñ ndê ôm ma sêndic gêñ ñandô sa.”

## 10

*Yisu kêyalinñ ñaposel 12 sa  
(Mak 3:16-19; Luk 6:12-16)*

<sup>1</sup> Yisu ta in̄ ndê ngac-sêṅomi 12 sêṅ in̄ si, ma kêṅ ṅaclai têṅ ṅac bu sêsoc ṅalau sac su yêc lau, ma bu sêkôm gêmbac hoṅ ṅayham sa. <sup>2</sup> Aposel 12 dau si ṅaê bocdec. Ngac ṅamata-ṅa in̄ Saimon naṅ sêsam bu Pita, lu in̄ asi Andru, ma Sebedi ndê atu lu Jems lu Jon, <sup>3</sup> P ilip ma Batolomeas, Tomas ma ṅac kôc takis-ṅa Matyu, ma Alpayas ndê atu Jems, Tadaus, <sup>4</sup> Saimon naṅ sêsam bu ‘Ngac †Selot,’ ma Judas Iskeriot naṅ tiṅambu hoc Yisu asê.

*Yisu kêkin̄ aposel 12 sêsa si bu sênem mêtê lau (Mak 6:7-11; Luk 9:1-5)*

<sup>5</sup> Yisu kêkin̄ lau 12 dinaṅ sêsa si bu sênem mêtê, ma gic yomsu ṅac bocdec bu, “Asôc lau apa ti lau †Samaria-ṅa si malac daṅ dom, <sup>6</sup> tigeṅ gêṅ ṅamata-ṅa atêṅ domba Israel-ṅa naṅ siṅga su, naṅ andi. <sup>7</sup> Anem mêtê ma asôm têṅ lau bu Anötö ndê gôlin̄ meṅ kêpin̄ su. <sup>8</sup> Akôm lau gêmbac ṅayham sa, ma akôm lau ti gêmbac leprasi ṅamlic ṅawasi sa. Auṅ lau batê sêtisa, ma asoc ṅalau sac su yêc lau. Anötö kêṅ ṅaclai têṅ mac ṅaôli mba, ma bocdinaṅ anem lau sa ṅambwa. <sup>9-10</sup> Ma têṅ ndoc mac aṅsêlêṅ andi, naṅ gauc nem wapa seṅ-ṅa dom. Aṅsêlêṅ amam sawa, akôc mone dom, ampwic talhi dom, akôc ṅakwê aô daôm-ṅa ti atapa dom, ma ahôc tôc dom. ṅalêṅ solop bu lau sêlôm lau naṅ sem gwelen̄ mêtê-ṅa ma sêpuc ṅac dôn̄ ṅa gêṅ dinaṅ, naṅ ti ṅac si ṅaôli ô gwelen̄.

<sup>11</sup> “Malac bocke mac bu asôc andi, naṅ aṅsalê ṅamalac ṅayham naṅ toc Anötö sa ṅapep, bu ambo awhin̄ in̄ e mac ahu malac dau siṅ. <sup>12</sup> Têṅ

ndoc mac api in ndê andu andi, nan anem mbec in ndê lau na mbec yom malô-nga. <sup>13</sup> Ma nac lau dau bu lau gitên, goc yom malô oc yêc nac. Ma nac bu lau gitên dom, goc mac nem mbec yom malô-nga oc gacgen yêc mac-nga. <sup>14</sup> Ma lau malac dan bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc ahu malac me andu dinañ siñ ma atoñ kop su yêc gahim. <sup>15</sup> Aö wasôm têt mac bu têt Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga, lau malac dinañ-nga oc sêtap ñagêyô sac sambuc sa, hôc gêlêc ñagêyô nan in oc kêt têt lau Sodom ti Gomora-nga têt têt nambu-nga, nan su.”

*Yisu ndê lau oc sêtap kisa sa  
(Mak 13:11-13; Luk 21:12-17)*

<sup>16</sup> “A ngô su nan! Aö wañkin mac asa andi, atôm domba nan sêsip giam pôm si gameñ. Boc-dinañ akôc gauc ñapep ma akôm nem gwelen, ma akôm mêtê ñayham eñ e lau dan gitôm dom bu sêpu mac. <sup>17</sup> Ayob daôm têt lau nan sêkêt whin aö dom, bu nac oc sêkêt mac atêt lau sêmatôc yom-nga andi, ma sêhi mac na sö yêc nac si lôm wê-nga. <sup>18</sup> Tu mac añkuc aö-nga dec nac oc sêkêt mac alhac gôliñwaga ti kin si añgô-nga. Ndoc dinañ ti mac nem ndoc bu awhê aneñ yom sa têt lau atu-tu dinañ, ma têt lau akêt gameñ hoñ, nan whin. <sup>19</sup> Ma têt ndoc sêkôc mac dôn, nan ahêgo daôm dom tu yom asôm-nga. Anötö oc nem mac sa tu asôm yom-nga. <sup>20</sup> Ma yom nan mac bu asôm, nan mac nem yom dom. Damam undambê-nga oc kêt in ndê Nalau puc mac dôn, ma hôc nem awham sa.

21 “Têḅ ndoc ḅawapac-ḅga dinaḅ, lau naḅ sêkêḅ whiḅ dom oc sêhoc si asidôwai sêkêḅ whiḅ aô-ḅga asê bu sêndic ḅac ndu, ma dambai oc sêkôm têḅ atui boc-dinaḅ. Balêkoc oc sêli dau sa têḅ damba ti dindai, ma sêkêḅ ḅac sêtêḅ lau bu sêndic ḅac ndu. 22 Ma lau sambob oc atac tec mac tu aô-ḅga. Magoc asa naḅ bu lhac ḅaḅga ma hu aô siḅ dom, naḅ oc tap Anötö ndê mwasin nem in si-ḅga sa. 23 Ma lau bu sêkêḅ kisa mac, goc ahu ḅac si malac siḅ ma atêḅ malac daḅ andi. Yom ḅandô aô wasôm têḅ mac! Mac nem gwelêḅ anem mêtê ḅawaê ḅayham-ḅga yêc malac Israel-ḅga hoḅ oc pacndê dom, e ḅamalac ndê Atu meḅ sa tiawê.”

*Lau naḅ sêḅkuc Yisu oc sêhoc ḅawapac gitôm in dau*

*(Luk 6:40)*

24 “Kwapuc daḅ oc hôc gêlêc gwalam akwa naḅ kêdôhôn in, naḅ dom. Ma ḅgac akiḅ oc hôc gêlêc in ndê ḅadau dom. 25 Kwapuc bu tôm ndê gwalam akwa ma ḅgac akiḅ bu tôm ndê ḅadau, goc tôm. Lau sêpu gôlôwac ḅadau aô ma sêsam aô bu †Belsebal, ma bocdinaḅ ḅac oc sêkôm têḅ ḅadau ndê lau mac, hôc gêlêc su.”

*Atôc lau nom-ḅga dom*

*(Luk 12:2-7)*

26 “Magoc atôc daôm tu lau naḅ sêkêḅ kisa mac-ḅga dom. ḅahu bu gêḅ hoḅ naḅ lau sem ahuc, me yêc siḅ dau, naḅ oc meḅ sa tiawê. 27 Yom naḅ aô gasôm têḅ mac têḅ ôbwêc, naḅ asôm asê têḅ acsalô, ma yom naḅ aô gac yom sec têḅ mac, naḅ asôm tiatu alhac malac lôm. 28 Atôc

lau nañ bu sêndic mac ndu-nga dom, bu ñac gitôm dom bu sêseñ mac gatôm su whiñ. Atöc lau dom, magoc atöc Anötö ma asôc inñ ñapu. Bu mba, goc inñ gitôm bu kêñ mac ñamlic ti gatôm lu-lu sêsip lambwam sêndi e sêninga gacgeñ.

<sup>29</sup> “Akôc gauc pi mbac kecsoc nañ lau sêlic bu gêñ ñambwa. Tigenñ Anötö gêlic gêñ sauñ dinanñ bu gêñ ñambwa dom, ma inñ bu lôc dom, dec danñ oc ñinga dom. <sup>30-31</sup> Bocdinañ ahêgo daôm dom, bu Anötö tac whiñ mac hôc gêlêc mbac kecsoc daêsam su. Inñ kêyalê mac e pi sa, gitôm inñ sê mac nem kêclauñ hoñ sa timala.”

*Dasêc Yisu ahuc dom*  
(Luk 12:8-9)

<sup>32</sup> “Asa nañ sôm asê yêc ñamalac aᅅgô-nga bu inñ kêñ whiñ aö, nañ aö wasôm inñ ndê ñaê asê yêc Damañ undambê-nga aᅅgô-nga. <sup>33</sup> Tigenñ asa nañ sêc inñ ndê kêñ whiñ aö-nga ahuc yêc ñamalac aᅅgô-nga, nañ wasêc inñ ahuc yêc Damañ aᅅgô-nga bocdinañ.”

*Tañkuc Yisu ti dahôc ñawapac*  
(Luk 12:49-53; 14:26-27; 9:48)

<sup>34</sup> “Gauc nem bu aö gameñ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-nga dec lau oc sêwhê dau kôc ma sêkêñ kisa dau. <sup>35</sup> Tu aö-nga dec damba lu atuᅅgac oc sêkêñ kisa dau, ma dinda lu atuwê, ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêñ kisa dau bocdinañ. <sup>36</sup> Ngac danñ oc tap inñ ndê ñacyo sa yêc inñ dau ndê lau.

<sup>37</sup> “Asa nañ tac whiñ damba me dinda me atuᅅgac me atuwê hôc gêlêc inñ ndê atac whiñ aö su, nañ oc tôm dom bu ti aneñ danñ. <sup>38</sup> Ma asa

nañ tec bu hôc in ndê a gicso dau\* ma ênkuc aö, nañ tôm dom bu ti aneñ dañ bocdinañ. <sup>39</sup> Lau nañ takwê gêñ nom-nga napañ tu puc ñac si ñamlic dôñ-nga, nañ oc sêñinga. Magoc asa nañ bu hu gêñ nom-nga siñ tu aö-nga, nañ oc mbo tali napañ.

<sup>40</sup> “Lau nañ sêkôc mac sa, nañ gitôm sêkôc aö daun sa, ma ñac nañ sêkôc aö sa, nañ sêkôc Anötö nañ kêkin aö gameñ, nañ sa. <sup>41</sup> Asa nañ toc aneñ propet dañ sa, ma kôc in sa tu in ti propet gêm aö añôn-nga, nañ Anötö oc kêñ ñagêyô ñayham têt in gitôm in kêñ têt propet dau. Ma asa nañ toc ñamalac gitêt dañ sa, ma kôc in sa tu aneñ ñaê-nga, nañ Anötö oc kêñ ñagêyô ñayham têt in gitôm in kêñ têt ñgac gitêt dau. <sup>42</sup> Ma asa nañ kôm gêñ sauñ bocke bu nem lau nañ sênkuc aö, nañ sa, tôm in kêñ bu ñalhuc têt ñac sênôm, nañ Anötö oc êñlhin in siñ dom. In oc kêñ ñagêyô ñayham têt in yomandô.”

## 11

<sup>1</sup> Yom hoñ dinañ Yisu sôm têt in ndê ñgacsêñomi 12 tu êndôhôn ñac-nga. In gic bata yom dau, goc kêsêlêñ golom-golom malac nañ sêyêc gameñ Galili-nga dinañ, ma gêm mêtê ti kêdôhôn lau.

*Yisu sôm yom pi Jon, Ngac Kêku Lau-nga  
(Luk 7:18-35)*

---

\* **10:38** Yisu ndê yom pi a gicso dau, nañ ñahu bu tamasañ daun tôm bêc hoñ bu dahôc ñandê ti ñawapac tu in-nga e tôm dambac ndu tôm in dau mbac ndu.

<sup>2</sup> Têñ ndoc dinañ Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndöc gapocwalô, ma inñ ngô ñawaê pi gêñ hoñ nañ Kilisi kôm. Bocdinañ inñ kêkinñ inñ ndê sêñomi ñatô sêtêñ Yisu si, <sup>3</sup> ma sêndac inñ bocdec bu, “Anötö gic bata têtñ yac bu oc êñkinñ Mesaya. Am daôm dinañ, me yac oc akêñ batanñ ngac danñ tiyham?” <sup>4</sup> Yisu ô yom ma sôm, “Ambu andi ma asôm yom têtñ Jon pi mêtê nañ mac anğô aö gahoc asê, ma pi gêñ nañ mac alic aö gakôm. <sup>5</sup> Lau tapec sêlic gameñ tiyham, lau bôlinñ sêñsêlêñ tiyham, lau ti gêmbac leprasi ñamlic ñawasi sa, lau danğasunñ bic sêñğô yom, lau batê sêtisa, ma lau ñalôm sawa sêñğô ñawaê ñayham. <sup>6</sup> A ngô! Lau nañ atac lu-lu tu aö-nga dom, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasinñ sa.”

<sup>7</sup> Jon ndê sêñomi sêsa si, ma Yisu sôm yom pi Jon têtñ lau tonñ atu nañ sêmbo sêwhinñ inñ. Inñ ndac ñac bocdec bu, “Têñ ndoc mac asa atêñ Jon yêc gameñ sawa a, dec gauc gêm bu atap ñamalac kainñ bocke sa? Mac bu alic ngac gauc babalê gitôm gakoc nañ mbu kêwic, a? <sup>8</sup> Mac asa a bu alic ngac danñ nañ sôc ñakwê ñayham, a? Mba! Lau nañ sêsôc ñakwê ñayham, nañ sêmbo gameñ ñayham gitôm kinñ si andu. <sup>9</sup> Bocdinañ aö wandac mac, mac asa a bu alic sake? Bu alic propet danñ? Yomandô! Inñ propet danñ, ma inñ hóc gêlêc propet hoñ su. <sup>10</sup> Propet akwa danñ to yom nañ Anötö sôm têtñ Mesaya bocdec bu, ‘Aö wanñkinñ aneñ ngac aheñ-nga munñ am, bu êmasañ am nem señ.’ Y om pi ngac aheñ-nga dau hêganônñ Jon solop. <sup>11</sup> Yêc ñamalac nom-nga, danñ hóc gêlêc Jon, Ngac Kêku Lau-nga su



dom. Tigen aö wasôm yom ñandô têt mac, bu lau hon nañ sêmbo Anötö ndê gôlin ñapu, lau tiwaê, ma lau waêmba boc-dinañ, nañ hon sêhoc gêlêc Jon su yêc Anötö aᅅgô-ᅅga.

12-13 “Muᅅ-ᅅga, Moses ti propet akwa-kwa sêhoc yom asê gwanañ pi Anötö ndê gôlin. Ma ᅅac si yom ñandô sa dom, e Jon meᅅ ma gêm mêtê bu Anötö ndê gôlin meᅅ kêpin. Têt ndoc Jon gic hu yom dau e meᅅ têt kwahic dec, Anötö ndê gôlin kêsôwec gi tiatu, ma lau daêsam sêkôm mwasac bu sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu. <sup>14</sup> Anötö gic bata bu êᅅkin propet dañ muᅅ Mesaya, nañ gitôm propet Elaija. Ma aö wasôm têt mac bu yomandô, Jon in propet dau dinañ. Mac akêᅅ whin yom dinañ, me mba? <sup>15</sup> Mac bu daᅅamsuᅅ yêc, nañ aᅅgô aneᅅ yom!

<sup>16</sup> “Lau têt dindec-ᅅga ᅅac lau kain bocke? ᅅac sêtôm balêkoc nañ sêkôc whê sêmbo malac lôm, nañ sêtucdin ᅅac si silip ᅅatô ma sêsôm, <sup>17</sup> ‘Têt ndoc nañ yac ac oᅅ bu datê wê, nañ mac atec. Ma têt ndoc yac am wê daᅅgibo-ᅅga, nañ mac atec bu ataᅅ awhin.’ <sup>18</sup> Ma lau têt dindec-ᅅga bocdinañ. Jon meᅅ ma gêᅅ gêᅅ ti nôm gêᅅ ᅅayham dom, ma sêsôm bu ᅅalau sac mbo in ndê ᅅalôm. <sup>19</sup> Ma ᅅamalac ndê Atu meᅅ nôm ti gêᅅ gêᅅ ᅅayham, tigen sêsôm bu in ᅅgac gêᅅ gêᅅ ti nôm wain ᅅawahô-ᅅga, ma bu in hê silip têt lau sac ti lau sêkôc takis-ᅅ ga. Bocdinañ, mac lau têt dindec-ᅅga atôm balêkoc nañ sêkôm tô aᅅin ᅅapañ. Tigen Anötö ndê gauc hóc gêlêc gêᅅ hon, ma in ndê lau sêᅅyalê bu in ndê lêt in lêt solop.”

*Yisu sôm yom pi lau nan sem dau kwi dom  
(Luk 10:13-15)*

<sup>20</sup> Têṅ dinaṅ Yisu gic hu pu lau nan sêndöc malac ṅatô. ṅahu bu iṅ k ôṁ gêṅ dalô daêsam yêc ṅac aṅgô-ṅga, tigeṅ ṅac sem si ṅalôm kwi dom. <sup>21</sup> Iṅ sôm, “Oyaê mac lau Korasin ti lau Betsaida-ṅga. Mac ac waê bu atap Anötö ndê atac ṅandê sa. Lau apa nan sêndöc Taya ma Saidon, nan bu sêlic gêṅ dalô nan aô gakôm yêc mac aṅôm-ṅga, dec oc tôm sênem dau kwi wandêc su, ma sêndöc ti sêtaṅ si sac. <sup>22</sup> Tigeṅ mac akôm dom, dec wasôm têṅ mac bu têṅ ndoc Anötö êmatôc lau-ṅga, nan iṅ oc kêṅ ṅagêyô sac sambuc têṅ mac, hóc gêlêc ṅagêyô nan iṅ oc kêṅ têṅ lau Taya ti Saidon-ṅga, nan su.

<sup>23</sup> “Ma mac lau Kapenaom-ṅga. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa andöc undambê, a? Aô wasôm mba! Iṅ oc êmasuc mac su asip lambwam andi. Lau Sodom bu sêlic gêṅ dalô gitôm mac alic su, dec oc tôm sêhu si sac siṅ ma sêndöc ṅayham e kwahic dec. <sup>24</sup> Aô wasôm têṅ mac bu Anötö oc kêṅ ṅagêyô sac têṅ mac, hóc gêlêc ṅagêyô nan iṅ oc kêṅ têṅ lau Sodom-ṅga.”

*Yisu kêpiṅ Damba  
(Luk 10:21-22)*

<sup>25</sup> T êṅ ndoc dinaṅ Yisu teṅ mbec ma sôm, “O Damaṅ, undambê ti nom ṅadau. Aô wampinṅ am bu am tôc nem yom ṅa-ṅandô asê têṅ lau nan sêṅgwiniṅ dau, ma siṅ kwi têṅ lau nan gauc gêm bu ṅac lau tigauc ma sêṅyalê gêṅ hoṅ. <sup>26</sup> Aêc, Damaṅ, am kôm bocdinaṅ kêkuc am daôm nem atac whiṅ.”

<sup>27</sup> Goc Yisu sôm, “Damanj kênj gênj honj sip aö amanj. Lau danj sênjalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê inj. Ma lau danj sênjalê Damba dom, tigenj inj ndê Atu kêyalê inj, ma lau nanj Atu dau atac whinj bu tôc inj asê tênj njac, nanj sênjalê Damba.”

*Yisu gêm malô lau kwapac*

<sup>28</sup> “Mac lau honj nanj ahôc njawapac ma kwampac, nanj atênj aö amenj, ma aö wakênj mac asê awham su. <sup>29</sup> Amenj ma akôm aö neñ gwelenj awhinj aö, ma aö oc wandôhônj mac. Aö njac malô ma gatoc daunj sa dom, ma mac oc atap malam anjwhanj daôm-nja sa yêc aö. <sup>30</sup> Nahu bu gwelenj nanj mac akôm awhinj aö, nanj njadehe dom, ma aö wakênj mac ahôc njawapac atu dom.”

## 12

*Yisu inj Pômdau bêc Sabat-nja  
(Mak 2:23-3:6; Luk 6:1-11)*

<sup>1</sup> Tênj têm dinanj njabêc †Sabat-nja danj, nanj Yisu ti ndê njacsênjomi sênjsêlênj sêmbo lôcwha nanj gic ôm wit-nja danj kic. Ma gênj yô njacsênjomi, dec sêkôc wit njandô ma senj. <sup>2</sup> Lau Palêsai njatô sêlic, goc sêsôm tênj inj, “Lic su nanj. Am nem njacsênjomi sêkôc wit njandô ma yomsu gic yao bu dakôm gwelenj kainj dinanj tênj bêc Sabat-nja dom.” <sup>3</sup> Goc Yisu ô njac si yom ma sôm, “Gauc nem yom nanj sêto yêc, pi gênj nanj Kinj Dawid ti ndê lau sêkôm tênj ndoc gênj yô njac. Mac asam su, me? <sup>4</sup> Dawid sôc Anötö ndê andu gi, ma kôc bolom dabunj nanj lau sêkênj ti da, nanj Moses kênj yao bu dabunjsiga tawasê sênenj, ma lau bambalinj sênenj dom. Ma Dawid ti ndê lau

sen, magoc lau dan sêngôlin yom pi Dawid ma sêsôm bu in kêgîlî yomsu lec dom.

<sup>5</sup> “Ma gên dan tiyham, nan mac asam su yêc Moses ndê yomsu. Têñ bêt Sabat-nga hon dabunsga sêkôm gwelen yêc lôm dabun, ma gwelen dinan kêgîlî yomsu Sabat-nga. Magoc lau sêngôlin yom pi nac dom.

<sup>6</sup> “A ö wasôm têñ mac, bu gwelen nan aö gamen tu wakôm-nga, nan hôt gêlêc sakin lôm dabun-nga hon su. <sup>7</sup> Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec, ‘*Gên atu nan aö atac whin, nan hôt gêlêc mac nem da hon su, nan bu mac tamwalô lau.*’ Mac anyalê yom dau nahu dom. Mac bu anyalê, dec gitôm dom bu mac anğôlin yom pi lau nan sêkôm gên so dan dom. <sup>8</sup> Bu Namalac ndê Atu in gên hon nadau, ma in Pômdau bêt Sabat-nga whin.”

*Yisu kôm ngac amba balê nayham sa têñ bêt Sabat-nga*

*(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)*

<sup>9</sup> Yisu kêsêlên gi, ma sôt nac si lôm wê-nga gi. <sup>10</sup> Ma yêc dinan, ngac amba tibalê dan ndöc. Lau Palêsai sênsalê yom tu sêngôlin pi Yisu-nga, goc sêndac in, “Yac bu dakôm namalac dan namlic nayham sa têñ bêt Sabat-nga, oc tanğilî yomsu Sabat-nga, me mba?” <sup>11</sup> Ma Yisu sôm têñ nac, “Mac nem domba dan, bu pen sip sê nalôm têñ bêt Sabat-nga, nan mac oc akôm sake? Mac oc akôt sa. <sup>12</sup> Aêc! Ma namalac sêhôt gêlêc domba su! Bocdinan yac bu dakôm nayham ma danem lau sa têñ bêt Sabat-nga, oc daso yomsu Sabat-nga dom.” <sup>13</sup> Goc Yisu sôm

têñ ngac dau, “Êmatôc amam!” Ma inj kêmatôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham, gitôm inj amba danğa. <sup>14</sup> Tigenj lau Palêsai sêsa si ma sem yomgalôm pi lêñ sêndic Yisu ndu-nga.

*Yisu inj Anötö ndê Ngac Akinj*

<sup>15</sup> Yisu kêyalê lau Palêsai si gauc, goc hu gameñ dinanğ siñ. Lau daêsam sêñkuc inj, ma inj kôm ñac si gêmbac hoñ ñayham sa. <sup>16</sup> Tigenj inj gic yao bu sêsôm inj ñahu asê dom. <sup>17</sup> Ñalêñ dinanğ yom nanğ propet Aisaya sôm pi Mesaya munğ su, nanğ ñandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

<sup>18</sup> Alic aneñ ngac akinj dindec, nanğ aõ kayalinğ inj sa. Aõ atac whinğ inj kêlêc, ma aneñ ñalôm tisambuc inj. Wakêñ aneñ Ñalau nem inj ahuc, ma inj oc hoc yom gitêñ matôc-nga asê têtñ lau akêñ gameñ nom-nga hoñ.

<sup>19</sup> Inj oc sôm yom tac ñandê-nga me mbwêc ñanğa dom. Ma lau danğ oc sêñgô inj whasunğ yêc malac lôm dom.

<sup>20</sup> Gakoc timdec inj oc pônğ dulu dom, ma ya ñawê nanğ tisaunğ, nanğ inj oc yu ndu dom.\* Ma inj oc kôm bocdinanğ e nditôm inj ndê yom gitêñ matôc-nga nem nom sambuc ahuc.

<sup>21</sup> Ma lau akêñ gameñ nom-nga hoñ oc sêkêñ bata bu Anötö nem ñac si tu inj ndê ñaê-nga.  
[Ais 42:1-4]

*Yisu ndê ñaclai ñahu  
(Mak 3:23-27; Luk 11:14-22)*

---

\* **12:20** Yom pi gakoc timdec ma ya ñawê nanğ mbac, nanğ hêganônğ lau nanğ sêkêñ whinğ ñanğa dom.

<sup>22</sup> Têñ tēm dinañ lau sêwê ngac dañ nañ ñalau sac kôm inñ tandô t ipec ma awha mba, nañ sêtêñ Yisu sêmeñ. Yisu soc ñalau sac dinañ su, goc kôm ngac dau ñayham sa, ma inñ gêlic gameñ ma sôm yom asê. <sup>23</sup> Lau hoñ sêhêdaê tu Yisu-nga, ma sêsôm, “Mboe †Dawid ndê Atu inñ ngac dau dec, me?” <sup>24</sup> Tigeñ lau Palêsai sêngô ñawaê, dec sêpu Yisu ma sêsôm, “Inñ kôc ñaclai yêc ñalau sac si ñadau †Belsebal, dec inñ soc ñalau sac su.” <sup>25</sup> Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm, “Lau gameñ dañ, me malac dañ, me gôlôwac dañ, bu sêwhê dau kôc, dec ñac oc sêlhac ñaŋga dom, ma ñac si ñacyo oc sêku ñac dulu. <sup>26</sup> Ma Sadañ boc-dinañ. Inñ bu soc dau ndê ñalau sac su, dec inñ kêñ kisa dau, ma inñ ndê ñaclai oc niñga.

<sup>27</sup> “Mac asôm bu aö gakôc ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêñomi nañ sêsoc ñalau sac sêwhiñ, nañ mac aŋgôliñ yom dau pi ñac whiñ, a? Ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac! <sup>28</sup> Tigeñ aö gasoc ñalau sac ña Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, dec aŋyalê bu Anötö ndê ñaclai bu nem gôliñ gêñ hoñ, nañ hôc asê mac su.

<sup>29</sup> “Ngac dañ oc sôc ngac ti licwalô atu dañ ndê andu ma ênggaho inñ ndê wapa su ñalêñ bocke? Gêñ ñamata-nga inñ sô ngac dau dôn, goc kôc inñ ndê wapa su. Ma Sadañ inñ gitôm ngac ti licwalô atu.

<sup>30</sup> “Asa nañ kalhac whiñ aö dom, nañ ti aneñ ñacyo. Ma asa nañ gic lau sa sêtêñ aö sêmeñ dom, nañ soc ñac su yêc aö. <sup>31</sup> Tu dinañ-nga aö wasôm têñ mac bu ñamalac nañ kac ndê ñalôm kwi ma hu ndê sac siñ, nañ Anötö oc suc inñ ndê

sac ti yom sac-sac hoŋ kwi. Tigeŋ yom sac naŋ ŋamalac daŋ bu sôm pi Ŋalau Dabuŋ, naŋ Anötö oc suc kwi dom.† <sup>32</sup> Asa naŋ bu sôm yom sac pi Ŋamalac ndê Atu, tigeŋ tiŋambu kac ndê ŋalôm kwi, naŋ Anötö oc suc iŋ ndê sac kwi. Magoc asa naŋ bu sôm yom sac pi Ŋalau Dabuŋ, naŋ Anötö oc suc iŋ ndê sac kwi têt têt dindec-ŋga dom, ma têt têt ŋambu-ŋga dom bocdinaŋ.”

*Lau si mêtê whê ŋac sa bu ŋayham me sac  
(Luk 6:43-45)*

<sup>33</sup> Ma Yisu sôm, “A ŋayham sem ŋandô ŋayham. Ma a sac sem ŋandô sac. Dalic a ŋandô, dec taŋyalê a bu ŋayham me sac. <sup>34</sup> Mac lau sac atôm mboc ŋatui! Mac atôm bu asôm yom ŋayham daŋ dom! Bu lau sêsôm yom kêkuc gauc ti mêtê naŋ hôc ŋac si ŋalôm ahuc. <sup>35</sup> Gauc ti mêtê ŋayham hôc lau ŋayham si ŋalôm ahuc, dec sêsôm yom ŋayham. Ma gauc ti mêtê sac hôc lau sac si ŋalôm ahuc, dec sêsôm yom sac. <sup>36</sup> Aô wasôm yom ŋandô têt mac. Tiŋambu Anötö oc êmatôc lau pi yom sac ti yom ŋambwa hoŋ naŋ ŋac sêsôm. <sup>37</sup> Lau naŋ si yom ŋayham, naŋ iŋ oc sam ŋac bu lau gitêt, magoc ŋac naŋ si yom sac, naŋ oc sêtap iŋ ndê matôc sa.”

*Lau sêndac Yisu bu kôm gêt dalô  
(Luk 11:29-32)*

<sup>38</sup> Goc lau Palêsai ti kêdôhôn-waga yomsu-ŋga ŋatô sêsôm têt Yisu, “Kêdôhônwaga, yac

---

† **12:31** Lau Palêsai sêsôm bu Yisu kôc ŋaclai yêc Sadaŋ ndê ma soc ŋalau sac su, ma Yisu tôc asê bu yom dau gitôm yom sac sambuc naŋ sêsôm pi Ŋalau Dabuŋ.

bu alic am kôm gêṅ dalô atu bu whê nem ṅahu sa.”<sup>39</sup> Ma Yisu sôm, “Mac lau tēm dindéc-ṅga, mac lau sac naṅ apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêṅ bambaliṅ gitôm lau mockaiṅ-ṅga. Mac andac bu alic gêṅ dalô, magoc Anötö oc kênṅ gêṅ dalô tigeṅ têṅ mac alic, tôm gêṅ dalô naṅ iṅ kôm pi propet Jona.<sup>40</sup> Jona mbo i atu ṅalôm gitôm acsalô tö ti ôbwêc tö. Ma bocdinaṅ ṅamalac ndê Atu oc yêc nom ṅalôm nditôm acsalô tö ti ôbwêc tö.<sup>41</sup> Têṅ ndoc Jona gêm mêtê lau Ninewa, naṅ sêkac si ṅalôm kwi. Ma ṅgac naṅ hôc gêlêc Jona su dec mbo, tigeṅ mac am daôm kwi dom. Tu dinaṅ-ṅga têṅ bêc matôc-ṅga, lau Ninewa oc sêtisa akêṅ lau batê sêwhiṅ mac lau tēm dindéc-ṅga, ma ṅac oc sêhoc mac nem sac asê.<sup>42</sup> Muṅṅga, Kwin Siba-ṅga‡ kêsêlêṅ seṅ baliṅ bu ṅgô Kiṅ Solomon ndê yom ti gauc atu. Ma kwahic dec ṅgac naṅ hôc gêlêc Solomon su, naṅ mbo dec. Magoc mac akêṅ daṅam iṅ dom. Tu dinaṅ-ṅga, têṅ bêc matôc-ṅga, Kwin dau oc tisa whiṅ mac lau tēm dindéc-ṅga, ma hoc mac nem sac asê.”

*Nalau sac sêṅsalê mala naṅ yêc ṅambwa*  
(Luk 11:24-26)

<sup>43</sup> “Têṅ ndoc ṅalau sac daṅ sa yêc ṅamalac daṅ, naṅ gitôm iṅ kêgihi mbo gameṅ sawa ma kêsâlê mala êṅwhaṅ dau-ṅga. Tigeṅ têṅ ndoc iṅ tap sa dom,<sup>44</sup> naṅ iṅ oc sôm têṅ dau, ‘Aô wambu wandi wasôc andu naṅ aô gahu siṅ su.’ Ma iṅ oc

---

‡ 12:42 Matyu to yom pi Kwin akêṅ gameṅ ṅapu-ṅga (South). Yom dau hêganônṅ Kwin Siba-ṅga, naṅ ndê miṅ sêto yêc 1 Kiṅ 10:1-13. Kwahic dec dasam gameṅ Siba-ṅga bu ‘Arabia.’



mbu ndi ma tap sa bu ñamalac dau ndê ñalôm yêc ñambwa, gitôm andu nañ sêmasañ ñawasi sa. <sup>45</sup> Dec in̄ oc sa ndi, wê ñ alau 7 nañ sac sambuc sêhóc gêlêc in̄ su, nañ sêmeñ, ma hon̄ sêsôc ñamalac dau ndê ñalôm sêndi, ma sêmbô dinañ. Bocdinañ ñawapac nañ tap ñamalac dau sa, nañ hóc gêlêc ñawapac ñamata-ñga-ñga su. Ma ñalêñ tigeñ mac lau sac têm dindec-ñga, oc atap ñawapac atu sa têñ têm ñambu-ñga.”

*Yisu dinda ti asii*  
(*Mak 3:31-35; Luk 8:19-21*)

<sup>46</sup> Lau daêsam sêmbô andu dañ sêwhin̄ Yisu têñ ndoc in̄ sôm yom dinañ mbo, ma in̄ dinda ti asii sêmeñ sêlhac awê, ma bu sêsôm yom têñ in̄. <sup>47</sup> Goc ñamalac dañ kên̄ ñawaê têñ in̄ ma sôm, “Am dinam ti asimi sêlhac awê ma bu sêsôm yom têñ am.” <sup>48</sup> Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Aneñ dinañ asa, ma asiñi ñac lau asa?” <sup>49</sup> Goc in̄ tôc amba têñ ndê ñgacsêñjomi, ma sôm, “Aô dinañ ti asiñi dau dindec. <sup>50</sup> Bu lau nañ dañga wambu Damañ undambê-ñga ndê yom, nañ ñac aô asiñi ti lhuñwêi ma dinañi.”

## 13

*Yom gôlin̄ pi ñgac kêbalip wit ñawhê*  
(*Mak 4:1-9; Luk 8:4-8*)

<sup>1</sup> Têñ béc dinañ Yisu hu andu siñ ma sa gi ndöc Bugicton̄ Galili-ñga ñamakê. <sup>2</sup> Ma lau daêsam sêkac sa sêñgihi in̄ ahuc e ñasawa mbasi. Tu dinañ-ñga dec in̄ pi gi ndöc wañ dañ nañ poc kêpin̄ baö. Ma lau hon̄ dinañ sêlhac baö. <sup>3</sup> Goc Yisu sôm yom gôlin̄ daêsam têñ ñac. In̄ sôm yom

gôlinj danj bocdec bu, “Ngac danj sa gi bu êmbalip wit nawhê yêc inj ndê ôm. <sup>4</sup> Ma têtj ndoc inj kêbalip gêñ dau, nanj natô sêpenj sêsip senj, dec mbac sêmenj ma senj su. <sup>5</sup> Ma nawhê natô sêpenj sêsip gamenj hoc-hoc, nanj nom nagec sac hoc nahô nambwa. Nawhê dau sêsip nom nalôm gacgenj si dom, dec sêpo sêpi sêmenj ngagahô. <sup>6</sup> Magoc tinjambu ac pec ngatôm ma gêm bôlinj. Nahu bu nom nayham mba tu nawakac sip ndi-nga. <sup>7</sup> Ma wit nawhê natô sêpenj sêsip kwanj ti nakwa nalôm, magoc têtj ndoc sêpo sêpi sêmenj, nanj kwanj pi whinj e yanj ndu. <sup>8</sup> Ma natô sêpenj sêsip nom nayham ma sêpo sêpi nayham e sem nandô. Natô sem nandô 30, ma natô sem 60 ma natô sem nandô 100. <sup>9</sup> Asa bu danjasunj yêc, nanj ngô anenj yom.”

*Yom gôlinj nahu*

*(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)*

<sup>10</sup> Tinjambu Yisu ndê ngac-sênjomi sêtigasuc inj ma sêndac, “Tu sake-nga am sôm yom têtj lau na yom gôlinj?” <sup>11</sup> Ma inj ô yom ma sôm, “Anötö ndê gôlinj nalênj nahu sip nalôm gi. Inj kêyalinj mac sa bu anyalê nahu dau, magoc lau nanj sêkênj whinj aô dom, nanj oc tôm dom bu sênjyalê. <sup>12</sup> Asa nanj kôc Anötö ndê yom sa sip ndê nalôm e tidônj, nanj Anötö oc kênj gauc têtj inj êñlêc, e inj êñyalê yom dau timala enj. Magoc asa nanj yom dau tidônj inj dom, nanj Anötö oc kôc gêñ honj su yêc inj. <sup>13</sup> Tu dinanj-nga aô wasôm yom têtj lau na yom gôlinj. Nac sêlic gêñ napanj, tigenj nac si gauc sa dom, ma nac sênjgô yom napanj, tigenj nac sênjyalê nahu dom. <sup>14</sup> Yom nanj propet Aisaya

hoc asê mun su, nañ dec ñandô sa. Yom dau yêc bocdec bu:

Ñac sêngô aneñ yom ñapañ, magoc sênyalê ñahu dom. Ma sêlic gêñ nañ aö gakôm nañ ñapañ, tigeñ ñac si gauc sa dom.

<sup>15</sup> Lau dau si ñalôm ñadandi. Ñac si dançasuñ hóc ahuc, ma ñac sêpóc si tandô ahuc. Bu bocdinañ dom, dec oc tòm bu tandô sêlic ma dançasuñ sêngô, ma sênyalê aö tidôn yêc ñac si ñalôm e sênem dau kwi, ma aö wakôm ñac ñayham sa.” *[Ais 6:9-10]*

<sup>16</sup> Ma Yisu sôm têt ñgacsêñomi, “Aö wampin mac nem tanôm ti dançasuñ, bu mac alic gêñ atu-tu nañ aö gakôm, ti anğô aneñ yom. <sup>17</sup> Aö wasôm yom ñandô têt mac bu propet ti lau gitêt daêsam nañ sêmbo mun su, nañ sêkêt bata bu sêlic gêñ nañ mac alic su, magoc sêlic dom. Ma sêkêt bata bu sêngô yom nañ mac anğô su, tigeñ sêngô dom.”

*Yisu whê yom gôlin wit ñawhê-nga ñahu sa  
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)*

<sup>18</sup> Ma Yisu sôm, “Dec akêt danam ma wawhê yom gôlin ñgac kêbalip wit ñawhê-nga sa.

<sup>19</sup> Yom pi ñawhê nañ sêpeñ sêsip señ, nañ hêganôn lau nañ sêngô yom pi Anötö ndê gôlin, magoc sênyalê ñahu dom. Bocdinañ Sadañ dau meñ kêgaho yom dau su yêc ñac si ñalôm. <sup>20</sup> Ma

yom pi ñawhê nañ sêpeñ sêsip gameñ hoc-hoc, nañ hêganôn lau nañ sêngô Anötö ndê yom, ma sêkóc sa ñagahô ma ti atac ñayham. <sup>21</sup> Magoc tòm ñawhê dinañ ñawakac sip gi dom, nañ yom dau tidôn yêc lau dinañ si ñalôm dom. Sêlhac

ņasawa saun, tigenj têtj ndoc sêtap nawapac sa me lau sêkêj kisa nac tu Anötö ndê yom-nga, nanj sêhu si sêkêj whinj sinj nagahô enj. <sup>22</sup> Ma yom pi nawhê nanj sêpej sêsip kwanj ti nakwa nalôm, nanj hêganônj lau nanj sêngô Anötö ndê yom, magoc yom dau gêm nandô yêc nac si nalôm dom. Nahu bu nac sêhêgo dau pi gêj nom-nga napanj, ma sêsa lêtj atac whinj mone-nga e gêtj kainj dinanj kôm Anötö ndê yom ahuc. <sup>23</sup> Ma yom pi nawhê nanj sêpej sêsip nom nayham ma sem nandô 30, me 60, me 100, nanj hêganônj lau nanj sêngô yom ma sênyalê nahu, ma sem nandô daêsam.”

### *Yom gôlinj pi wahô*

<sup>24</sup> Yisu sôm yom gôlinj danj tiyham bocdec bu, “Aô bu wawhê Anötö ndê gôlinj sa nalêtj bocdec. Ngac danj kêbalip wit nawhê nayham sip ndê ôm. <sup>25</sup> Magoc têtj ndoc lau sêyêc bêc, nanj inj ndê nacyo mej, ma kêbalip wahô nawhê sip ôm dau whinj wit nawhê nayham, goc kölhô gi. <sup>26</sup> Tinambu wit nawhê po pi mej, ma têtj ndoc nandô sa, nanj lau sêlic bu wahô pi mej whinj. <sup>27</sup> Goc ôm natau ndê lau akinj sêtêtj inj si ma sêsôm, ‘Natau, yac alic bu am kêbalip nawhê nayham sip nem ôm. Magoc wahô dec mej akêtj nde?’ <sup>28</sup> Ma inj ô yom ma sôm, ‘Nacyo danj kôm gêtj dau.’ Ma sêndac inj, ‘Am tac whinj bu yac asa andi ayê wahô dau sa, me?’ <sup>29</sup> Ma inj sôm, ‘Mba! Bu mboe mac ayê wahô ma apuc wit sa whinj. <sup>30</sup> Atec lu-lu sêlhac sêwhinj dau ma sêtiatu e ndoc sêndic gêtj nandô sa-nga. Têtj dinanj aô oc wasôm têtj lau sêndic gêtj nandô sa-nga bu

sêndic wahô sa mun, goc sêkic dôṅ ma sêkêṅ pi ya ndi. Ma tiṅambu sêndic wit ṅandô sa pi aneṅ andu gêṅ ṅandô-ṅga.’ ”

*Yom gôliṅ pi gêṅ ṅawhê saun  
(Mak 4:31-32; Luk 13:18-19)*

<sup>31</sup> Ma iṅ sôm yom gôliṅ daṅ têṅ ṅac bocdec, “Anötö ndê gôliṅ gitôm a soc ṅawhê, naṅ ṅac daṅ sô sip iṅ ndê ôṁ. <sup>32</sup> ṅawhê dau iṅ gêṅ saun-têc, tigeṅ tiṅambu oc po pi meṅ e ti a atu hôc gêlêc gêṅ ôṁ-ṅga hoṅ, ma mbac lôlôc-ṅga oc sêmeṅ sêhê si ṅaic yêc ṅasaṅṅac.”

*Yom gôliṅ pi yist  
(Luk 13:20-21)*

<sup>33</sup> Ma iṅ sôm yom gôliṅ daṅ tiyham bocdec, “Anötö ndê gôliṅ gitôm yist, naṅ awhê daṅ kêṅ sip plawa lôṅ atu daṅ ma kêgaluṅ e kôm plawa hoṅ suṅ.”

*Yisu sôm yom gôliṅ daésam  
(Mak 4:33-34)*

<sup>34</sup> Yom hoṅ naṅ Yisu sôm têṅ lau toṅ atu dinaṅ, naṅ iṅ sôm ṅa yom gôliṅ ṅambwa. Ma iṅ sôm yom ṅalêṅ daṅ dom. <sup>35</sup> Ma boc-dinaṅ propet ndê yom bocdec ṅandô sa:

Aô wasôm aneṅ yom ṅa yom gôliṅ, ma gêṅ naṅ yêc siṅ dau têṅ têṁ Anötö kêṅ undambê ti nom e meṅ, naṅ kwahic dec wasôm asê.  
*[BW 78:2]*

*Yom gôliṅ wahô-ṅga ṅahu*

<sup>36</sup> Goc Yisu hu lau hoṅ siṅ ma sôc andu gi. Ma iṅ ndê ṅgacsêṅomi sêtêṅ iṅ si ma sêndac, “Gitôm bu am whê yom gôliṅ wahô-ṅga ṅahu sa

têḡ yac?” <sup>37</sup> Ma Yisu sôm, “Ngac naḡ kêbalip ḡawhê ḡayham, naḡ ḡamalac ndê Atu. <sup>38</sup> Ma inḡ ndê ôḡ, naḡ nom sambuc lec. Yom pi ḡawhê ḡayham hêḡanôḡ lau naḡ sêḡbo Anötö ndê gôlinḡ ḡapu, ma wahô hêḡanôḡ ḡalau sac si ḡadau ndê lau. <sup>39</sup> Ma ḡacyo naḡ kêbalip wahô ḡawhê, naḡ Sadaḡ dau. Ndoc sêḡdic ḡêḡ ḡandô sa-ḡga, naḡ tôm bêc ḡambu-ḡga, ma lau sêḡdic ḡêḡ ḡandô sa-ḡga, naḡ Anötö ndê aḡela. <sup>40</sup> Têḡ bêc ḡambu-ḡga, lau sac oc sêḡsip ya atu ḡalôm sêḡdi, ḡalêḡ tigeḡ tôm wahô naḡ lau sic sa ma sêḡkêḡ pi ya gi. <sup>41</sup> ḡamalac ndê Atu oc êḡkiḡ ndê aḡela, ma ḡac oc sêḡkôc ḡêḡ lêtôm-ḡga ti lau hoḡ naḡ sêḡkôm sac, naḡ su yêc Anötö ndê lau. <sup>42</sup> Ma ḡac oc sêḡbalinḡ ḡac sêḡsip ya atu ḡalôm sêḡdi, ma ḡac oc sêḡtaḡ atu ti lhô êḡsiḡ pi dau. <sup>43</sup> Têḡ dinaḡ lau ḡitêḡ si ḡawasi ti ḡawê oc pô gameḡ ḡitôm ac, yêc ḡac si Damba ndê gameḡ undambê-ḡga. Mac bu daḡamsuḡ yêc, naḡ aḡgô aneḡ yom.”

### *Yom gôlinḡ lu pi Anötö ndê gôlinḡ*

<sup>44</sup> “Anötö ndê gôlinḡ ḡamwasinḡ ḡitôm awa ḡayham andô daḡ naḡ yêc siḡ dau yêc nom daḡ ḡalôm. ḡamalac naḡ tap awa dau sa, naḡ oc siḡ kwi tiyham, ma lhô ndi ti atac ḡayham atu ma kêḡ ndê ḡêḡ hoḡ têḡ lau sêḡnemlhi, goc nemlhi nom dinaḡ bu kôc awa dau sa.

<sup>45-46</sup> “Ma Anötö ndê gôlinḡ ḡamwasinḡ ḡitôm yac ḡapa ḡaôli atu. Ngac tidulu ḡêḡ-ḡga naḡ kêsalê yac ḡapa ḡayham tu êḡmasaḡ gôlôḡ-ḡga, naḡ bu tap yac ḡapa ḡayham andô dau sa, dec inḡ oc lhô

ndi ma kêṅ ndê gêṅ hoṅ têṅ lau sênemlhi, goc nemlhi yac ṅayham dau.”

*Yom gôliṅ pi wasaṅ*

<sup>47-48</sup> “M a yom gôliṅ daṅ tiyham. ṅalêṅ naṅ Anötö kêgalêm lau sa bu s êmbo iṅ ndê gôliṅ ṅapu, naṅ gitôm wasaṅ naṅ lau sêkêṅ sip gwêc, ma i tidau-tidau sêsip wasaṅ dau si e meṅhu. Goc lau sêhê sa pi baö gi. Ma sêndöc sic ma sêṅyaliṅ i ṅayham-ṅayham sa sip dalu, ma i sac-sac, naṅ sêmbaliṅ siṅga. <sup>49</sup> Ma ṅalêṅ tigeṅ têṅ bêc ṅambu-ṅga, aṅela oc sêmeṅ ma sêwhê lau sac ti lau gitêṅ kôc. <sup>50</sup> ṅac oc sêmbaliṅ lau sac sêsip ya atu ṅalôm sêndi, ma ṅac oc sêtaṅ ti lhô êṅsiṅ pi dau.”

*Awa akwa ma awa wakuc*

<sup>51</sup> Yisu gic bata yom dinaṅ, goc ndac iṅ ndê ṅgacsêṅomi, “Mac aṅyalê aneṅ yom hoṅ dindéc ṅahu, me mba?” Ma sêlôc, “Aêc.” <sup>52</sup> Goc iṅ sôm têṅ ṅac, “Kêdôhônṅwaga yomsu-ṅga naṅ sêṅyalê Anötö ndê gôliṅ ṅahu tidônṅ whiṅ, naṅ sêtôm bu sêwhê yom akwa sa têṅ lau, ma yom wakuc whiṅ. Ma bocdinaṅ ṅac sêtôm andu ṅadau daṅ naṅ gic awa daêsam sa, dec tôc awa akwa ti awa wakuc asê têṅ lau.”

*Yisu ndê lau sêkôc iṅ sa dom*

*(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)*

<sup>53</sup> Yisu sôm yom gôliṅ hoṅ dinaṅ pacndê, goc hu gameṅ dinaṅ siṅ. <sup>54</sup> Iṅ mbu têṅ iṅ ndê malachu gi, ma kêdôhônṅ lau mbo ṅac si lôm wê-ṅga. Dec ṅac sêhêdaê ma sêndac dandi, “Ei! Gac ṅayham ti ṅaclai bu kôm gêṅ dalô atu-tu,

nañ ngac dec tap sa yêc nde? <sup>55</sup> In k apenta ndê atu! In dinda in Maria, ma in asii Jems, Josep, Saimon, ma Judas. <sup>56</sup> Ma in ndê lhuwêi sêmbo sêwhin yac. Bocdinañ gêñ hon dindec in kôc sa yêc nde?” <sup>57</sup> Ma ñac atac lu-lu tu in-nga. Magoc Yisu sôm têtñ ñac, “Lau hon sêtoc propet dañ sa, tigeñ yêc propet dau ndê malachu, in dau ndê lau sêtoc in sa dom.” <sup>58</sup> Ma tu ñac sêkêñ whin in dom-nga, dec in kôm gêtñ dalô atu-tu daêsam yêc ñac si gameñ dom.

## 14

*Herod Antipas ngô ñawaê pi Yisu  
(Mak 6:14-16; Luk 9:7-9)*

<sup>1</sup> Têtñ ndoc dinañ †Herod, nañ gêm gôlin gameñ Galili-nga, nañ ngô ñawaê pi Yisu. <sup>2</sup> Ma in sôm têtñ in ndê lau akin bu, “Ngac dê mboe Jon, Ngac Kêku Lau-nga nañ tisa akêñ lau batê-nga. Ma tu dinañ-nga in kôc ñaclai bu kôm gêtñ dalô atu-tu dinañ.”

*Herod gic Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndu ñamin  
(Mak 6:17-29)*

<sup>3-4</sup> Mun-nga, Herod gêm in ndê asi Pilip ndê awhê Herodias ti ndê awhê, dec Jon sôm têtñ in, “Am kôm gêtñ so sambuc.” Tu dinañ-nga Herod kêkin ndê lau bu sêkôc Jon dôn ma sêkêñ in ndôc gapocwalô. <sup>5</sup> Herod tac whin bu ndic Jon ndu, tigeñ in töt lau daêsam nañ sêlic Jon bu propet dañ. <sup>6</sup> Têtñ ndoc dañ sêndê mwasiñ tu Herod ndê bêt dinda kôc in-nga, ma Herodias atuwê têt wê yêc mwasiñ dau ñalôm. Herod gêlic ma tac ñayham atu, <sup>7</sup> dec in kêmatin yom têtñ in ma



sôm, “Yomandô aö wasôm têtj am. Gêj bocke am bu tac whiñ nañ sôm, ma aö oc wakêtj têtj am.” <sup>8</sup> Goc bawhê dau sa gi gêlic dinda Herodias. Inj dinda tec Jon, dec sôm têtj bawhê bu ndac Herod bocdec bu, “Aö tac whiñ bu am tim Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê kachu kic, ma kêj inj ndê ñagôlôj sip pele dañ ma kêj têtj aö, bu walic pi tanôn bu inj mbac ndu ñandô.” <sup>9</sup> Têtj ndoc Herod ñgô yom dinañ, inj ndê ñalôm ñawapac atu. Tigenj tu inj kêmatinj yom yêc lau hoñ angô-nga, dec inj sôm têtj inj ndê lau siñ-nga bu sêkôm tôm bawhê dau têtj. <sup>10</sup> Inj kêkinj ñac sêsôc gapoc-walô si, ma sêtim Jon ndê kachu kic. <sup>11</sup> Ma sêkêtj ñagôlôj sip pele dañ, ma sêkôc sêmenj ma sêkêtj têtj bawhê. Goc bawhê dau kôc sa gi kêj têtj dinda gêlic. <sup>12</sup> Tinambu Jon ndê sêñomi sêmenj sêkôc inj ñamlañ sa ma si sêñsuhuj. Goc sêtêtj Yisu si ma sic miñ têtj inj.

*Yisu gôlôm lau 5,000*

*(Mak 6:32-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15)*

<sup>13</sup> Têtj ndoc Yisu ñgô ñawaê pi Jon, nañ inj pi wañ dañ gi bu pi bugictonj ñadanga, ma lhö têtj gameñ sawa dañ ndi ma mbo tawasê. Magoc lau malac-nga sêngô ñawaê bu inj pi wañ dau gi, ma daêsam sêwê sêmbo baö ma sêñkuc inj. <sup>14</sup> Têtj ndoc Yisu sôc baö gi, nañ gêlic lau daêsam dinañ ma tawalô ñac. Ma inj kôm ñac si gêmbac ñayham sa.

<sup>15</sup> Têtj telha, kêpinj bu ac ndi sip, goc ñgacsêñomi sêtêtj inj sêmenj ma sêsôm, “Gameñ dec gameñ sawa, ma ac gi su. Kêj lau sêlhö

sêtêṅ malac sêndi bu sênemlhi si gêṅ sêneṅ-ṅga.” <sup>16</sup> Magoc Yisu sôm, “Mba! Oc tôm bu sêneṅ gêṅ yêc dec. Mac daôm akêṅ gêṅ têṅ ṅac sêneṅ.” <sup>17</sup> Ma sêsôm, “Yac oc akôm ṅalêṅ nde, bu yac mba bolom amaṅdaṅ ma i lu solop dec yêc.” <sup>18</sup> Goc iṅ sôm, “Akôc gêṅ dau sa amenṅ.” <sup>19</sup> Ma iṅ sôm têṅ lau bu sêndôc sic sêndôc kwanṅ. Iṅ kôc bolom amaṅdaṅ ma i lu, tatac undambê goc gêm mbec ma pô bolom kôc-kôc. Ma iṅ kêṅ têṅ ṅgacsêṅomi, ma sic sam têṅ lau. <sup>20</sup> ṅac hoṅ seṅ gitôm, ma ṅac-sêṅomi sic gêṅ ṅadêlê sa sip gatop 12 e meṅhu. <sup>21</sup> Lau naṅ seṅ gêṅ dau, naṅ si laṅṅac ṅanamba gitôm 5,000. Ma lauwê ti balêkoc daêsam sêmbo sêwhiṅ.

*Yisu kêsêlêṅ mbo bu ṅahô  
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)*

<sup>22</sup> Dinaṅ su, goc Yisu kêkiṅ ndê ṅgacsêṅomi sêpi waṅ bu sêmuṅ iṅ sêmbu sêpi bugictonṅ ṅadaṅga sêndi. Ma iṅ dau gacgeṅ mbo, bu kêṅ lau sêlhô sêndi. <sup>23</sup> Sêlhô si su, goc iṅ pi lôc tawasê gi bu teṅ mbec. ṅasec sa, ma iṅ tawasê mbo. <sup>24</sup> Magoc waṅ dau sa awê tibaliṅ gi su, ma mbu ṅadinda gêli bu sa e gic sip waṅ.

<sup>25</sup> Têṅ ôbwêc lôm, Yisu kêsêlêṅ mbo bu ṅahô têṅ ṅac gi. <sup>26</sup> Magoc têṅ ndoc ṅgacsêṅomi sêlic iṅ kêsêlêṅ mbo bu ṅahô, naṅ sêtôc dau ti sêmbwêc, ma sêsôm, “Êê! ṅalau daṅ!” <sup>27</sup> Goc Yisu sôm têṅ ṅac, “Atôc daôm dom! ṅalôm pêṅ dônṅ, bu aô dauṅ dec.” <sup>28</sup> Goc Pita sôm, “Pômdau, bu am daôm dinaṅ, naṅ goc sôm aô waṅsêlêṅ wambo bu ṅahô watêṅ am waloc.” <sup>29</sup> Ma Yisu sôm, “Mweṅ!” Goc Pita sip yêc waṅ,

ma kêsêlêŋ mbo bu ŋahô têtŋ iŋ gi. <sup>30</sup> Magoc mbu ŋadinda kôm iŋ töt dau atu ma iŋ kwê bu solon tigen. Goc iŋ mbwêc, “Pômdau, nem aö sa!” <sup>31</sup> Ŋagahô Yisu kêmatôc amba gi, hê iŋ sa ma sôm, “O am ŋgac kêŋ whiŋ babalê-ŋga. Bocke ma am atac lu-lu tu aneŋ ŋaclai-ŋga?” <sup>32</sup> Goc iŋlu sêpi waŋ si, ma mbu timalô. <sup>33</sup> Ma ŋgacsêŋomi naŋ sêndôc waŋ sêpôn haduc ma sêmpiŋ iŋ ma sêsôm, “Yomandô, am Anötö ndê Atu!”

*Yisu gêm lau gêmbac sa yêc malac Genesaret  
(Mak 6:53-56; Jon 6:22-25)*

<sup>34</sup> Sêlac waŋ si e sêsôc baö yêc malac Genesaret. <sup>35</sup> Ma têtŋ ndoc lau malac-ŋga sêlic bu Yisu meŋ, naŋ sêkêŋ ŋawaê têtŋ gameŋ ŋamakê-ŋga hoŋ, ma lau sêkôc si lau gêmbac hoŋ sa sêtêŋ iŋ sêmeŋ. <sup>36</sup> Ŋac sêteŋ bu sêmasec iŋ ndê ŋakwê ŋadali ŋambwa, ma lau hoŋ naŋ sêmasec iŋ, naŋ ŋayham sa.

## 15

*Gêŋ naŋ kôm ŋamalac ŋadômbwi sa yêc  
Anötö aŋgô-ŋga  
(Mak 7:1-23)*

<sup>1</sup> Têtŋ dinaŋ lau Palêsai ti kêdôhônwaga yomsu-ŋga ŋatô sêmeŋ akêŋ Jerusalem sêtêŋ Yisu si, ma sêndac iŋ, <sup>2</sup> “Tu sake-ŋga am nem ŋgacsêŋomi sêkôm ŋagôliŋ naŋ lau andô sic dulu têtŋ yac, naŋ popoc? Têtŋ ndoc sêneŋ gêŋ, naŋ sêŋgwasin amba muŋ su dom.” <sup>3</sup> Ma Yisu ô ŋac si yom bocdec bu, “Ma bocke? Tu sake-ŋga mac atoc lau andô si ŋagôliŋ sa ma akôm Anötö

ndê yomsu popoc? <sup>4</sup> Anötö dau sôm, *'Toc damam lu dinam sa,'* ma in sôm tiyham bu, *'Asa nañ sôm yom sac pi in damba me dinda, nañ oc sêndic in ndu.'* <sup>5</sup> Tigeñ mac aṅkuc yomsu dau dom. Ngac dañ ndê awa me gêñ bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc in sôm têñ inlu, *'Oc tòm dom bu wanem amlu sa, bu gêñ dindéc aö wakêñ ti da têñ Anötö,'* <sup>6</sup> goc mac alic ṅayham bu in toc damba sa dom. Bocdinañ mac asen Anötö ndê yom nañ sôm bu atoc damam lu dinam sa, nañ popoc, tu bu aṅkuc lau andô si ṅagôliñ. <sup>7</sup> Mac lau atim yom lau-ṅga! Yom nañ propet Aisaya hoc asê muñ su, nañ hêganôn mac solop. In sôm bu, <sup>8</sup> *'Lau dindéc sêtoc aö sa ṅa whasuñ ṅambwa, tigeñ ṅac si ṅalôm yêc dañ dau-ṅga.'* <sup>9</sup> *'Nac sem akiñ aö ṅandô dom, ma yom nañ sêndôhôn têñ lau, nañ ṅamalac si yomsu ṅambwa.'* "

<sup>10</sup> Goc Yisu ta lau hoñ ma sôm, "Aṅgô ma aṅyalê ṅapep. <sup>11</sup> Gêñ daneñ-ṅga nañ sip ṅamalac whasuñ, nañ kôm ṅac ṅadômbwi sa yêc Anötö aṅgô-ṅga dom. Tigeñ yom nañ sa akêñ ṅamalac whasuñ, nañ kôm ṅac ṅadômbwi sa." <sup>12</sup> Têñ dinañ Yisu ndê ṅgacsêñomi sêtigasuc in ma sêsôm têñ in, "Lau Palêsai sêṅgô am nem yom dinañ, dec kôm ṅac sêlic sac. Am kêyalê, me mba?" <sup>13-14</sup> Goc in sôm têñ ṅac, "Ahêgo daôm tu ṅac-ṅga dom! Atec ṅac. Lau hoñ nañ danṅa wambu Damañ undambê-ṅga ndê yom dom, nañ sêtôm wahô nañ in oc puc sa ti ṅawakac. Nac bu sêtôc señ têñ lau ṅatô, magoc ṅac tandô pec. Ma ṅac tapec dañ bu wê tapec dañ, inlu lu-lu oc sêpeñ sêsip sê."

15 Dec Pita sôm, “Gitôm bu am whê yom gôlinj dinanj nahu sa têtj yac?” 16 Goc Yisu ndac, “Ma bocke? Têtj nde mac oc anyalê? 17 Alic! Gênj nanj sip namalac whasuj, nanj sip inj natak nalôm gi, ma tijambu sa meñ tijham. 18 Tigenj yom sac nanj sa namalac whasuj, nanj sa akênj inj ndê nalôm, ma sac nanj yêc namalac nalôm, dec kôm inj ñadômbwi sa yêc Anötö anjô-nga. 19 Gauc sac, mêtê sêndic namalac ndu-nga, mêtê mockainj-nga nanj lau nanj sem dau sa su, ma lau nanj sem dau sa su dom, nanj sêkôm, mêtê sênem kanj gêtj-nga, yom tasanj, ma yom sêpu lau-nga, 20 nanj yêc namalac nalôm, nanj kôm ñac ñadômbwi sa. Tigenj yac bu tanjwasinj amanj dom ma danenj gêtj, dec oc kôm yac ñadômbwi sa yêc Anötö anjô-nga dom.”

*Awhê Kanan-nga kêtj whinj nanja*  
(Mak 7:24-30)

21 Yisu hu malac dinanj sinj, ma inj ti ndê ngacsênomi sêtêtj malac Taya ma Saidon ñagamenj ñamakê-nga si. 22 Ma awhê Kanan-nga danj, nanj ndöc gamenj dinanj, nanj têtj inj meñ ma mbwêc, “O Pômdau, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö. Nalau sac kêtj ñawapac atu têtj aö atunwê, ma kôm inj tisac.” 23 Yisu gêm dôñ ma ô yom danj dom, goc ngacsênomi sêtigasuc inj ma sêsôm, “Kêtj inj lhö ndi, bu inj kêtjuc yac ma mbwêc yom ñapanj.” 24 Ma inj sôm, “Awhê dau inj awhê Israel-nga dom. Anötö kêtjinj aö bu wanem lau Israel-nga sa, bu ñac sêtôm domba nanj sinja su.”

<sup>25</sup> Têḅ dinaḅ awhê dau meḅ pôn haduc tēḅ iḅ ma ndac tiyham, “Pômdau, nem aö sa.”  
<sup>26</sup> Ma Yisu sôm, “Solop dom bu dakôc balêkoc si gēḅ daneḅ-ḅga su ma tambaliḅ tēḅ giam sēneḅ.”  
<sup>27</sup> Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, tigeḅ giam naḅ sêndöc ḅadau ndê tebo ḅapu, naḅ seḅ gēḅ ḅapopoc naḅ peḅ yêc tebo.”  
<sup>28</sup> Yisu ḅgô yom dinaḅ ma sôm, “O awhê, am kêḅ whiḅ ḅaḅga. Aö oc wakôm tôm am ndac.”  
 Ma tēḅ acgatu ḅasawa dau dinaḅ, awhê dau ndê atuwê ḅayham sa.

*Yisu gôlôm lau 4,000  
 (Mak 8:1-10)*

<sup>29</sup> Yisu kölhö gi ma kêsêlêḅ whiḅ ndê ḅgacsêḅomi mbo Bugictonḅ Galili-ḅga ḅamakê. Goc iḅ pi lôc daḅ gi ma ndöc sic.  
<sup>30</sup> Ma lau daêsam sêwê sêtêḅ iḅ sêmeḅ. ḅac sêkôc lau gahi sac, lau tapec, l au bôliḅ, awha mba, ti lau gêmbac daêsam, ma sêkêḅ ḅac sêyêc Yisu aḅgô-ḅga. Ma iḅ kôm ḅac hoḅ ḅayham sa.  
<sup>31</sup> Têḅ ndoc lau sêlic awha mba sêsôm yom asê, ma lau gahi sac ti lau bôliḅ sêḅsêlêḅ tiyham, ma tapec si tandô ḅawa sa, naḅ sêhêdaê ḅandô. Ma sêmpinḅ Anötö Israel-ḅga.

<sup>32</sup> Yisu ta iḅ ndê ḅgacsêḅomi sêmeḅ, goc sôm tēḅ ḅac, “Aö taḅwalô lau dindec, bu sêmbö sêwhiḅ aö gitôm bêc tö su. ḅac si gēḅ daneḅ-ḅga pacndê, ma aö gatec bu wakêḅ ḅac sêlhö sêndi ti gēḅ yô ḅac, mbo ḅac tagôlô yêc seḅ.”  
<sup>33</sup> Magoc ḅgac-sêḅomi sêsôm, “Bocke? Gameḅ dec gameḅ sawa, ma danemlhi bolom yêc nde, bu dakêḅ tēḅ ḅac sêneḅ?”  
<sup>34</sup> Ma Yisu ndac, “Mac nem

bolom hiŋga ndöc?” Ma sêsôm, “Bolom 7 ma i mwambwa ñatô.” <sup>35</sup> Goc Yisu sôm têt lau bu sêndöc sic. <sup>36</sup> Dec iŋ k ôc bolom 7 ma i sa ma gêm danġe, p ô kôc-kôc, ma kêt têt ñgacsêŋomi, ma ñac sic sam têt lau. <sup>37</sup> Ñac hoŋ seŋ e gitôm, ma tiŋambu ñgac-sêŋomi sic gêt ñadêlê sa sip gatop 7 e meŋhu. <sup>38</sup> Lau daêsam seŋ gêt dinaŋ e gitôm. Ñac si laungac ñanamba gitôm 4,000, ma lauwhê ti balêkoc sêmbo sêwhiŋ.

<sup>39</sup> Tiŋambu Yisu kêt lau hoŋ sêlhö si, goc iŋ ti ndê ñgacsêŋomi sêpi waŋ dan ma sêtêt malac Magadan ñagameŋ si.

## 16

### *Lau Palêsai sêndac gêt dalô (Mak 8:11-13)*

<sup>1</sup> Lau Palêsai ti lau Sadiusi ñatô sêtêt Yisu sêmeŋ bu sêtŋsahê iŋ. Ñac sêndac iŋ bu kôm gêt dalô bu tôc asê bu iŋ kôc ñaclai yêc Anötö ndê. <sup>2</sup> Dec iŋ sôm, “Mac bu alic umboŋ tikoc, goc mac asôm bu ‘Ac oc pi ñayham.’ <sup>3</sup> Ma mac bu alic umboŋ tiyec, goc mac asôm, ‘U oc ndic.’ Mac alic gêt dalô umboŋ-ŋga dinaŋ, ma aŋyalê ñahu. Ma bocke dec mac aŋyalê gêt dalô daêsam naŋ aö gakôm têt ñasawa dindec, naŋ ñahu dom? <sup>4</sup> Mac lau sac naŋ apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêŋ bambaliŋ gitôm lau mockaiŋ-ŋga. Mac aŋsalê gêt dalô, tigeŋ Anötö oc kêt gêt dalô tigeŋ têt mac alic, gitôm gêt dalô naŋ iŋ kôm pi Jona.” Yisu sôm yom dinaŋ su, goc hu ñac siŋ ma kölhö gi.

*Yisu puc lau Palêsai ti lau Sadiusi si giso asê  
(Mak 8:14-21)*

<sup>5</sup> Têñ ndoc Yisu ti ngacsêñomi sêmbu akêñ bugicton ñadañga sêmeñ, nañ ngacsêñomi sêkôc bolom dom, sêñlhiñ dau siñ. <sup>6</sup> Ma Yisu sôm têñ ñac, “Ayob daôm ñapep tu lau Palêsai ti lau Sadiusi si yist.” <sup>7</sup> Goc ñac sem yomgalôm sêwhiñ dandi ma sêsôm, “Inj sôm yom dinañ ñahu bu yac dakôc bolom dom.” <sup>8</sup> Magoc Yisu kêyalê ñac si yom dau, dec sôm, “O mac lau nañ akêñ whiñ gwalec! Tu sake-ñga mac am yomgalôm awhiñ daôm, ma gauc gêm bu aô gasôm yom pi yist, ñahu bu mac nem bolom mba?” <sup>9</sup> Bocke mac nem gauc sa pi gêñ hon nañ aô gakôm, nañ dom? Gauc nem bolom amañdan nañ gakêñ têñ lau 5,000 señ. Tiñambu mac ahon ñadêlê sa sip gatop hiñga? <sup>10</sup> Ma têñ ndoc lau 4,000 señ bolom amañdan ñandôlu, nañ ñadêlê sip gatop hiñga? <sup>11</sup> Aô gasôm yom pi bolom kaiñ dinañ dom, ma bocke dec mac anyalê aneñ yom ñahu dom? Ayob daôm ñapep pi lau Sadiusi ti lau Palêsai si yist.” <sup>12</sup> Têñ dinañ ñac si gauc sa. Ma sêñyalê bu inj ndê yom hêganon yist bolom-ñga dom. Sêñyalê bu inj kêñ puc ñac bu sêyob dau pi yom nañ lau Sadiusi ti lau Palêsai sêndôhôn têt lau.

*Pita hoc Yisu ñahu asê  
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

<sup>13</sup> Yisu ti ndê ngacsêñomi sêhôn asê gameñ nañ sêsam bu Sisaria Pilipai, ma inj ndac ñac, “Lau sêsôm sake pi Ñamalac ndê Atu? Sêsôm bu inj asa?” <sup>14</sup> Ma sêsôm, “Lau ñatô sêsôm bu



am Jon, Ngac Kêku Lau-nga, ma ñatô sêsôm bu am Elaija, ma ñatô sêsôm bu am Jeremaya me propet akwa-kwa si dañ.”

<sup>15</sup> Goc Yisu ndac ñac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aö asa?” <sup>16</sup> Ma Saimon Pita ô yom ma sôm, “Am Mesaya, Anötö Tali Ndadu ndê Atu am.” <sup>17</sup> Dec Yisu sôm, “O Saimon, Jona ndê atu, aö awhañ hóc am, bu ñamalac dañ hoc yom dau asê têt am dom. Damañ undambê-nga kêt gauc dinañ têt am. <sup>18</sup> Aö wasôm têt am, bu am Pita, ma aö wandic aneñ gôlôwac dabuñ sa sêlhac hoc dau ñahô.\* Ma ñaclai lambwam-nga gitôm dom bu ku ñac dulu. <sup>19</sup> Ma aö wakêt ki têt am bu yob gatam lau sêsôc Anötö ndê gôliñ ñapu-nga. Ma gêt bocke nañ am bu êmbwala su yêc nom, nañ wambwala su yêc undambê. Ma gêt bocke nañ am bu sô dôn yêc nom, nañ wasô dôn yêc undambê bocdinañ.” <sup>20</sup> Yisu sôm yom dinañ su, goc gic yao in ndê ñgacsêñomi ti ñainga, bu sêsôm asê têt lau bu in Mesaya dau dom.

*Yisu sôm gwanañ bu in oc hóc ñandê  
(Mak 8:31-33; Luk 9:22)*

<sup>21</sup> Têt têt dinañ Yisu gic hu sôm yom têt ndê ñgacsêñomi, pi gêt nañ oc hóc asê in. In whê sa bu in gic waê bu têt Jerusalem ndi, ma lau bata Israel-nga ti dabuñsiga atu-tu, ma kêdôhônwaga

\* **16:18** Yêc Yom Grik Pita ndê ñaê sêsam bu ‘Petros,’ ma hoc sêsam bu ‘petra.’ Lau ñatô gauc gêm bu Yisu ndê yom pi hoc nañ in ndê gôlôwac dabuñ oc sêlhac ñahô, nañ hêganôn yom nañ Pita hoc asê pi Yisu. Bu Pita hoc yom asê ma sôm bu Yisu in Mesaya, Anötö Atu, ma yom dau ti gôlôwac dabuñ hon si yom sêkêt whiñ-nga ñahu.

yomsu-nga oc sêkêñ ñawapac daêsam têt in e lau sêndic in ndu. Ma têt bêc titö-nga Anötö oc un in sa mbo tali tiyham. <sup>22</sup> Goc Pita kôc in sa ñasawa sauñ gi, ma sôm in bocdec bu, “Pômdau, mba! Tu Anötö-nga, oc mba! Gêñ dinañ oc tap am sa dom andô!” <sup>23</sup> Yisu kac dau kwi ma sôm têt Pita, “Sadañ, kôc daôm sa lhö su! Am gauc gêm bu lhac aö ahuc, a? Am kêyalê Anötö ndê lêt dom, am bu êmkuc ñamalac si gauc ñambwa.”

*Lau nañ sêñkuc Yisu oc sêhóc ñawapac  
(Mak 8:34–9:1; Luk 9:23-27)*

<sup>24</sup> Goc in sôm têt in ndê ñgac-sêñomi, “Asa nañ tac whin bu êñkuc aö, nañ êñgwiniñ dau ma hôc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aö. <sup>25</sup> Bu asa nañ tac whin bu sap gêñ nom-nga dôn ñapan tu mbo tali-nga, nañ oc ñinga. Magoc asa nañ bu hu gêñ nom-nga sin tu êñkuc aö-nga, nañ oc ñinga dom. <sup>26</sup> Ñamalac dañ bu po gêñ nom-nga hon sa, magoc in dau gatu bu ñinga, dec gêñ nom-nga hon dinañ oc tôm dom bu nem in sa. Gêñ ñayham bocke yêc, nañ gitôm bu dakêñ têt Anötö ô yac neñ gatuñ? <sup>27</sup> Tinambu Ñamalac ndê Atu oc mbu meñ ti Damba ndê ñaclai ti ñawasi undambê-nga, ma whin añela hon. Têt dinañ in oc kêñ ñagêyô têt ñamalac hon tôm ndi, êñkuc mêtê nañ ñac sêkôm. <sup>28</sup> Aö wasôm yom ñandô têt mac! Lau ñatô nañ sêlhac dec, nañ oc gacgeñ sêmbo tali e sêlic Ñamalac ndê Atu meñ ti ndê ñaclai nem gôlin-nga.”

# 17

## *Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ηawasi (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)*

<sup>1</sup> Bêc 6 giŋga su, goc Yisu kôc Pita, ma Jems lu asi Jon sêwhiŋ iŋ, ma ηac tawasê sêpi lôc baliŋ daŋ si. <sup>2</sup> Yêc dindê sêlic Yisu ndê ηamlic kaiŋ daŋ sa. Iŋ aŋgô andô ηawê sa gitôm ac pô gameŋ, ma iŋ ndê ηakwê ηawasi sêp sambuc. <sup>3</sup> Ma sêlic Moses lu Elaija sêhoc dau asê ma iŋlu sem yomgalôm sêwhiŋ Yisu. <sup>4</sup> Goc Pita sôm têŋ Yisu, “Pômdau, ηayham kêlêc bu dambo dec. Am bu tac whiŋ, goc aô wakwê bac tō bu mac ambo-ŋga, am nem bac daŋ, Moses ndê daŋ, ma Elaija ndê bac daŋ.” <sup>5</sup> Iŋ sôm yom dau mbo, ma dao ti ηawê atu daŋ sip meŋ ma kêgatôc ηac ahuc. Ma awha daŋ sa yêc dao ηalôm, naŋ sôm, “Aô neŋ atungac dau dindec. Aô gatisambuc iŋ, ma atac whiŋ iŋ ndu andô. Aŋgô iŋ ndê yom maŋ!” <sup>6</sup> Têŋ ndoc ηgac-sêŋomi tō sêŋgô awha dinaŋ, naŋ sêtôc dau ηalêŋ sac, ma sêhu dau aŋgô andô sip nom. <sup>7</sup> Magoc Yisu têŋ ηac gi, kêmasêc ηac ma sôm, “Atisa ma atôc daôm dom.” <sup>8</sup> Ma sêhêc tandô sa ma sêlic bu Yisu tawasê mbo.

## *Gêndac pi Elaija (Mak 9:11-13)*

<sup>9</sup> Tiŋambu ηac sêsip akêŋ lôc dau sêmeŋ, ma Yisu kêŋ yao ηac bocdec bu, “Andic miŋ pi gêŋ naŋ mac alic naŋ dom, e Ŋamalac ndê Atu tisa akêŋ lau batê-ŋga.” <sup>10</sup> Ma ηgacsêŋomi tō dinaŋ sêndac iŋ bocdec bu, “Lau †Skraib naŋ sêndôhôn yomsu, naŋ sêsôm bu Elaija oc meŋ hêc asê muŋ, ma tiŋambu Mesaya oc meŋ. Yom dau ηahu

bocke?” <sup>11</sup> Goc Yisu ô yom ma sôm, “Elaija gic waê bu meñ ma êmasañ gêñ hoñ tisolop. <sup>12</sup> Ma aö wasôm têtñ mac, bu Elaija meñ su, tigenñ lau sênjalê inñ dom. Ma sêkôm mêtê sac têtñ inñ tôm ñac atac whiñ. Ma ñalêñ tigenñ Ñamalac ndê Atu oc sip ñac si amba, ma sêkêñ ñandê atu têtñ inñ.” <sup>13</sup> Têtñ dinañ ñac si gauc sa bu Yisu ndê yom pi Elaija hêganônñ Jon, Ñgac Kêku Lau-ñga.

*Yisu soc ñalau sac su yêc balê dañ  
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43)*

<sup>14</sup> Têtñ têtñ ñac sêmbu sêmeñ, nañ sêtap lau toñ atu sa, ma ñgac dañ têtñ Yisu gi ma pônñ haduc. <sup>15</sup> Ma inñ sôm, “Pômdau, tamwalô aneñ balê ma nem inñ sa. Inñ hôt ñawapac atu dañ, ma ndoc daêsam kôm inñ titoñ e peñ sip ya me bu. <sup>16</sup> Aö gakôt inñ gatêñ nem ñgac-sênjomi ga, magoc ñac sêtôm dom bu sêkôm inñ ñayham sa.” <sup>17</sup> Ma Yisu sôm, “O mac lau sac! Aö gambo gawhiñ mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêñ dañ? Aö wambo wawhiñ mac tu wanem mac sa-ñga ñapañ dom! Mac nem akêñ whiñ mbasi. Akôt balê dau sa amej.” <sup>18</sup> Goc Yisu hec yom ñalau sac nañ mbo balê dau ñalôm, ma soc inñ sa awê gi, ma ñagahô eñ balê dau ñayham sa.

<sup>19</sup> Tinambu ñgacsênjomi sêtêñ Yisu si, ma sêndac inñ gelec, “Tu sake-ñga yac atôm dom bu asenñ ñalau sac dinañ su?” <sup>20</sup> Ma inñ ô yom ma sôm, “Mac atôm dom, bu mac akêñ whiñ Anötö ndê ñaclai gitôm dom. Yomandô aö wasôm têtñ mac, bu mac nem akêñ whiñ bu nditôm gêñ saunñ andô dañ, tôm soc ñamatu saunñ, dec oc

tôm bu mac asôm têtj lôc daŋ bu puc dau sa ma têtj gameŋ wakuc ndi, goc lôc dau oc ndi. Akêtj whiŋ, ma mac oc atôm bu akôm gêtj hoŋ. [ <sup>21</sup> Yac bu dasoc ŋalau sac kaiŋ dinaŋ su, goc gêtj ŋamata-ŋga dahu gêtj daneŋ-ŋga siŋ tu gauc nem Anötö-ŋga, ma daten mbec ŋaŋga.]”

*Yisu sôm tiyham bu iŋ oc mbac ndu ma tisa tiyham*

*(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)*

<sup>22</sup> Tiŋambu Yisu ndê ŋgac-sêŋomi sêkac dau sa yêc gameŋ Galili-ŋga, ma iŋ sôm têtj ŋac, “Tiŋambu oc sêkêtj Ŋamalac ndê Atu sip lau ŋatô amba. <sup>23</sup> Ŋac oc sêndic iŋ ndu, magoc têtj bêc titö-ŋga Anötö oc uŋ iŋ sa mbo tali tiyham.” Yisu ndê yom dinaŋ kôm ŋgacsêŋomi si ŋalôm ŋawapac ŋandô.

*Takis Lôm Dabuŋ-ŋga*

<sup>24</sup> Tiŋambu Yisu ti ndê ŋgac-sêŋomi sêhóc asê malac Kapenaom, ma lau naŋ sêkôc takis lôm dabuŋ-ŋga,\* naŋ sêtêtj Pita si ma sêndac iŋ bocdec bu, “Bocke? Mac nem kêdôhônwaga oc kêtj mone nemlhi takis lôm dabuŋ-ŋga, me mba?” <sup>25</sup> Ma Pita sôm, “Hecen, iŋ oc nemlhi.”

Têtj ndoc Pita sôc andu gi, naŋ iŋ gic miŋ yom dau têtj Yisu dom, magoc Yisu dau ndac iŋ, “Saimon, am gauc gêm sake? Kiŋ nom-ŋga sêkôc takis yêc lau asa? Sêkôc yêc ŋac dau si

---

\* **17:24** Tôm yala tigen-tigen launŋac Israel-ŋga hoŋ naŋ si yala hóc gêlêc 20, naŋ semlhi takis lôm dabuŋ-ŋga. Takis dau gitôm lau Grik si mone drakma lu, gitôm ŋaôli naŋ sêkôc tu gwelen bêc lu-ŋga. Alic Eks 30:13; ma 38:26.

atui, me sêkôc yêc lau ñatô?” <sup>26</sup> Goc Pita ô yom ma sôm, “Ñac sêkôc takis yêc lau ñatô.” Ma Yisu sôm, “Bocdinañ yomsu takis-nga hêganôn Kin ndê atui dom. <sup>27</sup> Tigeñ yham dom bu ñac sêlic yac sac. Bocdinañ sa ndi ma kêñ gam yêc bugicton. Ma i ñamata-nga nañ am hê sa, nañ kac i dau whasuñ sa, ma am oc tap mone sa gitôm bu nemlhi hêclu neñ takis lôm dabuñ-nga. Kôc sa, ma kêñ têtñ ñac.”

## 18

### *Asa ti ñamalac ñamata-nga?*

*(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)*

<sup>1</sup> Têtñ ndoc dinañ ñgac-sêñomi sêtêtñ Yisu si, ma sêndac in bocdec bu, “Lau nañ sêmbo Anötö ndê gôlinñ ñapu, nañ si asa ti ñamalac ñamata-nga?” <sup>2</sup> Goc Yisu ta balêkoc sauñ dañ meñ, ma kêñ in kalhac ñac ñalhu. <sup>3</sup> Ma in sôm, “Anem daôm kwi ma añgwiniñ daôm e atôm balêkoc sauñ. Bu mba, nañ wasôm yom ñandô têtñ mac bu mac atôm dom bu asôc Anötö ndê gôlinñ ñapu. <sup>4</sup> Asa nañ bu êñgwiniñ dau nditôm balêkoc dindec, nañ ti ñamalac ñamata-nga yêc Anötö ndê gôlinñ ñapu. <sup>5</sup> Ma asa nañ kôc balêkoc sauñ dañ gitôm in dindec, nañ sa tu aneñ ñaê-nga, nañ gitôm in kôc aö dauñ sa.”

### *Puc pi létôm*

*(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)*

<sup>6</sup> Ma Yisu sôm, “Ñamalac dañ bu tim balêkoc sauñ dindec si dañ nañ kêñ whiñ aö bu kôm mêtê sac, nañ kôm giso atu. Oc ñayham bu dasô hoc atu dañ pi in kachu, ma tambalin in sip gwêc tim

ndi, ma gwêc kô in mbac ndu. Ma boc-dinañ oc tòm dom bu in tim balêkoc dau, ma tiñambu tap Anötö ndê matôc sa.

<sup>7</sup> “Aö wasôm têt mac, bu gêt lêtôm-nga oc sêmeñ, ma sêkêt ñawapac têt lau nom-nga. Tigeñ asa nañ bu kôc gêt lêtôm-nga dañ meñ, nañ oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê!  
<sup>8</sup> Bocdinañ am amam me gahim dañ bu wê am bu kôm sac, goc tim kic. Oc ñayham bu am sôc undambê ma ndôc tamli ti amam gatuc me gahim gatuc, hóc gêlêc nañ am kôm sac ti lic sambuc e Anötö tuc am sip ya nañ sa ñapañ, nañ ndi. <sup>9</sup> Ma am nem tanôm bu wê am bu kôm sac, goc kip sa ma êmbaliñ niñga. Am bu mbo tamli ndôc undambê ti tanôm tigeñ, nañ hóc gêlêc am mbo ti tanôm lu ma kôm sac, dec tiñambu Anötö tuc am sip ya lambwam-nga ndi.”

*Yom gôliñ pi domba nañ giñga*  
*(Luk 15:4-7)*

<sup>10</sup> “Ma ayob daôm ñapep bu alic lau saun dindec gitôm gêt ñambwa dom. Aö wasôm têt mac, bu ñac si añela nañ sêmbô undambê, nañ sêlhac Damañ undambê-nga ndê añgô andô-nga. [ <sup>11</sup> Ñamalac ndê Atu meñ bu nem lau nañ siñga su, nañ si.]

<sup>12</sup> “Akôc gauc pi ñgac dañ nañ yob domba 100. Têt ndoc domba dañ bu êñsêlêt bambaliñ e ndi niñga, nañ in oc kôm sake? In oc hu 99 siñ sêmbô, ma sa ndi êñsalê dañ nañ giñga. <sup>13</sup> Aö wasôm têt mac bu têt ndoc in tap sa, nañ in ndê atac ñayham tu domba tigeñ dinañ-nga oc hóc gêlêc in ndê atac ñayham pi 99 nañ sêmbô, nañ

su. <sup>14</sup> Ma bocdinaŋ, mac nem Damam undambê-ŋga tec bu lau sauŋ daŋ sêniŋga.”

*Lêŋ tamatôc asidôwai si yom-ŋga*

<sup>15</sup> “Am nem asidôwa daŋ bu kôm sac têtŋ am, goc am tamwasêm têtŋ iŋ ndi, ma sôm iŋ ndê giso asê têtŋ iŋ. Iŋ bu ŋgô am nem yom ma kac ndê ŋalôm kwi, dec amlu apitigeŋ tiyham ma ambo ti yom malô. <sup>16</sup> Magoc iŋ bu ŋgô dom, dec kôm tôm yac neŋ ŋagôliŋ, naŋ sôm bu yom naŋ lau lu me tö sêpuc dôn, naŋ dakôc sa ti yom ŋandô. Boc-dinaŋ kôc ŋamalac tigeŋ me lu sêwhiŋ am, tu bu sêpuc am nem yom dôn-ŋga, ma atêtŋ nem asidôwa dau andi. <sup>17</sup> Ma asidôwa dau bu sôc lau dinaŋ si yom ŋapu dom, naŋ sôm yom dau asê têtŋ gôlôwac dabuŋ hoŋ. Ma iŋ bu tec bu sôc gôlôwac dabuŋ si yom ŋapu, naŋ goc alic iŋ gitôm ŋgac sambuc me ŋgac kôc takis-ŋga naŋ kêyalê Anötö dom.

<sup>18</sup> “Aö wasôm yom ŋandô têtŋ mac. Gêtŋ bocke naŋ mac ambwala su yêc nom, naŋ wambwala su yêc undambê. Ma gêtŋ bocke naŋ mac asô dôn yêc nom, naŋ wasô dôn yêc undambê bocdinaŋ.

<sup>19</sup> “Ma gêtŋ daŋ tiyham. Mac nem ŋamalac lu me tö bu ŋalôm tigeŋ bu atêtŋ gêtŋ daŋ têtŋ Damaŋ undambê-ŋga, naŋ iŋ oc kêŋ têtŋ mac. <sup>20</sup> Nahu bu gameŋ bocke naŋ mac nem ŋamalac lu me tö akac daôm sa tu aneŋ ŋaê-ŋga, naŋ aö oc wambo wawhiŋ mac.”

*Dasuc asidôwai si sac kwi maŋ*

<sup>21</sup> Pita têtŋ Yisu gi, ma ndac iŋ bocdec bu, “Pômdau, sôm têtŋ aö. Aneŋ asidôwa daŋ bu kôm sac têtŋ aö ŋapaŋ, naŋ wasuc iŋ ndê sac kwi



tidim hinga? Nditôm 7, me tidim hinga?” <sup>22</sup> Goc Yisu sôm, “Aö wasôm têt am, bu tidim 7 dom. Suc in ndê sac kwi tidim 77 ma hóc gêlêc. Sê sa dom!

<sup>23</sup> “Angô su nan! Aö bu wawhê sa têt mac, lêt dasuc sac kwi-nga nan gic waê lau nan sêmbo Anötö ndê gôlin napa. Kin dan mbo, ma in tac whin bu êmasan yom whin in ndê lau akin nan si tôp yêc in. <sup>24</sup> In gic hu gwelen dau, ma sêkên ngac dan kalhac in angô-nga, nan ndê tôp atu andô, gitôm mone talent 10,000.\* <sup>25</sup> Ngac dinan gitôm dom bu ô ndê tôp, goc Kin dau sôm bu sêkên in ti in ndê awê ma balêkoc ma in ndê gêt hon bu lau sênemlhi ô tôp dau. <sup>26</sup> Dec ngac akin dau hu dau sip gi pôn haduc têt Kin, ma têt in bocdec bu, ‘Kên nasawa têt aö, ma waô gêt hon!’ <sup>27</sup> Goc Kin tawalô in, ma hu yom tôp-nga sin, ma kên in sa gi.

<sup>28</sup> “Tigen tinambu ngac dau tap ngac akin dan sa, nan ndê tôp saun yêc in, gitôm mone †denarii 100.† In gôlô ngac dau dôn, hóc in sip kachu, ma sôm, ‘Am ndic nem tôp têt aö!’ <sup>29</sup> Ma ngac dau hu dau sip gi pôn haduc ma têt in bocdec bu, ‘Kên nasawa têt aö ma waô nêt tôp.’ <sup>30</sup> Tigen in tec, ma kên ngac dau ndöc gapocwalô e in ô tôp hon pacndê. <sup>31</sup> Lau akin natô sêlic gêt dinan, dec nalôm nawapac nandô, ma sêtên Kin si ma sic min gêt hon têt in. <sup>32</sup> Goc in ta ngac akin dau ma sôm têt in, ‘Am ngac sac! Am têt aö bu

---

\* **18:24** Lau Grik si mone nan sêsam bu talent, nan naöli atu andô - talent tigen gitôm K5-6,000. Bocdinan ngac dau ndê tôp hóc gêlêc 5 milien kina. † **18:28** Ngac dau ndê tôp gitôm K5-600.

tañwalô am, dec aö gahu am nem yom tîp-nga sinj. <sup>33</sup> Tu sake-nga am tamwalô ngac dinanj dom, gitôm aö tañwalô am?’ <sup>34</sup> Goc inj tac ñandê atu, ma kêñ ngac akiñ dau têtñ lau gapocwalô-nga, bu sêndic inj ñamlic ñandê ma ndöc gapocwalô e inj ndic ndê tîp sambuc su.”

<sup>35</sup> Yisu gic bata yom gôlinj dau, goc sôm, “Mac bocdinañ, asuc nem asidôwai si sac kwi ma gauc nem tiyham dom. Bu mba, dec aneñ Damañ undambê-nga oc kôm têtñ mac gitôm Kinj dinanj kôm têtñ ndê ngac akiñ.”

## 19

### *Anötö tec bu awhê lu ngac sêhu dau sinj (Mak 10:1-12)*

<sup>1</sup> Yisu sôm yom dau su, goc hu gameñ Galili-nga sinj, ma têtñ gameñ Judia-nga nañ yêc Bu Jordan ñadañga têtñ ac pi-nga, nañ gi. <sup>2</sup> Lau daêsam sênkuc inj, ma yêc gameñ dinanj inj kôm ñac si gêmbac ñayham sa.

<sup>3</sup> Ma lau Palêsai ñatô sêtêtñ inj si bu sêtim inj, dec sêndac inj bocdec bu, “Yom dañ yêc, nañ tîm bu ngac dañ hu ndê awhê sinj, me mba? Inj oc êñgîli yomsu, me mba?” <sup>4</sup> Goc inj sôm, “Mac añyalê Anötö ndê yom nañ sêto yêc, me mba? Yom dau sôm bu, ‘Têtñ têm ñamata-nga Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ngac.’ <sup>5</sup> Ma yom dañ tiyham sôm, ‘Tu dinanj-nga ngac dañ oc hu damba lu dinda sinj, ma sap inj ndê awhê dôñ. Ma injlu sêti gêtñ tigenj.’ <sup>6</sup> Yom dau whê sa bu injlu sêmbo sêtôm ñamalac lu dom, injlu sêti gêtñ tigenj yêc Anötö añgô-nga. Bocdinañ yham dom

andô bu ñamalac sêkac gêñ nañ Anötö dau kên pitigen, nañ su.”

<sup>7</sup> Goc sêndac in, “Bocdinañ dec tu sake-nga Moses to yomsu dañ, nañ sôm bu ñgac dañ gitôm bu to bapia hu nawhê siñ-nga, goc hu in siñ?” <sup>8</sup> Ma Yisu ô yom bocdec bu, “Moses kêyalê bu mac nem ñalôm ñadandi, dec sôm bu ñgac dañ gitôm bu hu ndê awê siñ. Tigen têtêm ñamata-nga Anötö kêmasañ ñamalac awê ma ñgac tu bu sêhu dau siñ-nga dom. <sup>9</sup> Aö wasôm têtêm mac, bu yom tigen yêc bu ñgac dañ hu ndê awê siñ, nañ awê dau kôm mêtê mockain-nga whiñ ñgac dañ. Ma ñgac dañ bu hu ndê awê siñ tu gêñ dau-nga dañ-nga, ma nem awê wakuc, nañ kôm mêtê mockain-nga yêc Anötö anğô-nga.”

<sup>10</sup> Têtêm dinañ Yisu ndê ñgac-sênomi sêsôm têtêm in, “Bu bocdinañ, dec mboe oc ñayham bu lau sênem dau dom, a? Oc ñawapac atu bu awê lu ñgac sêsôc yom dau ñapu.” <sup>11</sup> Magoc in sôm, “Mba! Anötö kêmasañ awê lu ñgac bu sênem dau. Magoc lau tigen-tigen in kêmasañ ñac bu sênem awê me ñgac dom. <sup>12</sup> Laungac ñatô dindai sêkôc ñac, nañ sêtôm dom bu sênem awê. Ma laungac ñatô nañ sêsê ñac bu sênem awê dom. Ma ñatô sêkên dau sambuc tu gwelen ñawaê ñayham-nga tu bu sêpo Anötö ndê gôlin sa, ma tu dinañ-nga dec sem awê dom. Am asa nañ gitôm bu kôc yom dindac sa ma sôc ñapu, nañ kôc sa.”

*Yisu gêm mbec balêkoc  
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)*

<sup>13</sup> Lau ñatô sêkôc si balêkoc sêtêñ Yisu si. Nac tac whiñ bu iñ kêñ amba sac ñac, ma teñ mbec pi ñac. Tigeñ ñgacsêñomi sêsôm dinda ti dambai.

<sup>14</sup> Goc Yisu sôm, “Atec balêkoc sêtêñ aö sêmeñ. Alhac ñac ahuc dom, bu Anötö ndê gôliñ gic lau nañ sêtôm balêkoc saun dindec, nañ ñawaê.”

<sup>15</sup> Ma iñ kêñ amba sac ñac hoñ ma gêm mbec ñac, goc tisa ma kölhö gi.

### *Ngac ti lêlôm*

*(Mak 10:17-22; Luk 18:18-23)*

<sup>16</sup> Ma ñgac dañ têtñ Yisu gi, ma ndac iñ bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aö wakôm gêtñ ñayham bocke, dec tiñambu Anötö oc kôc aö sa wandöc tañli yêc undambê?”

<sup>17</sup> Yisu ô yom ma sôm, “Tu sake-ñga am ndac aö bu gêtñ sake iñ gêtñ ñayham? Anötö tawasê iñ ñayham. Am bu ndöc tamli yêc undambê, nañ dañam wambu yomsu nañ Anötö kêñ têtñ Moses.”

<sup>18</sup> Goc ñgac dau ndac, “Yomsu hoñ, me yomsu bocke?” Ma Yisu sôm, “Yomsu bocdec bu, ‘*Ndic ñamalac ndu dom. Kôm gêtñ mockaiñ-ñga dom. Nem kañ gêtñ dom. Sôm yom tasan pi lau dom.*

<sup>19</sup> *Toc damam lu dinam sa,*’ ma ‘*Tac whiñ lau ñatô gitôm am tac whiñ daôm.*’ ”

<sup>20</sup> Goc iñ sôm, “Yomsu hoñ dinañ aö kakuc gambo. Ma gêtñ sake yêc tu wakôm-ñga?”

<sup>21</sup> Ma Yisu sôm, “Am bu ti ñgac gitêñ, nañ sa ndi ma kêñ nem gêtñ hoñ têtñ lau sênemlhi, ma kêñ ña-awa têtñ lau ñalôm sawa. Ma bocdinañ dec êmyalê bu am nem awa ñandô yêc undambê. Ma tiñambu mweñ ma êmkuc aö.”

<sup>22</sup> Ngac dau iñ ndê yala daêsam dom, ma têtñ ndoc iñ

ngô Yisu ndê yom dinan, goc in kölhö ti ñalôm ñawapac gi. Nahu bu in ñgac ti lêlôm.

*Puc pi awa ti wapa*

*(Mak 10:23-31; Luk 18:24-30)*

<sup>23</sup> Goc Yisu sôm têt ndê ñgac-s êñomi, “Yomandô wasôm têt mac, bu lau ti lêlôm oc tòm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu ñagahô, ñahu bu ñac si awa ti wapa hê ñac kwi. <sup>24</sup> Anğô! Bôc atu dan gitôm kamel, oc tòm bu sôc so ñalasê ñagahô hóc gêlêc ñgac ti lêlôm dan, nan bu sôc Anötö ndê gôlin ñapu.” <sup>25</sup> Têt ndoc ñgacsêñomi sêngô yom dinan dec sêhêdaê ñandô, ma sêndac Yisu, “Bu bocdinan dec asa oc tòm bu tap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ña sa? Oc ñawapac atu!” <sup>26</sup> Magoc Yisu tahê ñac ma sôm, “Gên nan ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, nan Anötö gitôm bu kôm.”

<sup>27</sup> Ma Pita ô yom ma sôm, “Yac ahu gêt hon siñ tu añkuc am-ña. Bocdinan yac oc atap mwasiñ bocke sa?” <sup>28</sup> Dec Yisu sôm têt ñac hon, “Yomandô wasôm têt mac, bu têt ndoc ñambu-ña nan gêt hon sêtiwakuc, nan ñamalac ndê Atu oc ndoc in ndê pôn Kin-ña ti ñaclai ma ñawasi atu. Ma mac lau nan añkuc aö, nan oc andoc pôn 12, ma anem gôlin lau Israel-ña si ton 12. <sup>29</sup> Ma lau hon nan sêhu andu me damba lu dinda, me asidôwai ma balêkoc, me nom siñ tu aö-ña, nan Anötö oc kêt gêt kain dinan daêsam têt ñac ô. Ma tinambu in oc kêt ñac sêwêkain gameñ sêndoc tali ñapan-ña.

<sup>30</sup> “Magoc lau daêsam nanj sêti lau ñamata-nga têtj têtj kwahic dec-nga, nanj oc sêti lau ñambu-nga, ma lau ñambu-nga oc sêti lau ñamata-nga.”

## 20

*Yom gôlinj pi lau nanj sem gwelenj yêc ôm wain-nga.*

<sup>1</sup> Goc Yisu sôm, “Anjô yom gôlinj dindec pi Anötö ndê gôlinj, oc whê anenj yom dinanj sa. Ngac danj mbo, nanj wêkainj ôm wain-nga atu danj. Inj tisa têtj bêbêc ganduc ma sôc malac lôm gi, ma kêsâlê lau tu sênem gwelenj yêc inj ndê ôm-nga. <sup>2</sup> Inj tap lau ñatô sa, ma sôm bu inj oc nemlhi ñac ña mone gitôm †denarias tigenj tu gwelenj bêc tigenj-nga. Goc inj kêkinj ñac sêsôc inj ndê ôm si. <sup>3</sup> Ma têtj acgatu gitôm 9 kilok, inj sa gi gêlic lau ñatô sêlhac ñambwa sêlhac malac lôm. <sup>4</sup> Ma inj sôm têtj ñac, ‘Andi akôm gwelenj yêc anenj ôm wain-nga, ma aö oc wakênj ñaôli solop têtj mac ô nem gwelenj.’ <sup>5</sup> Goc sêsôc ôm si ma sem gwelenj. Ma inj kôm bocdinañ têtj ac kalhac lhu ma têtj 3 kilok telha-nga. Inj gi tap lau sa, ma kêkinj ñac si sêkôm gwelenj. <sup>6</sup> Ma têtj 5 kilok telha-nga inj sa gi tap lau ñatô sa, nanj sêlhac ñambwa. Ma inj sôm têtj ñac, ‘Tu sake-nga mac ambo ñambwa têtj acsalô sambuc dindec?’ <sup>7</sup> Ma sêsôm, ‘Lau danj sêmenj sêkênj gwelenj têtj yac tu akôm-nga dom.’ Goc inj sôm, ‘Mac andi anem gwelenj yêc anenj ôm.’

<sup>8</sup> “Têtj ac gi sip, goc ôm ñadau sôm têtj inj ndê ñgac ñamata-nga, ‘M bwêc lau nanj sem gwelenj

sêmbô, nan sêmen, ma kêñ nac si ñaôli têtñ nac. Nemlhi lau nan sêmen têtñ 5 kilok telha-nga nan mun, goc tinambu nemlhi lau nan sêmen têtñ bêbêc.’ <sup>9</sup> Ma lau nan ñadau kôc nac sa têtñ 5 kilok, nan sêkôc denarias tigen-tigen ti nac si ñaôli tôm gi. <sup>10</sup> Tu dinañ-nga dec lau nan sic hu gwelen têtñ bêbêc, sêkêñ bata bu oc sêkôc ñaôli hóc gêlêc denarias tigen su. Magoc nac hon sêkôc denarias tigen. <sup>11</sup> Têtñ dinañ nac sic hu sêtucdin ñadau, <sup>12</sup> ma sêsôm, ‘Lau nan sêmen tinambu, nan sem gwelen gitôm ñasawa apê, ma yac am gwelen atu ma ac pec yac acsalô sambuc dindéc. Magoc yac hon akôc ñaôli kain tigen.’ <sup>13</sup> Magoc ñadau sôm têtñ nac si dan, ‘O aneñ silip! Bocke dec am sôm bu aô gakôm gêtñ so têtñ am? Bêbêc lec am gôlôc bu kôc denarias tigen ti am nem ñaôli gwelen-nga. <sup>14</sup> Boc-dinañ kôc nem ñaôli sa, ma lhö ndi. Aô tac whin bu wakêtñ ñaôli têtñ lau ñambu-nga gitôm aô gakêtñ têtñ am. <sup>15</sup> Mone dindéc aneñ gêtñ, ma wakôm tôm aô atac whin. Bocke dec am gêlic sac bu aô ñgac wamwasin lau-nga.’ ”

<sup>16</sup> Goc Yisu sôm têtñ ndê ñgac-sêñomi, “Bocdinañ, lau ñambu-nga oc sêti lau ñamata-nga, ma lau ñ amata-nga oc sêti lau ñambu-nga.”

*Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu  
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)*

<sup>17</sup> Tinambu Yisu ma lau nan sêñkuc in, sêñsêlêñ sêmbô señ bu sêpi malac Jerusalem sêndi. Ma Yisu wê ñgacsêñomi 12 sêsa si sêmbô dau-nga, ma sôm têtñ nac, <sup>18</sup> “Kwahic dec yac oc dapi malac Jerusalem dandi, ma ñgac dan oc

kêñ Namalac ndê Atu sip dabuñ-siga atu-tu ti kêdôhônwaga yomsu-nga amba. Ñac oc sêkic yom bu sêndic in ndu, <sup>19</sup> ma sêkên in sip lau Rom-nga amba. Ma lau Rom-nga oc sêsu in susu, ma sêndic in ñamlic ñandê atu, goc sêndic in ndu pi a gicso dau. Ma têtñ bêc titô-nga, Anötô oc uñ in sa mbo tali tiyham.”

*Jems lu Jon bu sêhóc gêlêc ñgac-sêñomi ñatô  
(Mak 10:35-45)*

<sup>20</sup> Têtñ ndoc dinañ Jems lu Jon dinda bu têtñ gêtñ dañ têtñ Yisu nem inlu awha, goc kôc Sebedi ndê atu lu dinañ sa sêtêtñ Yisu si, ma pôtñ haduc yêc in añgô-nga. <sup>21</sup> Ma Yisu ndac, “Am tac whiñ sake?” Goc awê dau sôm, “Aô tac whiñ bu am toc aneñ atuñ lu dindec sa, ma sôm bu inlu sêndöc sêwhiñ am têtñ ndoc am ndöc nem pôtñ kiñ-nga ma nem gôliñ lau. Kêñ dañ ndöc amam andô-nga, ma dañ ndöc gasê-nga.” <sup>22</sup> Dec Yisu sôm têtñ inlu, “Amlu añyalê gêtñ nañ amlu andac, nañ dom. Amlu atôm bu anôm gêtñ sip laclhu ñawapac-nga nañ aô wanôm, a?” Ma inlu sêsôm, “Aêc, alu atôm.” <sup>23</sup> Ma Yisu sôm, “Yomandô, amlu oc ahôc ñawapac gitôm aô wahôc. Magoc aô dec oc wañyaliñ lau sa bu sêndöc aô aman andô-nga me gasê-nga, nañ dom. Aneñ Damañ ti ñadau bu êñyaliñ lau sa bu sêndöc dinañ.”

<sup>24</sup> Têtñ ndoc ñgacsêñomi amanlu sêngô yom dau ñawaê, dec kôm ñac atac ñandê têtñ Jems lu Jon. <sup>25</sup> Goc Yisu mbwêc ñac sêtêtñ in si, ma sôm, “Mac añyalê bu lau sambuc si gôliñwaga sêtoc dau sa têtñ ñac si lau, ma ñac si lau bata sêngwiniñ lau nañ sêmbo ñac ñapu. <sup>26</sup> Tigen



mac an̄kuc ñac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem asa nañ tac whiñ bu ti ñamalac tiwaê yêc Anötö an̄gô-ña, nañ nem akiñ mac. <sup>27</sup> Aêc! Asa nañ bu ti mac nem ñamalac ñamata-ña, nañ êngwiniñ dau ma ti mac nem ñgac akiñ ñambwa. <sup>28</sup> Ñalêñ tigeñ Ñamalac ndê Atu meñ bu lau sênem akiñ iñ dom. Iñ meñ bu nem akiñ lau, ma bu kêñ dau ti da bu nemlhi lau daêsam si sac ñatôp.”

*Yisu kôm ñgac tapec lu ñayham sa*  
(*Mak 10:46-52; Luk 18:35-43*)

<sup>29</sup> Têñ ndoc Yisu ti iñ ndê ñgac-sêñomi sêhu malac Jeriko siñ, nañ lau daêsam sêñkuc iñ. <sup>30</sup> Ñgac tapec lu sêndöc señ ñamakê, ma sêñgô ñawaê bu Yisu kêsêlêñ meñ, goc sêmbwêc, “Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu.” <sup>31</sup> Goc lau sêsôm iñlu bu sênem dau dôñ. Magoc iñlu sêmbwêc ti ñanga, “Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu.” <sup>32</sup> Yisu kwê dôñ kalhac ma ta iñlu sêmeñ. Ma iñ ndac, “Amlu atac whiñ bu wakôm sake têt amlu?” <sup>33</sup> Ma sêo yom ma sêsôm, “Pômdau, alu atac whiñ bu tanôñ ñayham sa.” <sup>34</sup> Dec Yisu tawalô iñlu, ma kêmasêc iñlu tandô. Ma ñagahô iñlu tandô ñayham sa, ma sêñkuc iñ.

## 21

*Yisu hôc asê Jerusalem*  
(*Mak 11:1-10; Luk 19:29-38; Jon 12:12-15*)

<sup>1</sup> Ñac sêsun sa Jerusalem ma sêhôt asê malac Betpagi yêc Lôc Olib. Ma Yisu kêkiñ ndê ñgacsêñomi si ñgac lu, <sup>2</sup> ma sôm têt iñlu, “Amlu asôt malac dindê andi, ma amlu oc atap don̄ki

dinda dan sa, nan sêsô dôn kalhac, whin donki dau natu. Angapwêc su, ma akôc sa atên aô amen. <sup>3</sup> Ma namalac dan bu ndac amlu pi gên dau, nan asôm tên in bu, 'Pômdau tac whin bu donki lu dindec sênem in sa,' ma ngahô in oc kêñ donki lu dau tên amlu."

<sup>4</sup> Nalên dinañ dec yom nan propet akwa dan sôm, nan ñandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec:

<sup>5</sup> Asôm tên lau †Sayon-nga bu, "Alic su nan! Mac nem Kin tên mac men. In ngac malô, ma in men ndöc donki natu dan ñahô." [*Sek 9:9; Ais 62:11*]

<sup>6</sup> Ngacsênom lu dinañ sêsôc malac si, ma sêkôm tôm Yisu sôm. <sup>7</sup> Sêwê donki dinda lu natu sêtên Yisu si, ma sêkên ñac si ñakwê awê-nga sac donki, ma Yisu pi gi ndöc ñahô. <sup>8</sup> Ma lau daêsam sêhê si ñakwê yêc sen, ma sêhêako a ñalaun ma sêkên yêc sen. <sup>9</sup> Ma lau ton atu nan sênşêlên sêmun Yisu, ti lau nan sênkuc in, nan sêmbwêc, "Hosana tên Dawid ndê Atu. Anötö nem mbec in nan men gêm Pômdau angô. Hosana tên Anötö lôlôc-nga."

<sup>10</sup> Tên ndoc Yisu sôc malac Jerusalem gi, nan lau malac-nga hon gauc gêm yom daêsam ma sêndac, "In asa dê?" <sup>11</sup> Ma lau daêsam sênşô ñac si yom ma sêsôm, "In Yisu, propet atu nan men akên malac Nasaret yêc gameñ Galili-nga."

*Yisu soc lau su yêc lôm dabun  
(Mak 11:15-18; Luk 19:45-46)*

<sup>12</sup> Yisu sôc lôm dabun ñabatêm-ndö gi, ma soc lau nan sic dulu gên ti semlhi gên, nan su. Ma

in̄ tac lau nan̄ sêô mone,\* nan̄ si tebo sa, ma lau nan̄ sêkêñ balusi† tu lau sênemlhi-nga, nan̄ in̄ kêbalip ñac si gêñ hon̄ giñga. <sup>13</sup> Ma in̄ sôm, “Sêto Anötö ndê yom yêc, nan̄ sôm, ‘*Aneñ andu gic waê bu lau sêteñ mbec sêmbo-nga.*’ Tigeñ mac akôm Anötö ndê andu ti lau kan̄ si gameñ.”

<sup>14</sup> Lau bôlin̄ ti lau tapec sêtêñ Yisu si yêc lôm dabuñ ñamakê, ma in̄ kôm ñac ñayham sa. <sup>15</sup> Ma balêkoc nan̄ sêmbo gameñ dinañ, n añ sêmbwêc yom bocdec, “Hosana têñ Dawid ndê Atu!” Magoc têñ ndoc dabuñsiga atu-tu ma kêdôhôn̄waga yomsu-nga sêlic gêñ dalô nan̄ Yisu kôm, ma sêngô balêkoc dau si yom, dec kôm ñac atac ñandê atu. <sup>16</sup> Ma sêndac in̄, “Am ngô balêkoc dindêc sêmbwêc yom so, me?” Ma in̄ sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Anötö kényalin̄ balêkoc ti lau sauñ sa, tu bu sêhoc in̄ ndê waê asê-nga.*’ ”

<sup>17</sup> Tiñambu Yisu hu ñac sin̄ ma sa yêc malac Jerusalem gi, ma têñ ôbwêc dinañ in̄ yêc malac Betani.

*Yisu pucbo a kin̄ dan̄*  
(Mak 11:12-14, 20-24)

---

\* **21:12** Lau sêmeñ akêñ gameñ baliñ bu sêlic om atu-atu yêc malac Jerusalem, ma bu sêkêñ da ya ti sêtoc Anötö sa yêc lôm dabuñ. Ñac gitôm dom bu sênemlhi gêñ bu sêkêñ ti da, me sênemlhi takis lôm dabuñ-nga ña mone akêñ ñac si gameñ, ma bocdinañ lau ñatô sêkôm gwelen̄ yêc lôm dabuñ ma sêô ñac si mone ña mone nan̄ gitôm bu sênemlhi gêñ-nga. † **21:12** Lau ñalôm sawa nan̄ gitôm dom bu sênemlhi domba bu sêkêñ ti da, nan̄ semlhi balusi bu sêkêñ ti da. (Alic Lev 5:7; 12:6; 14:22; ma Luk 2:22-24).

18 Têñ bêbêc ganduc Yisu kêsêlêñ bu mbu têtñ Jerusalem ndi, ma gêtñ yô inç. 19 Ma inç gêlic a kinç danç kalhac señ ñamakê, goc têtñ a dau gi ma kêsâlê a ñandô. Tigenç a dau ñandô mba, inç tap ñalaunç ñambwa sa. Dec inç pucho a dau ma sôm, “Am oc nem ñandô tiyham dom!” Ma ñagahô a dau mbac. 20 Têtñ ndoc ñgacsêñomi sêlic gêtñ dau, dec sêhêdaê ma sêndac dandi, “Bocke dec a dindê mbac ñagahô?” 21 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aô wasôm yom ñandô têtñ mac. Akêñ whinç, ma atac lu-lu pi Anötö ndê ñaclai dom. Ma mac oc atôm bu akôm tôm nanç aô gakôm têtñ a dindê. Ma mac oc atôm bu akôm gêtñ dalô atu-tu ñatô whinç. Oc nditôm mac asôm têtñ lôc dindê bu, ‘Puc daôm sa, ma sip gwêc ñalôm ndi,’ ma gêtñ dau oc ñandô sa. 22 Mac bu akêñ whinç, goc gêtñ nanç mac atenç têtñ Anötö, nanç inç oc kêtñ têtñ mac.”

*Gêndac pi Yisu ndê ñaclai ñahu  
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

23 Yisu têtñ lôm dabunç gi, ma kêdôhônç lau mbo lôm ñamakê, ma dabunçsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêtêñ inç si. Ma sêndac inç, “Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêtñ honç nanç am kôm? Asa kêtñ têtñ am?” 24 Ma inç sôm, “Gêtñ ñamata-nga aô wakêñ gêndac danç têtñ mac. Mac aô anenç yom munç, goc wasôm anenç ñaclai ñahu asê têtñ mac. 25 Mac asôm têtñ aô, asa kêtñ ñaclai têtñ Jon, dec inç kêku lau? Anötö kêtñ ñaclai têtñ inç, me mba?”

Goc ñac sem yomgalôm pi Yisu ndê gêndac, ma sêsôm têtñ dandi, “Yac bu dasôm bu Anötö

kêñ ñaclai têtñ Jon, goc inñ oc ndac yac, ‘Tu sake-nga mac akêtñ whinñ Jon dom?’ <sup>26</sup> Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ñamalac nom-nga si gauc ñambwa, dec lau oc sêkôm yac ñayom, ñahu bu sêlic Jon bu Anötö ndê propet dañ.” <sup>27</sup> Bocdinañ sêsôm têtñ Yisu, “Yac anyalê dom.” Ma inñ sôm têtñ ñac, “Ma bocdinañ aö wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têtñ mac dom.”

### *Yom gôlinñ pi balê lu*

<sup>28</sup> Goc Yisu sôm têtñ ñac, “Akôc gauc pi yom dindec. Ngac dañ ti inñ ndê atu lu sêmbo. Têtñ bêc dañ inñ ndac balê dañ bocdec bu, ‘Aneñ balê, kwahic dec aö bu wandac am bu sôc ôm wain-nga ndi ma nem gwelen.’ <sup>29</sup> Ma balê dau sôm, ‘Mba, aö gatec!’ Tigenñ tinjambu inñ kac ndê ñalôm kwi, ma sôc ôm gi ma gêm gwelen. <sup>30</sup> Ma damba gi tap balê tilu-nga sa, ma ndac inñ bu nem gwelen ôm-nga. Ma inñ sôm, ‘Aêc, oc wandi.’ Tigenñ tinjambu inñ tec ma gi dom.”

<sup>31</sup> Dec Yisu ndac ñac, “Mac gauc gêm sake? Balê lu si asa kôm tôm damba tac whinñ?” Ma sêsôm, “Balê ñamata-nga.” Goc inñ sôm têtñ ñac, “Yomandô aö wasôm têtñ mac. Lau nañ sêkôc takis ma lauwhê señ-nga sêsôc Anötö ndê gôlinñ ñapu, sêhóc gêlêc mac lau dabuñsiga ti lau bata su. <sup>32</sup> Bu Jon hóc asê mac bu tóc lêtñ gitêtñ têtñ mac, tigenñ mac akêtñ whinñ inñ dom. Lau nañ sêkôc takis ma lauwhê señ-nga sêkêtñ whinñ inñ ndê yom ma sem dau kwi. Ma têtñ têtñ mac alic gêtñ nañ lau dau sêkôm, nañ mac am daôm kwi dom, ma akêtñ whinñ dom.”

*Yom gôlinj pi lau sêyob ôm wain-nga  
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

<sup>33</sup> Ma Yisu sôm, “Aŋgô yom gôlinj daŋ tiyham. Ngac daŋ sô ôm wain-nga daŋ, sô tuŋ kêgihi, kêmasaŋ gameŋ sêmasaŋ wain ŋakwi-nga, ma kwê andu baliŋ daŋ, bu lau sêlhac ma sêtip lau kaŋ. Goc iŋ kêŋ ôm dau têtŋ lau ŋatô sêyob, ma kölhö gi mbo gameŋ daŋ. <sup>34</sup> Têtŋ ndoc sêhoŋ ôm dau ŋandô sa-nga, naŋ iŋ kêkiŋ lau akiŋ ŋatô sêtêtŋ lau sêyob ôm-nga si, bu sêkêŋ wain ŋandô ŋatô têtŋ ŋac. <sup>35</sup> Magoc ŋac sêlô lau akiŋ dau dôŋ. Sic ŋgac akiŋ daŋ ŋamlic ŋandê, sic daŋ ndu, ma sêtuc daŋ ŋa hoc. <sup>36</sup> Ma tiŋambu ôm ŋadau kêkiŋ lau akiŋ toŋ hic atu tiyham, magoc lau naŋ sêyob iŋ ndê ôm, naŋ sêkôm mêtê kaiŋ tigeŋ têtŋ ŋac. <sup>37</sup> Tiŋambu iŋ kêkiŋ iŋ ndê atunŋac têtŋ ŋac gi, bu iŋ gauc gêm bu ŋac oc sêtoc iŋ ndê atu dau sa. <sup>38</sup> Tigeŋ têtŋ têtŋ lau sêyob ôm-nga sêlic ŋadau ndê atu dau kêsêlêŋ meŋ, naŋ sêsôm têtŋ dandi, ‘Balê kêlê oc wêkaiŋ ôm dindec ti ndê gêŋ lêŋsêm. Bocdinaŋ dandic iŋ ndu, ma dakôc ôm dindec su ti yac neŋ.’ <sup>39</sup> Goc sêlô iŋ dôŋ ma sêhê iŋ sa awê gi, ma sic iŋ ndu.”

<sup>40</sup> Yisu gic bata yom gôlinj dau, ma ndac, “Têtŋ ndoc ôm ŋadau mbu meŋ, naŋ iŋ oc kôm sake?”

<sup>41</sup> Ma sêsôm têtŋ iŋ, “Ôm ŋadau oc ndic lau sac dinaŋ ndu, ma kêŋ ndê ôm têtŋ lau ŋatô sêyob. Ma ŋac oc sêkêŋ ôm ŋandô têtŋ iŋ têtŋ ndoc sêhoŋ ŋandô sa-nga.” <sup>42</sup> Goc Yisu sôm têtŋ ŋac, “Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc naŋ lau sêkwê andu-nga sêtec, naŋ kwahic dec ti hoc ŋamata-nga yêc andu dau. Pômdau kôm gêŋ dau,

*ma yac alic ñayham.*’ Mac asam yom dau su, me mba? <sup>43-44</sup> [*Asa nañ peñ tu hoc ðinan-ñga, nañ oc niñga, ma hoc dau bu peñ pi ñamalac, dec oc sec iñ popoc.*] Bocðinan aõ wasõm tẽn mac, bu Anõtõ oc señ mac su bu ayob lau nañ sẽnbo iñ ndẽ gõliñ ñapu, nañ tiyham dom. Ma iñ oc êñyaliñ lau ñatõ sa bu sẽnob iñ ndẽ lau, nañ oc sẽnõm gwelen ñapep ma sẽnem ñandõ ñayham.”

<sup>45</sup> Dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai sẽnğõ Yisu ndẽ yom gõliñ ðinan, ma sẽnyalẽ bu yom dau hẽganõñ ñac. <sup>46</sup> Dec sẽnsalẽ lẽn bu sẽnõc iñ dõñ, magoc sẽnõc lau, bu lau hoñ sẽnlic iñ bu propet ðañ.

## 22

### *Yom gõliñ pi mwasiñ atu* (*Luk 14:16-24*)

<sup>1</sup> Ma Yisu sõm yom gõliñ ðañ tiyham tẽn ñac bocdec bu, <sup>2</sup> “Ñalẽn nañ Anõtõ kẽgalẽm lau sa bu sẽnbo iñ ndẽ gõliñ ñapu, nañ bocdec. Kiñ ðañ kẽmasañ mwasiñ atu ðañ tu iñ ndẽ atunğac nañ bu nem awhẽ-ñga. <sup>3</sup> Ma iñ kẽnkiñ iñ ndẽ lau akiñ bu sẽnẽn aheñ lau nañ sic waẽ bu sẽnem mwasiñ dau. Magoc ñac hoñ sẽnec bu sẽnem. <sup>4</sup> Goc iñ kẽnkiñ lau akiñ ñatõ ma sõm, ‘Mac asa andi asõm tẽn lau nañ aõ kagalẽm ñac sa su, bu aõ kamasañ gẽn hoñ pacndẽ su. Aneñ lau sic makao tõp ñayham ndu su, bocðinan dec aneñ aneñ mwasiñ dau.’ <sup>5</sup> Tigeñ lau hoñ sẽnec iñ ndẽ yom dau, ma sẽnbo si gẽn. Ñatõ sẽnõc õm si, ma ñatõ sem si gwelen awa-ñga. <sup>6</sup> Ma ñatõ sẽnõ Kiñ ndẽ lau akiñ dõñ, sẽnõm ñatõ ñayom, ma

sic ñatô ndu. <sup>7</sup> Goc Kiñ dau tac ñandê atu. Ma inñ kêkinñ inñ ndê lau sinñ-nga ma ñac sic lau sac dinanñ ndu. Ma sêkênñ ya gênñ ñac si malac honñ su.

<sup>8</sup> “Goc inñ sôm têtñ ndê lau akinñ, ‘Aö kamasanñ gênñ honñ su. Magoc aö galic lau nanñ aö kagalêm ñac sa, nanñ gitôm dom bu sêneñ mwasiñ dau.

<sup>9</sup> Boddinanñ asa señ malac-nga andi, ma angalêm lau bocke nanñ mac bu atap sa, nanñ sa sêmeñ ma sêneñ mwasiñ dau.’ <sup>10</sup> Goc ñac sêsa señ si ma sênşalê lau, ma sêhonñ lau daêsam sa, lau ñayham ma lau sac sêwhiñ sêmeñ, e andu ñalôm atu sêneñ mwasiñ-nga menñhu.

<sup>11</sup> “Têtñ ndoc Kiñ meñ bu lic inñ ndê ñaclenñ dinanñ, dec inñ gêlic ñgac dañ nanñ sôc ñakwê mwasiñ-nga dom. <sup>12</sup> Ma inñ ndac, ‘Bocke dec am sôc mweñ, magoc am sôc ñakwê mwasiñ-nga dom?’ Ma ñgac dau ndê yom mba. <sup>13</sup> Goc Kiñ sôm têtñ inñ ndê lau akinñ, ‘Mac asô inñ ndê amba ti gahi dônñ, ma atuc inñ sa awê ndi mbo gamenñ ñasec-nga. Yêc dê lau oc sêtanñ atu ti lhô êñsinñ pi dau.’”

<sup>14</sup> Goc Yisu gic bata yom dau ma sôm, “Anötö kêgalêm lau daêsam sa, magoc inñ oc kôc ñac honñ sa dom.”

*Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-nga  
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

<sup>15</sup> Têtñ dinanñ lau Palêsai sêsa si, ma sêmasanñ yom bu sêtim Yisu bu sôm yom so dañ. <sup>16</sup> Goc sênkinñ ñac si lau ñatô sêwhiñ lau Israel-nga ñatô nanñ sêpuc Herod ma lau Rom-nga si gôlinñ dônñ, nanñ sêtênñ inñ si, ma sêsôm têtñ inñ, “Kêdôhônñwaga, yac anyalê bu am ñgac sôm



yom nandô-nga, ma bu am whê Anötö ndê lêng sa ti yom nandô. Ma am gauc gêm lau si waê dom, magoc toc nác hoŋ sa nălêng tigen. <sup>17</sup> Bocdinaŋ sôm asê têng yac. Solop bu dakêng takis têng †Sisa, me mba?”

<sup>18</sup> Yisu kêyalê su bu nác bu sêtim in, dec sôm, “Mac lau daêtim-nga! Tu sake-nga mac bu atim aö? <sup>19</sup> Atôc mone anemlhi takis-nga daŋ têng aö.” Goc sêkêng denarias tigen têng in. <sup>20</sup> Ma in ndac nác, “Asa ndê nágatu ti nêê yêc mone dindec?” <sup>21</sup> Ma sêsôm, “Sisa ndê.” Goc in sôm, “Bocdinaŋ atoc Sisa sa nã gêng naŋ gic in nãwaê, ma atoc Anötö sa nã gêng naŋ gic in nãwaê.” <sup>22</sup> Têng ndoc sêngô Yisu ndê yom dinaŋ, naŋ sêhêdaê tu in ndê gauc-nga, ma sêhu in siŋ ma sêlhö si.

*Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa akêng lau batê-nga*

*(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

<sup>23</sup> Têng béc dinaŋ lau nãtô akêng Sadiusi si toŋ sêtêng Yisu si bu sêkêng gêndac têng in. Lau dau sêkêng whin bu dom lau batê oc sêtisa tiyham. <sup>24</sup> Ma sêsôm têng in, “Kêdôhônwaga, Moses to yom pi ngac naŋ gêm awhê sa su magoc mbac ndu ma in ndê balêkoc mba. Moses ndê yom sôm têng yac bu ngac dau ndê asi nem awhê sawa dau, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-nga. <sup>25</sup> Têng ndoc daŋ, asidôwa 7 sêmbo sêwhin yac. Ngac nãmata-nga gêm awhê sa magoc in mbac ndu ma balêkoc mba. Ma ngac tilu-nga gêm dôwa ndê awhê sawa. <sup>26</sup> Magoc in mbac ndu, ma nălêng tigen ngac titô-nga sip e gi têng ngac nambu-nga nác sem awhê sawa, magoc sêmbac ndu ma

balêkoc mba. <sup>27</sup> Ma tiŋambu awhê dau mbac ndu. <sup>28</sup> Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tiyham tôm lau ŋatô sêsôm, goc awhê dau oc ti asidôwa 7 dinaŋ si asa nawhê? Bu ŋac hoŋ sem iŋ su têt ndoc sêmbo tali.”

<sup>29</sup> Goc Yisu ô yom ma sôm, “Mac akôc gauc so, bu mac aŋyalê Anötö ndê yom ti iŋ ndê ŋaclai dom. <sup>30</sup> Têt têt ŋambu-ŋga naŋ lau batê sêtisa, naŋ lau oc sênem dau dom. Ŋac oc sêmbo sêtôm aŋela undambê-ŋga. <sup>31</sup> Ma yom daŋ tiyham têt asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem Anötö dau ndê yom, naŋ mac asam su. <sup>32</sup> Iŋ sam dau bu Abraham, ma Aisak, ma Jakob si Anötö. Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-ŋga Anötö sam dau bu lau töt dinaŋ si Anötö? Iŋ lau batê si Anötö dom, iŋ lau tali si Anötö.” <sup>33</sup> Ŋalêt dinaŋ Yisu kêdôhôn lau, ma lau hoŋ naŋ sêŋgô iŋ ndê yom dinaŋ sêhêdaê.

### *Yomsu ŋamata-ŋga*

*(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)*

<sup>34</sup> Lau Sadiusi sêŋgô Yisu ndê yom dinaŋ ma ŋac si yom mba. Ma lau Palêsai sêŋgô gêt dau ŋawaê, goc ŋac si lau ŋatô sêtêt Yisu si. <sup>35</sup> Ŋac si daŋ iŋ gwalam akwa yomsu-ŋga ma iŋ bu êŋsahê Yisu dec ndac iŋ bocdec bu, <sup>36</sup> “Kêdôhôn-waga, yêt Moses ndê buku, yomsu bocke ti yomsu ŋamata-ŋga?” <sup>37</sup> Ma Yisu ô yom ma sôm, “Yomsu naŋ sôm, ‘Am atac whiŋ Pômdau am nem Anötö, ti nem ŋalôm sambuc, ma ti gatôm sambuc, ma ti nem gauc sambuc.’” <sup>38</sup> Yomsu dinaŋ tiŋamata ma hôt gêtêc yomsu ŋatô hoŋ

su. <sup>39</sup> Ma yomsu tilu-nga naŋ gitôm ŋamata-nga, naŋ sôm, ‘*Atac whiŋ nem asidôwai gitôm am atac whiŋ daôm.*’ <sup>40</sup> Yomsu lu dinaŋ sêpiŋ yom hoŋ naŋ Moses ti lau propet sêto, naŋ dôŋ sêpitigen.”

*Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya*  
(*Mak 12:35-37; Luk 20:41-44*)

<sup>41</sup> Lau ŋatô akêŋ Palêsai si toŋ sêlhac dinaŋ, dec Yisu ndac ŋac, <sup>42</sup> “Mac asôm sake pi Mesaya? In asa ndê atunŋac?” Ma sêsôm têŋ in bu, “Mesaya in Dawid ndê Atu.” <sup>43</sup> Goc Yisu sôm, “Ma bocke Dawid dau sam Mesaya bu in dau ndê Pômdau? Nalau Dabuŋ puc Dawid dôŋ, dec in to yom yêc bocdec bu, <sup>44</sup> ‘*Anötö sôm têŋ aneŋ Pômdau, “Am ndöc aö aman andô-nga e nditôm aö wakêŋ nem ŋacyo sêsôc am gahim ŋapu.”*’ <sup>45</sup> Bocdinaŋ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke mac asam Mesaya bu Dawid ndê Atu?” <sup>46</sup> Ma ŋac si daŋ gitôm dom bu ô in ndê yom. Ma tiŋambu lau hoŋ sêtöc dau bu sêkêŋ gêndac têŋ in tiyham.

## 23

*Yisu pu lau bata Israel-nga*  
(*Mak 12:38-39; Luk 13:34-35; 20:45-46*)

<sup>1</sup> Goc Yisu sôm têŋ lau daêsam naŋ sêkac dau sa sêmbo, ma têŋ in ndê ŋgacsêŋomi bu, <sup>2</sup> “Lau Palêsai ti lau †Skraib sêndôhôn Anötö ndê yomsu têŋ lau, tôm Moses kôm têŋ têm ŋamata-nga. <sup>3</sup> Bocdinaŋ asôc ŋac ŋapu, ma aŋgô ŋac si yom. Magoc aŋkuc ŋac si mêtê dom, bu ŋac

lau sêtim yom lau-nga. Sêsôm yom ngayham-  
 ngayham, magoc nac dau sênkuc si yom dau dom.  
 4 Ma yomsu daêsam nanj sêkênj têtj lau, nanj kênj  
 ngaypac atu têtj nac, magoc nac dau sêkôm gênj  
 danj tu sênem lau dau sa-nga dom.

5 “Ma gênj honj nanj nac sêkôm, nanj sêkôm yêc  
 lau si anjô-nga tu sêtoc dau sa-nga. Yomsu ti  
 apanj nanj sêkic pi dau, nanj sêmasanj atu-tu tu  
 lau sêlic-nga, ma sêsôc najkwê ti najbala baliñ.\*  
 6 Nac atac whinj bu sêndöc lau tiwaê si pônj yêc  
 lau si mwasiñ najlôm, ma yêc lôm wê-nga. 7 Nac  
 tac whinj bu lau sêhê mwalêc nac yêc malac lôm,  
 ma bu lau honj sêtoc nac sa ma sêsam nac bu  
 ‘Kêdôhônjwaga.’

8 “Magoc najkuc nac si mêtê dom. Mac  
 honj ambo nom atôm asidôwai, ma mac nem  
 kêdôhônj-waga tigenj mbo. Tu dinanj-nga solop  
 dom bu lau sêsam mac bu ‘Kêdôhônjwaga.’  
 9 Ma asam lau nom-nga bu mac nem damami  
 dom, bu mac nem Damam tigenj mbo undambê.  
 10 Ma mac nem najdau tigenj mbo, nanj Mesaya,  
 dec solop dom bu lau sêsam mac bu nac si  
 najdau. 11 Asa nanj gêm akinj mac, nanj ti najmalac  
 najmata-nga yêc Anötö anjô-nga. 12 Bu asa nanj

---

\* 23:5 Lau Palêsai sêto yomsu najtô sip bapia ma sêkênj sip apanj  
 sauj, goc sêkic pi si sêcbala ti amba têtj ndoc sêtej mbec. Nac  
 gauc gêm bu Anötö gic yomsu nac bu sêkôm bocdinañ - alic Eks  
 13:9, 16; Diut 6:4-9; ma 11:13-21. Ma sêsôc najkwê ti najbala bu  
 sêtoc asê bu nac lau sem akinj Anötö-nga - alic Nam 15:37-41.  
 Magoc lau Palêsai ti lau Skraib sêmasanj apanj atu, ma najkwê ti  
 najbala baliñ, tu bu sêtoc dau sa ma sêhêc gêlêc lau najtô su-nga.

toc dau sa, nañ Anötö oc êngwiniñ in, ma asa nañ kêgwiniñ dau, nañ Anötö oc toc in sa.

<sup>13</sup> “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-nga! Mac nem lêñ kalhac lau ahuc bu sêsôc Anötö ndê gôlinñ ñapu dom. Mac daôm asôc in ñapu dom, ma lau nañ tac whiñ bu sêsôc in ñapu, nañ mac alhac ñac ahuc. [ <sup>14</sup> Oyaê mac lau Skraib ti lau Palêsai, mac lau atim yom lau-nga. Mac atenñ mbec baliñ bu atoc daôm sa yêc lau si añgô-nga, magoc têtñ ndoc lau sêlic mac dom, nañ mac añsau lauwhê sawa bu añgaho ñac si andu su. Tu dinañ-nga Anötö oc kêñ ñagêyô sac sambuc têtñ mac.]

<sup>15</sup> “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-nga! Mac añsêlênñ senñ baliñ yêc b aö ma yêc gwêc, bu atap sêñom dañ sa tu êñkuc mac-nga. Mac Sadañ ndê lau mac! Ma têtñ ndoc mac ahê sêñom dañ kêkuc mac, nañ mac akôm in ti Sadañ ndê balêkoc dañ, hóc gêlêc mac daôm su.

<sup>16</sup> “Oyaê! Mac bu atôc senñ têtñ lau ñatô, magoc mac daôm tampec. Têtñ ndoc lau sêsôm yom pi lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôn-nga, nañ mac asôm bu ñac si yom in yom ñambwa. Magoc têtñ ndoc sêsôm yom pi gôlônñ gol nañ yêc lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôn-nga, nañ mac asôm bu yom dau tidôn su, ma gitôm dom bu sêsenñ su.

<sup>17</sup> Mac lau tampec, gauc mbasi. Gêñ sake hóc gêlêc su? Gol, me lôm dabuñ nañ kôm gol dau ti gêtñ dabuñ? <sup>18</sup> Ma lau bu sêsôm yom pi alta nañ kalhac lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôn-nga, nañ mac asôm bu ñac si yom in yom ñambwa. Magoc ñac bu sêsôm yom pi da nañ kalhac alta

ňahô, naň mac asôm bu yom dau tidôn. <sup>19</sup> Mac lau tampec! Gêň sake ti gêň ñamata-ňga? Da, me alta naň kôm da dau ti dabuň? <sup>20</sup> Asa naň sôm yom pi alta, naň sôm pi alta ma pi gêň hoň naň kalhac alta ñahô whiň. <sup>21</sup> Ma asa naň sôm yom pi lôm dabuň, naň sôm pi lôm dau, ma pi Anötö naň ti lôm dabuň ñadau, naň whiň. <sup>22</sup> Ma asa naň sôm yom pi undambê, naň sôm pi Anötö ndê pôn atu, ma pi Anötö naň ndöc pôn ñahô, naň whiň.

<sup>23</sup> “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai. Mac lau atim yom lau-ňga! Mac awêhê gêň sauň-sauň ôm-ňga hoň kôc gi toň amanlu, ma akêň toň dan ti da. Magoc mac ahu mêtê ñandô yomsu-ňga siň. Mêtê atu hêganôn mac tamwalô lau, ma amatôc lau si yom ñalêň gitêň, ma akôm nem yom ñandô sa. Mêtê hoň dinaň iň gêň atu! Solop bu mac akôm gêň sauň-sauň tôm yomsu sôm, magoc akôm gêň atu-tu whiň.

<sup>24</sup> “Mac lau tampec naň akôm bu atôc seň têň lau ñatô. Mac atôm lau naň sêhêgo dau bu sêngati gêň golop atêc naň poc bu ñahô, naň sa, magoc gêň ñadômbwi atu naň poc bu dau ñalôm, naň sêlic apu.

<sup>25</sup> “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ňga! Mêtê tamgatu gêň ti aneň gêň ñawahô-ňga hêc mac nem ñalôm ahuc. Bocdinaň mac atôm laclhu ti pele naň sêngwasin ñadômbwê-ňga ñambwa ñawasi sa. <sup>26</sup> O lau Palêsai, mac lau tampec! Gêň ñamata-ňga aňgwasin laclhu ti pele ñalôm ñawasi sa, goc gêň awê-ňga oc ñawasi sa bocdinaň.

27 “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-nga! Mac atôm sêhô nañ sêsê pen pi gi e ñawasi sêp sambuc ma lau sêlic ñayham. Magoc yêc sêhô dau ñalôm lau batê si ñakwa ti gêñ mbôp menhu. <sup>28</sup> Ma mac lau daôm bocdinañ. Lau sêlic gêñ awê-nga nañ mac akôm, dec gauc gêm bu mac lau gitêñ. Magoc yêc mac nem ñalôm, mêtê tasan ma mêtê angili yomsu-nga hóc mac ahuc.

29 “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom-nga! Mac amasan sêhô ti gôlôn atu, tu bu atoc lau propet ti lau gitêñ nañ mac apami sic ndu muñ su, nañ sa. <sup>30</sup> Ma mac asôm bu mac bu ambo têt apami si têm, dec mac oc ankcuc ñac si lêt sêkêc propet dau si dac siñ-nga dom. <sup>31</sup> Mac nem yom dinañ tôc asê bu mac asa akêt lau Israel-nga nañ sic lau propet ndu. <sup>32</sup> Bocdinañ dec mac akôm mêtê sac tôm apami sêkôm. <sup>33</sup> Mac mboc, ma mboc ñatui mac! Gitôm dom bu mac awê Anötö ndê matôc sa. In oc êñkiñ mac asip lambwam andi.

34 “Anğô! Aö wañkiñ lau propet ma lau tiguaç, ma lau ñatô bu sêndôhôn mac. Magoc mac oc andic ñac lic ñandê yêc mac nem lôm wê-nga, ma ambulu ñac alom-alom malac. Ma ñac si lau ñatô mac oc andic ndu, ma andic ñatô pi a gicso dau sêndi. <sup>35</sup> Bocdinañ mac oc atap ñagêyô sa tu lau gitêñ hon si dac, nañ apami sêkêc siñ-nga. Abel in ñac ñamata-nga, ma Berekaya ndê atu

Sekaria in̄ ḡgac ḡambu-ḡga.† Sekaria in̄ ḡgac naḡ sic ndu yêc lôm dabuḡ ma alta naḡ kalhac lôm dau ḡsactô, naḡ ḡalhu. <sup>36</sup> Yomandô wasôm têḡ mac. Mac lau têm dindec-ḡga oc atap matôc sa pi lau hoḡ dinaḡ si dac.

<sup>37</sup> “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötô ndê lau propet ndu, ma lau gitêḡ naḡ in̄ kêkiḡ têḡ mac, naḡ mac atuc ḡa hoc ndu. Ndoc daêsam aô tac whiḡ bu wandic mac sa asôc Anötô ndê gôliḡ ḡapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ḡatu sa sêsôc ḡamakê ḡapu. Tigeḡ mac atec. <sup>38</sup> Bocdinaḡ Anötô oc hu mac ti mac nem andu siḡ. <sup>39</sup> Aô wasôm têḡ mac, bu mac oc alic aô tiyham dom e mac asôm, ‘Tampiḡ Mesaya naḡ meḡ gêm Pômdau aḡgô.’ ”

## 24

### *Yisu sôm yom pi lôm dabuḡ Jerusalem-ḡga (Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)*

<sup>1</sup> Yisu hu lôm dabuḡ ḡagameḡ siḡ ma bu êḡsêlêḡ ndi, ma in̄ ndê ḡgacsêḡomi sêtêḡ in̄ si. Ma sêsôm yom pi lôm dabuḡ ma pi gêḡ ḡayham hoḡ naḡ lau sêkwê yêc gameḡ dinaḡ. <sup>2</sup> Magoc in̄ sôm, “Mac alic gêḡ hoḡ dindec. Aô wasôm yom ḡandô têḡ mac, bu ḡacyo oc sêseḡ hoc hoḡ dindec su e hoc daḡ ndôc hoc daḡ ḡahô tiyham dom.”

---

† **23:35** Yisu sôm yom dinaḡ hêganôḡ lau gitêḡ hoḡ naḡ lau Israel sic ndu, naḡ sêto ḡamiḡ yêc Yom Lêḡsêm Akwa. Abel in̄ ḡgac ḡamata-ḡga - alic Gen 4:8, ma Sekaria in̄ ḡgac ḡambu-ḡga - alic 2 Kr 24:20-22.



*Gêñ wapac tēm nambu-nga-nga  
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)*

<sup>3</sup> Tiñambu Yisu ndöc Lôc Olib, ma in ndê ngacsênomi tawasê sêtên in si, ma sêndac, “Sôm têt yac, ñawapac nañ am sôm yom pi, nañ oc hôc asê Jerusalem têt tēm bocke? Ma gêt sake oc kêt puc yac bu am oc mbu mwen, ma bu bêc nambu-nga oc hôc asê?” <sup>4</sup> Goc in sôm, “Ayob daôm ñapep bu lau dañ sêñsau mac dom. <sup>5</sup> Bu lau daêsam oc sêñsau bu sênem aö añôn ma sêsôm, ‘Aö Mesaya dañ dec!’ Ma ñac oc sêñsau lau daêsam. <sup>6</sup> Ma têt ndoc mac añgô ñawaê bu lau sic siñ têt dau me sêmasañ dau tu sêndic siñ-nga, nañ asö dom. Bu gêt hoñ dinañ gic waê bu meñ hôc asê, magoc tēm nambu-nga yêc dôn yêc. <sup>7</sup> Kiñ nom-nga oc sêkêt kisa dau, ma lau gameñ dañ oc sêndic siñ têt lau gameñ dañ. Ma tóbôm ti tiyhô atu oc sêkôm gameñ ñatô tisac. <sup>8</sup> Gêt hoñ dinañ oc ndic hu ñawapac tēm nambu-nga-nga gitôm awhê nañ kêsahê balêkoc tuñ in ma gêt dau gic hu ñandê atu nañ in oc hôc tu kôc balêkoc-nga.

<sup>9</sup> “Têt ndoc dinañ lau oc sêkôc mac dôn ma sêkôm mac ñayom, ma sêndic mac nem ñatô ndu. Lau nom-nga hoñ oc atac tec mac tu mac añkuc aö-nga. <sup>10</sup> Têt tēm dinañ lau daêsam oc sêhu si sêkêt whiñ aö siñ, ma ñac oc sêhoc si lau ñatô asê ma sêtec dandi. <sup>11</sup> Ma propet tasan daêsam oc sêhoc asê ma sêñsau lau daêsam. <sup>12</sup> Mêtê sac oc êñsôwec tiatu e lau daêsam oc sêhu mêtê atac whiñ asidôwai-nga siñ. <sup>13</sup> Magoc asa nañ bu lhac ñanga ma hu aö siñ dom e ndê

têm pacndê, nañ oc tap Anötö ndê mwasiñ nem inñ si-nga sa. <sup>14</sup> Ma béc ñambu-nga oc hóc asê dom, e lau sêhoc ñawaê ñayham pi Anötö ndê gôlinñ asê, tòm nom ñagameñ sambob, ma lau hoñ sêñgô su.”

*Nawapac gameñ Judia-nga*  
(*Mak 13:14-23; Luk 21:20-24*)

<sup>15</sup> Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Propet Daniel hoc yom asê gwanañ su, pi gêñ sac sambuc\* nañ lau oc sêkêñ lhac lôm dabuñ, nañ oc kôm gameñ tisac.” (Asa nañ sam yom dindec, nañ kôc gauc pi ñapep, bu ñahu yêc siñ dau.) <sup>16</sup> “Têñ ndoc mac alic gêñ sac dinañ, nañ mac lau hoñ nañ ambo gameñ Judia-nga alhö api gameñ lôc-nga andi. <sup>17</sup> Alhö ñagahô, ma gauc nem mac nem gêñ dañ dom. Lau nañ sêndöc andu ñasactô, nañ sêsôc andu ñalôm bu sêkôc ñac si gêñ dañ sa dom. <sup>18</sup> Ma ñac nañ sêmbo ôm, nañ bocdinañ. Sêkac dau kwi bu sêkôc si gêñ ñatô dom. <sup>19</sup> Oyaê. Lauwhê tidaê, ma ñac nañ sêkêñ su têñ balêkoc, nañ oc sêtap ñawapac atu sa têñ têtêm dinañ. <sup>20</sup> Ateñ mbec bu têtêm ñawapac-nga dinañ tap ma sa têñ ndoc uhô-nga me têñ béc Sabat-nga dañ dom. <sup>21</sup> Bu ñawapac têtêm dinañ-nga oc hóc gêlêc ñawapac hoñ su. Têñ têtêm

---

\* **24:15** Alic Dan 9:27; 11:31; ma 12:11. Daniel ndê yom hêganônñ anötö tasanñ Seus ndê gwam nañ Antiokus Epipanes kênñ kalhac lôm dabuñ têñ yala 168BC. Yisu ndê yom tóc asê bu gêñ kainñ dinañ oc hóc asê tiyham têñ têtêm ñambu-nga. Lau ñatô gauc gêm bu yom dau hêganônñ lau Rom-nga nañ señ lôm dabuñ popoc têñ yala 70AD. Ma lau ñatô gauc gêm bu yom dau hêganônñ gêñ nañ sêto yom pi yêc 2 Tes 2:4; ma Rev 13:14-15.

ņamata-ņga e meņ têņ kwahic dec, ņawapac atu kainĭ dinanĭ daņ hōc asê su dom. Ma tiņambu ņawapac kainĭ dinanĭ oc hōc asê tiyham dom. <sup>22</sup> Anötö oc tawalô lau naņ inĭ kēyalinĭ ņac sa su, ma tu dinanĭ-ņga inĭ oc kēņ tēm ņawapac-ņga dau tiapê. Bu mba, ma tēm d au tibalinĭ, goc lau hoņ oc sêninga.

<sup>23</sup> “Têņ tēm dinanĭ, lau daņ bu sêsôm tēņ mac bu, ‘Alic, Mesaya dec meņ,’ me ‘Mesaya dau dê,’ naņ akêņ whiņ ņac dom. <sup>24</sup> Bu lau naņ sêņsau bu ņac Mesaya, ma propet tasanĭ oc sêhōc asê sêmeņ, ma sêkôm gêņ dalô atu-tu bu sêņsau lau. Ma ņac oc sêņsahê bu sêtim lau naņ Anötö kēyalinĭ ņac sa, naņ sêwhiņ. <sup>25</sup> Aņgô ņapep, bu aō gasôm gêņ hoņ dindec tēņ mac gwananĭ. <sup>26</sup> Bocdinanĭ, lau bu sêsôm, ‘Mesaya kêlê mbo gameņ sawa,’ naņ asa andi dom. Ma bu sêsôm, ‘Mesaya kelec mbo andu daņ ņalôm,’ naņ akêņ whiņ dom. <sup>27</sup> Țamalac ndê Atu oc mbu meņ ņagahô eņ, gitôm sickac naņ gic hep tigeņ, ma umboņ ņasawa sambuc ņawê sa. <sup>28</sup> Mac bu alic macmpoņ sêņgihi sêmbo, naņ aņyalê bu gêņ daņ mbac ndu yêc. Ma bocdinanĭ gêņ hoņ dindec kēņ puc mac pi ndoc Țamalac ndê Atu mbu meņ-ņga.”

*Țamalac ndê Atu ndê bêc mbu meņ-ņga  
(Mak 13:24-31; Luk 21:25-33)*

<sup>29</sup> “T êņ ndoc ņawapac-ņga dinanĭ pacndê, goc ac oc nem ganduc, ma ayô oc ņawê sa dom. Gêņ ti ņaclai naņ sêlhac umboņ oc wiwic sa, ma tata oc sêpeņ akêņ umboņ. <sup>30</sup> Têņ ndoc dinanĭ lau titoņ-titoņ nom-ņga hoņ oc sêlic gêņ dalô yêc

umbon, nan kên puc nac bu Namalac ndê Atu oc mbu meŋ, ma nac hon oc sêtaŋ daŋgibo atu. Ma nac oc sêlic Namalac ndê Atu dau meŋ ndöc dao nahô ti nawasi ma nac lai atu. <sup>31</sup> Goc in oc êŋkin in ndê aŋela sêndic dahuc taŋ atu, ma sêsa sêtêŋ nom nabatiŋ ti undambê nabatiŋ hon, bu sêndic lau nan in kêyaliŋ nac sa su, nan sa.

<sup>32</sup> “Gauc nem a laŋ. Têŋ ndoc mac alic nalaun wakuc bu lêc, nan anyalê bu ndoc ac-nga meŋ kêpiŋ. <sup>33</sup> Ma bocdinaŋ têŋ ndoc mac alic gêŋ nan aô gasôm yom pi, nan anyalê bu Namalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-nga meŋ kêpiŋ su, gitôm in meŋ kalhac gatam nem andu-nga. <sup>34</sup> Yomandô! Lau têm dinaŋ-nga oc sêmbac ndu dom e gêŋ hon dinaŋ hóc asê. <sup>35</sup> Undambê ti nom oc niŋga, magoc aneŋ yom daŋ oc niŋga dom. Gêŋ hon oc nandô sa tôm aô gasôm.”

*Lau daŋ sênyalê Yisu ndê bêc mbu meŋ-nga dom*

*(Luk 17:26-36)*

<sup>36</sup> Ma Yisu sôm, “Namalac daŋ kêyalê bêc me acgatu nan Namalac ndê Atu oc mbu meŋ, nan dom. Aŋela undambê-nga sênyalê dom, ma Anötô ndê Atu kêyalê dom. Damba tawasê kêyalê. <sup>37</sup> Têŋ ndoc Namalac ndê Atu mbu meŋ, nan lau oc sêmbo tôm lau sêmbo têŋ Noa ndê têm. <sup>38-39</sup> Têŋ ndoc dinaŋ, lau sêŋlhiŋ dau siŋ ma seŋ ti sênom gêŋ, ma sem dandi e Noa sôc waŋ gi, ma bu suŋ meŋ ma seŋ nac hon su siŋga. Ma lau nom-nga oc sêmbo nalêŋ tigen dinaŋ, têŋ Namalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-nga. <sup>40</sup> Ngac lu oc sêkôm gwelen sêmbo ôm, ma

Anötö oc kôc injlu si danj sa, ma hu danj sij. <sup>41</sup> Ma awhô lu oc sêndê gêñ sêmbo, ma inj oc kôc danj sa, ma hu danj sij.

<sup>42</sup> “Bocdinañ amasañ daôm ñapep, bu mac am gauc béc bocke mac nem Pômdau oc mbu meñ.

<sup>43</sup> Gauc nem yom dindec. Andu ñadau danj, bu êñyalê ndoc nañ ñgac kañ danj oc meñ, nañ inj oc yob inj ndê andu bu ñgac kañ dau sôc meñ dom.

<sup>44</sup> Ma bocdinañ, amasañ daôm tôm béc honj, bu Ñamalac ndê Atu oc mbu meñ têtñ ndoc nañ mac akêtñ Batam, nañ dom.”

*Yom gôlinj pi ñgac akinj ñayham ma sac  
(Luk 12:42-46)*

<sup>45</sup> Ma Yisu sôm, “Ñgac akinj ñayham ma ti gauc, inj ñgac kainj bocdec. Inj ndê ñadau bu lhô têtñ gameñ danj ndi, goc inj oc kêtñ inj yob lau akinj ñatô, ma kêtñ gêñ daneñ-nga têtñ ñac tôm ñandoc. <sup>46</sup> Ma têtñ ndoc ñadau mbu meñ, ma tap inj sa kôm inj ndê gwelenj ñapep mbo, nañ inj oc lic inj ñayham ma kôm ñayham têtñ inj. <sup>47</sup> Yomandô! Ñadau oc kêtñ inj yob inj ndê wapa honj. <sup>48</sup> Magoc ñgac akinj sac oc sôm têtñ dau, ‘Aneñ ñadau oc mbu meñ ñagahô dom.’ <sup>49</sup> Goc inj oc ndic lau akinj ñatô, ma sa ndi nôm ti neñ gêñ whinj lau nañ sênôm gêñ êñinj ñac-nga ñapañ. <sup>50</sup> Ñadau oc mbu meñ hôc asê têtñ béc ti acgatu nañ ñgac akinj dau kêtñ bata, nañ dom. <sup>51</sup> Ma inj oc kêtñ ñagêyô sac sambuc têtñ inj, ma soc inj su ndi mbo whinj lau sêtim yom lau-nga. Yêc dindê lau oc sêñsahê ñandê atu e sêtañ ma lhô êñsij pi dau ñapañ.”

## 25

### *Yom gôlinj pi lauwê aking amanju*

<sup>1</sup> Ma Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Têj ndoc Njamelac ndê Atu mbu meŋ bu nem gôlinj gêŋ honj, nanj lau njatô oc sêmasanj dau njapep, ma lau njatô oc mba. Oc tôm lauwê aking amanju nanj sêkôc si lam ma sêsa si bu sêhônj njac nem awhê-nja, nanj sêkêŋ bata bu oc meŋ. <sup>2</sup> Nac si amanj danj njac lauwê tigauc, ma amanj danj njac lauwê gauc mbasi. <sup>3</sup> Lauwê gauc mbasi dinanj sêkôc si lam, magoc sêkôc buya njatô whinj dom. <sup>4</sup> Ma lauwê tigauc sêkôc si lam, ma sêkôc buya njatô sip bu akôp tôhônj. <sup>5</sup> Nac sêhônj njac nem awhê-nja sêmbu, magoc inj hôc asê njagahô dom e njac kwapac sa, ma sêyêc bêc.

<sup>6</sup> “Timaninjhu goc njac ahenj-nja danj ta yom bocdec bu, ‘Oê! Njac dau meŋ! Asa andi ma akôc inj sa.’ <sup>7</sup> Goc lauwê aking sêtisa, ma sêmasanj njac si lam. <sup>8</sup> Ma amanj danj gauc mbasi dinanj sêndac lauwê tigauc bocdec, ‘Akêŋ buya njatô têj yac, bu yac mba lam sêmbac.’ <sup>9</sup> Magoc njac sêu yom ma sêsôm, ‘Mba! Mboe buya oc tôm yac honj dom. Magoc mac andi alic lau nanj sêkêŋ buya tu lau sênemlhi-nja, ma anemlhi nem.’ <sup>10</sup> Magoc têj ndoc sêlhô si bu sênemlhi buya, goc njac nem awhê-nja meŋ hôc asê. Ma lauwê aking nanj sêmasanj dau gwananj, nanj sêwhinj inj sêsôc inj ndê gameŋ si, bu sêneŋ mwasiŋ awhê-nja. Goc inj gic gatam ahuc. <sup>11</sup> Tinjambu lauwê aking gauc mbasi dinanj sêmbu sêmeŋ ma sêmbwêc, ‘Njatau! Njatau! Lêc gatam su têj yac.’ <sup>12</sup> Magoc njatau sôm, ‘Mba! Aô wasôm

yomandô bu kayalê mac dom!" " <sup>13</sup> Yisu gic bata yom gôlin dinan ma sôm, "Boc-dinan anem ali ma ayob daôm napep, bu mac anyalê bêc ti acgatu nan aô oc wambu wamen, nan dom."

*Yom gôlin pi mone gol*  
(Luk 19:12-27)

<sup>14</sup> Ma Yisu sôm yom gôlin dan tiyham pi têm nambu-nga bocdec bu, "Ngac tiwaê dan bu sa têt gamen balin dan ndi. Bocdinan in mbwêc in ndê lau akin, ma kêt ndê gêt natô têt nac bu sêyob e in mbu men. <sup>15</sup> In kêt mone gol nan sêsam bu talent\* têt nac, kêkuc nac si licwalô ti nac si gauc. In kêt talent amandan têt ngac dan, ma talent lu têt dan, ma talent tigen têt dan. Goc in hu nac sin ma kôlhô gi. <sup>16</sup> Ma ngac akin nan kôc mone amandan, nan gi kôm gwelen pi mone dau e t ap mone amandan tiyham sa. <sup>17</sup> Ma in nan kôc mone lu nan kôm boc-dinan, ma tap mone lu tiyham sa. <sup>18</sup> Magoc ngac nan kôc mone tigen, nan sa gi kwê sê dan ma sin nâdau ndê mone kwi yêc sê dau nâlôm.

<sup>19</sup> "Nasawa hic balin gi su, goc lau akin dinan si nâdau mbu men, ma bu ngô nac si yom pi mone dau. <sup>20</sup> Ma ngac nan kôc mone amandan, nan kôm amandan nan in tap sa, nan whin ma sôm, 'Pômdau, am kêt mone amandan têt aô gayob, ma lic, aô gakôm amandan tiyham.' <sup>21</sup> Goc nâdau sôm, 'O anen ngac nayham, am kôm nayham. Am yob gêt amandan napep, dec wakêt am yob gêt daêsam. Mwen ma mbo whin aô ti atac

---

\* **25:15** Alic yom pi talent yêc Mat 18:24.

ņayham.’ <sup>22</sup> Ma ņgac akiņ naņ kôc mone lu, naņ meņ ma sôm, ‘Pômđau, am kênj mone lu têj aô gayob, ma aô gakôc mone lu tiyham whiņ.’ <sup>23</sup> Ma ņadau sôm, ‘O aneņ ņgac akiņ ņayham, am kôm ņayham. Am yob gêj lu ņapep, dec wakêj am yob gêj daêsam. Mweņ ma mbo whiņ aô ti atac ņayham.’

<sup>24</sup> “Têj dinaj ņgac naņ kôc mone tigenj, naņ meņ ma sôm, ‘Pômđau, aô kayalê bu am ņgac lêlê-ņga dom, ma bu am oc kênj batam bu ndic gêj ņandô sa yêc gameņ naņ am daôm kêbalip gêj ņawhê me sô gêj dom. <sup>25</sup> Bocdinaņ aô gatôc đauj ma kasalê lêj bu am nem mone niņga dom, dec gasa ga gasiņ kwi yêc nom ņalôm. Lic, gêj đau kelec.’ <sup>26</sup> Goc ņadau ô yom ma sôm, ‘Am ņgac sac solop! Am ņgac oyom. Am kêyalê su bu aô oc wandic gêj ņandô sa yêc gameņ naņ aô gasô gêj dom. <sup>27</sup> Bocdinaņ am gitôm bu kênj aneņ mone têj lau sêyob mone-ņga bu sêyob e aô wambu wameņ, dec oc tôm bu sêkêj mone ņagec sac mone đau ņahô, ma aô wakôc hoņ sa.’ <sup>28</sup> Goc ņadau sôm têj iņ ndê lau ņatô, ‘Akôc mone su yêc iņ, ma akêj têj ņgac naņ kôc mone amanļu. <sup>29-30</sup> Ma atiņ ņgac akiņ sac dindec sa awê ndi bu mbo gameņ ņasec-ņga naņ lau sêtaņ, ma ņalhô êņsiņ pi đau. Bu asa naņ yob gêj naņ gakêj sip iņ amba, naņ ņapep, naņ wakêj gêj ņatô tiyham têj iņ whiņ, ma iņ ndê gêj oc ti daêsam. Magoc asa naņ yob ndê gêj ņapep dom, naņ wakôc iņ ndê gêj hoņ su.’ ”

*Pômđau oc whê lau kôc têj bêc ņambu-ņga*



<sup>31</sup> Goc Yisu sôm, “Têñ ndoc Ñamalac ndê Atu mbu meñ whiñ añela hoñ, nañ in oc ndöc in ndê pôn kiñ-nga ti in ndê ñaclai ma ñawasi atu undambê-nga. <sup>32</sup> Ñac oc sêndic ñamalac hoñ sa sêlhac in añgô-nga. Ma in oc whê ñac kôc gitôm ñgac yob domba-nga, nañ whê in ndê domba ti naniñ kôc. <sup>33</sup> In oc kên domba sêlhac in amba andô-nga, ma naniñ sêlhac gasê-nga.

<sup>34</sup> “Dec Kiñ atu dau oc sôm têt lau nañ sêlhac in amba andô-nga, ‘Ameñ mac lau nañ Damañ gêlic mac ñayham. Ma andöc mac nem malam yêc gameñ undambê-nga, nañ Damañ kêmasañ tu mac-nga têt ndoc in kên undambê ma nom. Dinañ ti mac nem gêt lêtñsêm. <sup>35</sup> Yom dinañ ña-ñandô in bocdec. Têt ndoc ä gêt yô ä, nañ mac akêt gêt ä gañ. Ma têt ndoc bu yô ä, nañ mac akêt bu têt ä ganôm. Ä ñgac apa, ma mac akôc ä sa ma ayob ä. <sup>36</sup> Aneñ ñakwê mba, ma mac akêt têt ä. Ä gêmbac, ma mac am yaom ä. Ä gandöc gapocwalô, ma mac amen ac ä kêt.’

<sup>37</sup> “Ma têt dinañ lau gitêt oc sê yom ma sêndac, ‘Pômdau, bocke? Têt nde yac alic am gêt yô am me bu yô am, ma yac akêt gêt daneñ-nga me bu têt am? <sup>38</sup> Ma têt nde yac alic am ñgac apa, ma akôc am sa, me am pôn da ñakwê, ma akêt têt am? <sup>39</sup> Ma têt nde yac alic am gêmbac me am ndöc gapocwalô, dec yac amen alic am?’ <sup>40</sup> Goc Kiñ atu dau oc ô yom ma sôm, ‘Alic lau sêkêt whiñ-nga hoñ nañ sêti aneñ asiñ ti lhuñwêi. Yomandô wasôm têt mac, bu gêt bocke nañ mac akôm têt ñac si ñamalac tiwaê

me ñamalac waê-mba dan, nan gitôm mac akôm têtj aö daun.’

<sup>41</sup> “Goc inj oc sôm têtj lau nan sêlhac inj amba gasê-nga, ‘Mac lau atap Anötö ndê atac ñandê sa-nga! Alhö su yêc aö, asip ya nan sa ñapan andi. Ya dau, Anötö kêmasan gic Sadan ti inj ndê anjela sac ñawaê. <sup>42</sup> Yom dinan ña-ñandô inj bocdec. Aö gêtj yô aö, magoc mac akêtj gêtj danen-nga têtj aö dom. Ma bu yô aö, magoc mac akêtj têtj aö dom. <sup>43</sup> Aö ñgac apa, magoc mac akôc aö sa dom. Aö gapônnda ñakwê, ma mac akêtj têtj aö dom. Aö gêmbac, ma gandöc gapocwalô, magoc mac amenj alic aö dom.’

<sup>44</sup> “Ma ñac oc sêndac, ‘Pômdau, bocke? Têtj nde yac alic am gêtj yô am, bu yô am, am ñgac apa, am pônnda ñakwê, gêmbac kôm am, me am ndöc gapocwalô, ma yac am am sa dom?’ <sup>45</sup> Ma inj oc sôm, ‘Yomandô wasôm têtj mac, bu têtj ndoc mac alic anenj lau tiwaê me lau waêmba dan nan pônnda dau, magoc am inj sa dom, nan gitôm mac am aö daun sa dom.’

<sup>46</sup> “Têtj dinan inj oc ênkinj ñac sêtêtj gamenj sêhóc ñandê-nga sêndi, bu sêmbo ñapan. Magoc lau gitêtj inj oc kôc ñac sa sêndöc tali ñapan.”

## 26

*Lau bata sêkic yom bu sêndic Yisu ndu  
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)*

<sup>1</sup> Yisu sôm yom honj dinan su, goc sôm têtj inj ndê ñgacsêñomi, <sup>2</sup> “Bêc lu yêc dôñ yêc tu lau Israel-nga sêlic om atu †Pasowa-nga. Ma lau oc

sêkêŋ Ŋamalac ndê Atu sip lau amba, bu sêndic inŋ ndu pi a gicso dau.”

<sup>3</sup> Têŋ ndoc dinanŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sic dau sa sêmbô †dabuŋsiga ŋamata-ŋga Kayapas ndê andu. <sup>4</sup> M a ŋac sêŋsalê lêŋ bu sêkôc Yisu dôŋ gelec ma sêndic inŋ ndu. <sup>5</sup> Magoc ŋac sêsôm, “Dakôm têtŋ Mwasiŋ Pasowa-ŋga ŋandoc dom, mbo lau daêsam nanŋ sêmbô Jerusalem tu Pasowa-ŋga, nanŋ oc sêlic ma sêli dau sa.”

*Awhê danŋ gêm oso Yisu*

*(Mak 14:3, 9; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)*

<sup>6</sup> Tiŋambu Yisu mbo whiŋ ŋgac danŋ ŋaê Saimon yêc malac Betani. Muŋ-ŋga inŋ ŋgac ti gêmbac leprasi. <sup>7</sup> Yisu ndöc tebo, ma awhê danŋ meŋ kôc bu ŋamalu ŋayham nanŋ ŋaôli atu sip kac danŋ, ma kêc pi inŋ ŋagôlônŋ. <sup>8</sup> Yisu ndê ŋgacsêŋomi sêlic gêŋ dinanŋ ma tac ŋandê. Ma sêsôm têtŋ dandi, “Tu sake-ŋga inŋ kêyaiŋ gêŋ ŋamalu ŋayham dinanŋ? <sup>9</sup> Gitôm bu dakêŋ têtŋ lau sênemlhi ŋa-awa atu, goc dakêŋ têtŋ lau ŋalôm sawa.”

<sup>10</sup> Yi su kêyalê bu ŋac sêsôm yom dinanŋ, goc sôm, “Akêŋ ŋawapac têtŋ inŋ dom! Inŋ kôm gêŋ ŋayham kêlêc têtŋ aö. <sup>11</sup> Lau ŋalôm sawa oc sêmbô sêwhiŋ mac ŋapanŋ. Tigenŋ aö oc wambo wawhiŋ mac ŋapanŋ dom. <sup>12</sup> Inŋ kêc gêŋ ŋamalu dec pi aö, tôm inŋ kêmasanŋ aö neŋ ŋamlic gwanaŋ tu sêŋsuhunŋ aö-ŋga. <sup>13</sup> Yomandô aö wasôm têtŋ mac, bu tiŋambu lau oc sêhoc ŋawaê ŋayham asê yêc gameŋ honŋ, ma têtŋ dinanŋ ŋac

oc sêsôm yom pi gêñ nan awêhê dindec kôm, ma lau oc gauc nem inñ.”

*Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê*  
(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

<sup>14</sup> Têñ dinanñ ngacsêñomi 12 si danñ, ngac nan sêsam bu Judas Iskeriot, nan têtñ dabunñsiga atu-tu gi, <sup>15</sup> ma ndac, “Aö bu wahoc Yisu asê têtñ mac, goc mac oc akêñ sake têtñ aö?” Dec sêlic ñayham ma semlhi inñ ña mone silba 30. <sup>16</sup> Ma Judas gic hu kêsâlê lêtñ tu bu hoc Yisu asê-nga.

*Sêmasanñ Mwasinñ Pasowa-nga*  
(Mak 14:12-16; Luk 22:7-13)

<sup>17</sup> Têtñ †Mwasinñ Bolom Yist Mba-nga ñabêc ñamata-nga, nanñ ngacsêñomi sêtêtñ Yisu si, ma sêndac inñ bocdec bu, “Am tac whinñ bu yac amasanñ gameñ tu danenñ Mwasinñ Pasowa-nga yêc nde?” <sup>18</sup> Goc inñ sôm yom pi ngac malac Jerusalem-nga danñ, ma kêkinñ ñac sêtêtñ inñ si ma sôm, “Asôc malac ma atêtñ ngac dau andi, ma asôm têtñ inñ, ‘Yac mba kêdôhônñwaga sôm bu inñ ndê têtñ meñ kêpinñ su. Ma inñ bu neñ Mwasinñ Pasowa-nga whinñ inñ ndê ngacsêñomi yêc am nem andu.’ ” <sup>19</sup> Bocdinanñ ngacsêñomi sêkôm têtñ inñ sôm têtñ ñac, ma sêmasanñ Pasowa.

*Yisu sôm bu ngac danñ oc hoc inñ asê*  
(Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

<sup>20</sup> Têtñ ôbwêc dinanñ, Yisu ti ndê ngacsêñomi 12 sêtêtñ andu dau si, ma sêndöc sêwhinñ dau. <sup>21</sup> Ñac señ gêtñ sêmbo, ma inñ sôm, “Yomandô aö wasôm têtñ mac bu mac nem danñ oc hoc aö asê.” <sup>22</sup> Yom dau kôm ñac sêsö ma ñalôm ñawapac

atu, ma ñac tigen-tigen sêsôm têt in, “Pômdau, mboe aö, a?” <sup>23</sup> Ma Yisu ô yom ma sôm, “In ñgac nañ alu añ gêt sip pele tigen, nañ oc hoc aö asê. <sup>24</sup> Gêt dau oc ñandô sa pi Ñamalac ndê Atu, tòm yom nañ sêto yêc. Tigen ñgac nañ bu hoc aö asê, nañ oc tap ñawapac atu sa, ma tu dinañ-nga in dinda bu kôc in dom, dec oc ñayham.” <sup>25</sup> Goc Judas, nañ oc hoc in asê, nañ sôm, “Kêdôhôn-waga, mboe aö, a?” Ma Yisu sôm, “Tòm nañ am daôm sôm.”

*Yisu gic hu Mwasin Dabun*  
(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20)

<sup>26</sup> Têt ndoc ñac señ gêt sêndöc, nañ Yisu kôc bolom, gêm danje ma pô kôc-kôc. Goc in kêt têt ñgac-sênomi ma sôm, “Akôc loc ma aneñ. Aö neñ ñandô dau dec.” <sup>27</sup> Goc in kôc laclhu wain-nga dan ma gêm danje, ma kêt têt ñac ma sôm, “Mac hoñ akôc loc anôm. <sup>28</sup> Aneñ dac wamatiñ pwac-nga dau dec. Wakêc sin tu wasuc lau daêsam si sac kwi-nga. <sup>29</sup> Aö wasôm têt mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e wanôm wawhiñ mac têt ndoc Damañ ndê gôlin meñ sa tiawê.”

<sup>30</sup> Tinambu ñac sem wê dan ma sêsa sêtêt Lôc Olib si.

*Yisu sôm gwanan bu Pita oc sêc in ahuc*  
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

<sup>31</sup> Ma Yisu sôm têt ñac, “Tu gêt nañ oc hóc asê aö têt ôbwêc dindec-nga, dec mac hoñ oc ahu aö sin, tòm yom nañ sêto yêc bocdec bu, ‘Aö wandic ñgac yob domba-nga, ma domba oc sêlhö babalip.’ <sup>32</sup> Magoc tinambu aö oc watisa tiyham,

ma wamuŋ mac watêŋ gameŋ Galili-ŋga wandi.”  
<sup>33</sup> Ma Pita ô yom ma sôm, “Lau hoŋ bu sêhu am  
 siŋ, magoc aö oc wahu am siŋ dom.” <sup>34</sup> Goc Yisu  
 sôm, “Aö wasôm yom ŋandô têtŋ am, têtŋ ôbwêc  
 dec am oc sêc aö ahuc tidim tö muŋ, naŋ goc  
 dalec oc taŋ.” <sup>35</sup> Magoc Pita sôm têtŋ iŋ, “Mba!  
 Gitôm sêndic aö ndu wawhiŋ am, aö oc wasêc  
 am ahuc dom!” Ma ŋgacsêŋomi hoŋ sêsôm yom  
 kaiŋ tigeŋ.

*Yisu teŋ mbec mbo ôm Getsemani*  
 (Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

<sup>36</sup> Goc Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêtêŋ gameŋ  
 naŋ sêsam bu Getsemani, naŋ si. Ma iŋ sôm têtŋ  
 ŋac, “Andöc dec ma aö wasa dê wandi ma waterŋ  
 mbec.” <sup>37</sup> Goc iŋ kôc Pita, ma Sebedi ndê atu  
 lu sêwhiŋ iŋ si. Têtŋ ndoc dinaŋ iŋ ndê ŋalôm  
 ŋawapac atu ma kedehe iŋ. <sup>38</sup> Ma iŋ sôm têtŋ  
 ŋac, “Aö neŋ ŋalôm kêsahê ŋawapac atu, kêpiŋ  
 bu oc wambac ndu. Andöc dec ma anem ali  
 awhiŋ aö.” <sup>39</sup> Goc iŋ hu ŋac siŋ ma sa ahic gi,  
 ma hu dau aŋgô andô têtŋ nom, ma teŋ mbec  
 bocdec bu, “Damaŋ, aö wandac am bu nditôm,  
 naŋ goc kôc laclhu ŋawapac-ŋga dindéc su yêc  
 aö. Magoc êmkuc aö neŋ atac whiŋ dom, kôm  
 tôm am daôm nem atac whiŋ bu kôm.”

<sup>40</sup> Iŋ teŋ mbec su, goc tisa ma mbu têtŋ  
 ŋgacsêŋomi tö dinaŋ gi, ma gêlic ŋac sêyêc bêc  
 sêyêc. Iŋ uŋ ŋac sa, ma ndac Pita, “Bocke? Mac  
 atôm dom bu anem ali awhiŋ aö gitôm acgatu  
 ŋasawa daŋ, a? <sup>41</sup> A nem ali, ma atêŋ mbec  
 bu lêtôm tap mac sa dom. Mac nem gatôm  
 lichalê, tigeŋ ŋamlic kwapac.” <sup>42</sup> Goc iŋ sa gi

ma teŋ mbec tiyham ma sôm, “Damaŋ, am bu kôc ŋawapac dindec su yêc aô dom, naŋ aô wahôc, ma wakôm am nem yom ŋandô sa.” <sup>43</sup> In teŋ mbec dau pacndê, ma mbu gi tiyham ma gêlic ŋac sêyêc bêc sêyêc. Ŋac tandô hê ŋac sa ŋandô. <sup>44</sup> Dec in hu ŋac siŋ ma sa gi teŋ mbec tidim tö-ŋga, ma sôm yom tigeŋ dinaŋ tiyham.

<sup>45</sup> Pacndê, ma in mbu têtŋ ŋgac-sêŋomi gi, ma sôm têtŋ ŋac, “Tu sake-ŋga mac ayêc bêc ma aŋwhaŋ daôm ŋapaŋ? Aŋgô su naŋ! Sêhoc Ŋamalac ndê Atu asê su, ma ndoc meŋ sa bu sêkêŋ in sip lau sac amba. <sup>46</sup> Atisa ma dandi, bu ŋgac naŋ hoc aô asê dec meŋ su.”

### *Sêkôc Yisu dôŋ*

*(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:1-11)*

<sup>47</sup> Yisu sôm yom dinaŋ mbo, ma Judas, ŋgacsêŋomi 12 si daŋ, meŋ hôc asê whiŋ lau daêsam naŋ sêkôc bieŋ baliŋ ti siŋ. Dabuŋsiga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sêŋkiŋ lau dau sêwhiŋ Judas. <sup>48</sup> Judas kêŋ puc ŋac gwanan su bocdec bu, “Ŋgac naŋ mac aŋsalê, naŋ aô waŋgutô in tu bu watôc in asê, ma mac akôc in dôŋ.” <sup>49</sup> Bocdinaŋ in têtŋ Yisu gi, ma sôm, “Ôbwêc, Kêdôhônŋwaga,” ma ŋgutô in. <sup>50</sup> Ma Yisu sôm, “Aneŋ silip, gêtŋ naŋ am gauc gêm bu kôm, naŋ kôm.” Têtŋ dinaŋ lau naŋ sêwhiŋ Judas, naŋ sêtêtŋ Yisu si ma sêkôc in dôŋ. <sup>51</sup> Goc Yisu ndê ŋgacsêŋom daŋ puc in ndê bieŋ sa, ma pa dabuŋ-siga ŋamata-ŋga ndê ŋgac akiŋ ndê daŋgalaŋ daŋ su. <sup>52</sup> Magoc Yisu sôm têtŋ in, “Kêŋ nem bieŋ mbu sip ŋapaŋ tiyham. Asa naŋ kôc bieŋ sa tu ndic lau-ŋga, naŋ oc sêndic in ndu

na bien. <sup>53</sup> Anyalê napep bu oc tòm bu aö watej Daman ma inj oc kên aŋela tausen ma tausen sêmen nŋagahô ma sênem aö sa. <sup>54</sup> Tigej aö bu watej bocdinaŋ, dec gêj naŋ sêto yêc muŋ su, naŋ oc nandô sa nŋalêj nde?”

<sup>55</sup> Goc Yisu sôm têtj lau daêsam dinaŋ, “Bocke dec mac akôc bien ti wapa siŋ-ŋga, ma asa amenj bu akôc aö dônj gitôm nŋac kaŋ daŋ? T ôm bêc hoŋ aö gandöc ti kadôhônj lau gambo lôm dabuŋ nŋabatêmdö, magoc mac akôc aö dônj dom. <sup>56</sup> Tigej gêj hoŋ dindec hôc asê bu kôm yom naŋ lau propet sêto pi aö muŋ su, naŋ nandô sa.” Têtj dinaŋ Yisu ndê nŋacsêŋomi hoŋ sêhu inj siŋ ma sêlhö si.

*Lau bata Israel-ŋga sêmatôc Yisu*

*(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12, 13, 19-24)*

<sup>57</sup> Lau naŋ sêndôhônj yomsu ti lau bata Israel-ŋga sêkac dau sa su ma sêhônj sêmbô dabuŋsiga nŋamata-ŋga Kayapas ndê andu. Ma lau naŋ sêkôc Yisu dônj, naŋ sêwê inj sêtêtj andu dau si. <sup>58</sup> Pita kêsêlêj kêkuc Yisu mbo ahê e hôc asê dabuŋsiga nŋamata-ŋga ndê andu. Goc inj sôc gi ndöc andu nŋatunlôm whinj lau siŋ sêyob lôm dabuŋ-ŋga nŋatô, bu lic gêj bocke oc hôc asê Yisu.

<sup>59</sup> Dabuŋsiga atu-tu ma lau bata hoŋ naŋ sêndöc †Sanedrin si toŋ, naŋ sêŋsalê yom tu sêŋgôlinj pi Yisu-ŋga ma sêkêj inj sip lau Rom-ŋga amba bu sêndic inj ndu. <sup>60</sup> Lau tasanj daêsam sêtisa ma sêsôm yom tasanj pi inj, magoc yom nandô bu sêŋgôlinj pi inj, naŋ sêtap daŋ sa dom.



Tiņambu ņac si lu sêtisa, <sup>61</sup> ma sêsôm, “Inj ņgac dec sôm bu inj gitôm bu seŋ Anötö ndê lôm dabuŋ su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tö.” <sup>62</sup> Goc dabuŋsiga ņamata-ņga tisa ma sôm têtŋ Yisu, “Am ņgô yom dê sêŋgôliŋ pi am, me? Am bu ô yom, me mba?” <sup>63</sup> Magoc Yisu gêm dônŋ. Ma dabuŋsiga dau sôm, “Sôm yom ņandô yêc Anötö Tali aŋgô-ņga! Sôm asê têtŋ yac bu am Mesaya, Anötö ndê Atu, me mba?” <sup>64</sup> Ma Yisu ô yom ma sôm, “Tôm naŋ am sôm. Tigeŋ aô wasôm têtŋ mac hoŋ, tiŋambu mac oc alic ņamalac ndê Atu ndöc Anötö ņaclai ņadau ndê andô-ņga, ma sip meŋ ndöc dao ņahô.”

<sup>65</sup> Têtŋ ndoc dabuŋsiga ņamata-ņga ņgô yom dinaŋ, naŋ tac ņandê atu dec kêc dau ndê ņakwê kic ma sôm, “Inj ndê yom pi dau dê sac sambuc. Mac hoŋ aŋgô su. Yac dapônda yom daŋ tu taŋgôliŋ pi inj-ņga dom. <sup>66</sup> Mac gauc gêm sake?” Ma sêô yom ma sêsôm, “Inj mbac ndu maŋ.” <sup>67</sup> Ma sêhê gasôp p i inj aŋgô andô, ma sêŋguluŋ amba ma sêpêŋ inj. Ma lau ņatô sêtap inj, <sup>68</sup> ma sêsôm, “Am Mesaya, a? Am bu propet, dec sôm asê bu asa tap am?”

*Pita sêc Yisu ahuc*

(*Mak 14:66-72; Luk 22:55-62; Jon 18:15-18, 25-27*)

<sup>69</sup> Têtŋ têtŋ dinaŋ Pita ndöc andu dau ņamakê, ma awhê akiŋ daŋ têtŋ inj gi, ma sôm, “Am ņgac naŋ kêkuc Yisu Galili-ņga whiŋ.” <sup>70</sup> Magoc inj pa dau yêc ņac hoŋ aŋgô-ņga ma sôm, “Mba! Aô kayalê am nem yom ņahu dom.”

<sup>71</sup> Goc in sa gi kalhac gatam. Ma bawhê dan gêlic in ma sôm têtj lau, "In ngac dê, in ngac dan nan kêkuc Yisu Nasaret-nga." <sup>72</sup> Ma Pita pa dau tiyham ma sôm yom nanga, "Yom nandô! Aö kayalê in dom!" <sup>73</sup> Nasawa saun ma lau nan sêlhac dinan, sêtêtj Pita si ma sêsôm, "Lau nan sêtjkuc in, nan si dan am! Yomandô! Am sôm yom na awha nan gi tap lau Galili-nga dinan si sa." <sup>74</sup> Goc in sôm, "Mba! A ö bu wasôm yom tasan, nan Anötö ndic aö. Aö kayalê in dom andô!" Ma naganhô dalec tan. <sup>75</sup> Dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bocdec, "Am oc sêc aö ahuc tidim tö, goc dalec oc tan." Goc in kölhö sa awê gi, ma tan dau ndu.

## 27

### *Sêwê Yisu têtj Pailot gi*

*(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32)*

<sup>1</sup> Têtj bêbêc ganduc dabun-siga atu-tu ti lau bata Israel-nga hon si nalôm pitigen bu sêndic Yisu ndu. <sup>2</sup> Goc sêsô in amba dôn, ma sêwê in gi ma sêkên in sip Pailot amba. Pailot in Rom si gôlinwaga nan gêm gôlin gamej Judia-nga.

### *Judas kin dau ndu*

<sup>3</sup> Têtj ndoc Judas gêlic gêtj dinan, ma ngô bu sêsôm tidôn bu sêndic Yisu ndu, nan in nalôm nawapac bu in hoc in asê. Goc in kên mone silba 30 dinan mbu têtj dabun-siga atu-tu ti lau bata gi. <sup>4</sup> Ma in sôm, "Aö gakôm so, bu aö gahoc ngac gitêtj dan asê, ma oc sêkêc in ndê dac sin." Ma nac sêô in awha ma sêsôm, "Tu sake-nga am sôm têtj yac? Am daôm nem nawapac!"

<sup>5</sup> Dec Judas kêbaliŋ mone dau yêc lôm dabuŋ ɲamakê, ma sa gi kiŋ dau ndu. <sup>6</sup> Ma lau dabuŋsiga dau sêsôm, “Dac hi mone dindec ahuc, ma yac bu dakêŋ sip apa da-ŋga yêc lôm dabuŋ, dec oc daso yomsu.” <sup>7</sup> Goc sêsôm yom tidôŋ bu sêkôc mone dau ma sênemlhi ɲgac pec lôŋ-ŋga ndê nom dan, ma sênyaliŋ nom dau sa ti lau apa si ôm sêhôn-ŋga. <sup>8</sup> Tu dinaŋ-ŋga lau têm dindec-ŋga sêsam gameŋ dau bu ‘Nom ti Dac.’ <sup>9</sup> Bocdinaŋ yom naŋ propet Jeremaya sôm, naŋ dec ɲandô sa. Sêto yom dau yêc bocdec bu:

Lau Israel-ŋga sêkôc mone silba 30 naŋ sênyaliŋ sa ti iŋ ndê ɲaôli, naŋ sa, <sup>10</sup> ma semlhi ɲgac pec lôŋ-ŋga ndê nom, tôm Pômdau kêŋ yatu aö. *[Sek 11:12-13]*

### *Pailot kêsu Yisu*

*(Mak 15:2-15; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16)*

<sup>11</sup> Sêkêŋ Yisu kalhac gôliŋwaga Pailot aŋgôn-ŋga, ma iŋ ndac Yisu, “Am lau Israel si Kiŋ, a?” Ma Yisu ô yom ma sôm, “Tôm naŋ am daôm sôm.” <sup>12</sup> Têŋ dinaŋ dabuŋsiga atu-tu ma lau bata Israel-ŋga sêŋgôliŋ yom pi iŋ, magoc iŋ ô ɲac si yom dom. <sup>13</sup> Goc Pailot ndac iŋ, “Am ɲgô yom naŋ sêŋgôliŋ pi am, me mba?” <sup>14</sup> Magoc Yisu ô yom naŋ sêŋgôliŋ pi iŋ, naŋ dan dom. Ma tu dinaŋ-ŋga Pailot hêdaê ɲandô.

<sup>15</sup> Tôm yala hoŋ, têtŋ ndoc lau Israel sêndê Mwasin Pasowa-ŋga, naŋ Pailot kêkuc lêŋ dan bocdec bu. Lau Israel-ŋga oc sêndac ɲgac gapocwalôn-ŋga dan, dec iŋ oc êŋgapwêc iŋ su têtŋ ɲac. <sup>16</sup> Têtŋ ndoc dinaŋ ɲgac dan ndöc

gapocwalô. Inj ndê ñaê Barabas, ma lau honj sênyalê bu inj ngac sac sambuc. <sup>17</sup> Goc Pailot ndac lau daêsam dinañ bu, “Mac atac whinj bu wahu asa sinj têtj mac? Barabas, me Yisu nanj sêsam bu Kilisi?”

<sup>18</sup> Pailot kêyalê bu lau dabunjsiga dau sem lêmunj Yisu ñambwa, ma tu dinañ-nga dec sêkêñ Yisu têtj inj. Bocdinañ inj gauc gêm bu êngapwêc Yisu su. <sup>19</sup> Ma gêtj danj tiyham. Têtj n doc Pailot ndôc inj ndê pônj êmatôc yom-nga, nanj inj ndê awhê kêtj yom têtj inj bocdec bu, “Kôm gêtj danj têtj ngac gitêtj dinañ dom, bu kwahic dec aô gayêc mbê pi inj, nanj kôm aneñ ñalôm ñawapac ñandô.”

<sup>20</sup> Magoc dabunjsiga atu-tu ti lau bata sêli lau ñalôm sa, ma sêndac Pailot bu hu Barabas sinj têtj ñac, ma ndic Yisu ndu. <sup>21</sup> Dec Pailot ndac ñac tiyham, “Mac atac whinj bu wahu ngac lu dec si asa sinj têtj mac?” Ma sêsôm, “Barabas!” <sup>22</sup> Goc inj ndac, “Bocdinañ aô wakôm sake têtj Yisu nanj sêsam bu Kilisi?” Ma ñac honj sêsôm bu, “Ndic inj pi a gicso dau ndi.” <sup>23</sup> Magoc Pailot ndac, “Tu sake-nga? Inj kôm giso bocke?” Tigenj ñac sêmbwêc atu, “Ndic inj pi a gicso dau!”

<sup>24</sup> Pailot kêyalê bu ñac oc sêsôc inj ndê yom ñapu dom, ma ñac sêli dau sa ñandô. Bocdinañ inj kôc bu, ma kêtjwasinj amba yêc ñac honj anğô-nga, ma sôm, “Gêtj dec sip mac amam. Aô wawêkainj ngac dindéc ndê dac ñagêyô wawhinj mac dom.” <sup>25</sup> Ma lau honj sêsôm, “Inj ndê dac ñagêyô meñ pi yac ti yac mba balêkoc.”

<sup>26</sup> Goc Pailot kêtjapwêc Barabas su têtj ñac, ma kêtj Yisu têtj inj ndê lau sinj-nga bu sêhi inj ñamlic

ņandê, ma sêndic iņ ndu pi a gicso dau.

*Lau siņ-ņga sêsu Yisu susu  
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)*

<sup>27</sup> Pailot ndê lau siņ-ņga sêwê Yisu sêsa Pailot ndê andu ņa-malac lôm si, goc sêta lau siņ-ņga hoņ sêkac sa sêmen, ma sêņgihi iņ ahuc. <sup>28</sup> Sêkôc iņ ndê ņakwê baliņ su, ma sêkêņ iņ sôc ņakwê kokoc baliņ tôm kiņ sêsôc. <sup>29</sup> Ma sêwhê wac kêm ma sêkêņ iņ uņ gitôm sunsuņ. Ma sêkêņ a daņ iņ gêm kôm yêc amba andô-ņga gitôm kiņ si tôt. Goc sêpôn haduc têņ iņ, ma sêsu iņ susu ma sêsôm, “Ei! Datoc lau Israel si kiņ dindec sa maņ!” <sup>30</sup> Sêhê gasôp pi iņ, ma sêkôc a dau su yêc iņ, ma sic iņ pi ņagôlôn tidim daêsam. <sup>31</sup> Sêsu iņ susu pacndê, goc sêkac ņakwê dinar su, ma sêkêņ iņ sôc dau ndê ņakwê sa tiyham. Goc sêwê iņ sêsa malac Jerusalem ņamakê si, bu sêndic iņ ndu pi a gicso dau.

*Sic Yisu pi a gicso dau  
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

<sup>32</sup> Têņ ndoc sêwê Yisu sêsa si, naņ sêtap ņgac apa daņ sa, naņ meņ akêņ malac Sairin. Iņ ndê ņaê Saimon. Ma sêkac iņ bu êmbalaņ Yisu ndê a gicso dau. <sup>33</sup> Ma ņac si e sêhôt asê gameņ naņ sêsam bu Golgota. (Ñaê dau danem kwi bu ‘Gameņ Ñakêcyha-ņga.’ ) <sup>34</sup> Lau siņ-ņga sêkêņ bu ņamakic sip laclhu daņ whiņ wain, ma sêkêņ têņ Yisu nôm. Iņ kêsahê ma tec. <sup>35</sup> Goc ņac sic iņ pi a gicso dau. Ma tiņambu sêwhê iņ ndê ņakwê kôc, ma sêpuc gapoc bu sêlic asa oc kôc ņakwê bocke. <sup>36</sup> Pacndê su, goc sêndôc sic ma tatiņ iņ.

<sup>37</sup> Ma yom nanj lau bata Israel-nga sêngôlinj pi inj, nanj sêto ma sêkêj kalhac a gicso dau njahô. Yom dau sôm bu, “Njgac dindec inj Yisu, lau Israel-nga si Kinj.”

<sup>38</sup> Têj bêc dinanj njac sic njgac kanj lu sêpi a gicso dau sêwhinj Yisu, danj kêgalêj Yisu ndê andô-nga, ma danj kêgalêj gasê-nga. <sup>39</sup> Lau nanj sêjsêlêj si sêmenj sêndahinj njasu ma sêtanj bôlê Yisu. <sup>40</sup> Ma sêsôm, “Am njgac nanj sôm bu senj lôm dabuj su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tö. Am bu Anötö ndê Atu, nanj goc nem daôm si ma sip mwenj!” <sup>41</sup> Ma njalêj tigenj dinanj dabujsga atu-tu ti lau nanj sêndôhônj yomsu ma lau bata sengec inj. <sup>42</sup> Ma sêsôm têj dau, “Inj gêm lau njatô sa, magoc gitôm dom bu nem dau sa! Inj lau Israel-nga si Kinj, a? Inj bu sip menj akêj a gicso dau menj, dec yac oc dakêj whinj inj. <sup>43</sup> Inj kêj whinj Anötö ma sam dau bu Anötö ndê Atu. Anötö bu tac whinj inj, dec oc nem inj si.” <sup>44</sup> Ma njgac kanj lu nanj sic injlu sêpi a gicso, nanj sêsôm yom kainj tigenj dinanj pi Yisu.

### *Yisu mbac ndu*

*(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)*

<sup>45</sup> Têj ac kac lhu, njasec atu gêm gamenj sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-nga. <sup>46</sup> Ma têj 3 kilok Yisu mbwêc awha atu, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Yom dau danem kwi bu ‘Anej Anötö, anej Anötö, tu sake-nga am hu aö sinj?’ ) <sup>47</sup> Lau nanj sêlhac sêmpinj, nanj sêngô inj njapep dom ma sêsôm, “Inj ta Elaija.” <sup>48</sup> Ma njgac danj kêti gi ma kêj sôwam danj sip wain njamakic, goc sô dôj pi a baliinj danj, ma puc pi

Yisu whasuj bu inj nôm. <sup>49</sup> Ma lau ñatô sêsôm, “Hu inj sinj ma dalic. Elaija oc meñ nem inj sa, me mba?”

<sup>50</sup> Têñ dinañ Yisu mbwêc awha atu tiyham, ma mbac ndu. <sup>51</sup> Têñ ndoc dinañ po baliñ nañ kêgalên lôm dabuj ñalôm, nañ dau kic gi lu, kalhac ñahô-nga e gi têtñ ñapu-nga. Ma tiyhô gêm ma hoc atu-tu daêsam popoc. <sup>52</sup> Ma sêhôt sêhôt kôc, ma lau dabuj daêsam nañ sêmbac ndu su, nañ sêtisa sêmbo tali tiyham. <sup>53</sup> Nac sêsa akêtñ sêhôt sêmên, ma tiñambu têtñ ndoc Yisu tisa su, goc sêsôt malac dabuj Jerusalem si, ma sêhoc dau asê têtñ lau daêsam sêlic.

<sup>54</sup> Têñ ndoc ñgac bata sinj-nga ti inj ndê lau nañ sêyob Yisu sêmbo, nañ sêlic tiyhô ti gêtñ hoñ dinañ, dec sêtôt dau atu, ma sêsôm, “Yomandô! Nğac dec inj Anötö Atu!” <sup>55</sup> Ma lauwhê daêsam sêlhac ahê ma sêlic gêtñ hoñ dinañ. Nac lauwhê nañ sêtñkuc Yisu akêtñ gameñ Galili-nga sêmên, ma sem akiñ inj. <sup>56</sup> Maria Magadala, ti Jems lu Joses dinda Maria, ma Sebedi nawhê (Jon lu Jems dinda) sêmbo sêwhiñ lauwhê dinañ.

*Josep kêtñ Yisu ndê ñamlan yêc hoc ñasuj  
(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)*

<sup>57</sup> Lau nañ sêtñkuc Yisu, nañ si dañ inj ñgac ti lêtôm nañ ndê ñaê Josep, ma inj meñ akêtñ malac Arimatiya. Têtñ telha dinañ, <sup>58</sup> inj têtñ Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlan. Pailot gôtôt ma kêtñ yom têtñ inj ndê lau sinj-nga bu sêhu Yisu ndê ñamlan sinj têtñ Josep. <sup>59</sup> Dec Josep sa gi, kôt Yisu ndê ñamlan ma kêpanj si ña po ñawasi dañ. <sup>60</sup> Ma inj kôt sa gi ma kêtñ yêc inj dau ndê sêhôt, nañ

sêlênḡ gwananḡ su yêc hoc ḡalôm. Ma Josep kêpi hoc atu danḡ gi ndöc sê awha ahuc, goc kölhö gi. <sup>61</sup> Têḡ ndoc dinanḡ Maria Magadala lu awheḡ danḡ ḡaê Maria, sêndöc sêhō ḡamakê ma sêlic.

### *Lau siḡ-ḡga sêyob sêhō*

<sup>62</sup> Sic Yisu pi a gicso dau tēḡ bêc nanḡ lau Israel sêmasanḡ dau tu Sabat-ḡga, ma tēḡ ḡagalaḡsê dabuḡsiga atu-tu ti lau Palêsai sêtēḡ Pailot si. <sup>63</sup> Ma sêsom, “ḡgac atu. Yac gauc ḡêm yom danḡ nanḡ ḡgac tasanḡ dau som tēḡ ndoc iḡ mbo tali. Iḡ som bu mbac ndu ma tiḡambu bêc tö niḡga iḡ oc tisa tiyham. <sup>64</sup> Bocdinaḡ ndic atu lau bu sêyob sêhō e bêc tö niḡga su. Mboe iḡ ndê ḡgacsêḡomi oc sêmeḡ ma sênem kanḡ iḡ ndê ḡamlanḡ, ma sêsom tēḡ lau bu iḡ tisa su. Iḡ kêsau lau ma som bu iḡ Mesaya dau, magoc ḡac bu sêkôm tasanḡ dau, oc hóc ḡêlêc tasanḡ nanḡ iḡ kôm ḡamata-ḡga, nanḡ su.” <sup>65</sup> Goc Pailot som tēḡ ḡac, “Akôc lau siḡ-ḡga sa andi, ma akêḡ ḡac sêyob sêhō ḡanḡa.” <sup>66</sup> Goc sêsa si ma sêsap hoc nanḡ ti gatam sêhō-ḡga, nanḡ dônḡ ḡanḡa ḡa a ḡakwi bu lau danḡ sêkac sa dom. Ma sêkêḡ lau siḡ-ḡga sêyob.

## 28

### *Yisu tisa*

*(Mak 16:1-13; Luk 24:1-12)*

<sup>1</sup> Bêc Sabat-ḡga meḡ gi su, ma tēḡ wake ḡabêc ḡamata-ḡga, Maria Magadala lu awheḡ danḡ ḡaê Maria sêti tēḡ bêbêc ganduc ma sêsa si bu sêlic sêhō dau. <sup>2</sup> Têḡ ndoc dinanḡ tiyhō ḡêm atu, ma Pômdau ndê anḡela danḡ sip akêḡ undambê meḡ,



ma kêpi hoc naŋ ndöc sê awha ahuc, naŋ su, goc pi gi ndöc ŋahô. <sup>3</sup> In ndê ŋawasi pô gameŋ gitôm sickac, ma in ndê ŋakwê sêp sambuc. <sup>4</sup> Têŋ ndoc lau siŋ-ŋga sêlic in, naŋ sêtöc dau atu ma sêntitec. Ma ŋac tagôlô ma sêhu dau sêyêc gitôm lau batê. <sup>5</sup> Ma aŋela dau sôm têt awê lu, “Atöc daôm dom. Aö kayalê bu amlu aŋsalê Yisu naŋ sic in ndu pi a gicso dau. <sup>6</sup> In mbo lec dom. In tisa su tôm in sôm gwanan su. Amen alic gameŋ naŋ sêkêŋ in yêc naŋ. <sup>7</sup> Goc ambu andi ŋagahô, ma asôm têt in ndê ŋgacsêŋomi bu in tisa akêŋ lau batê-ŋga su. Ma in oc muŋ mac ndi mbo gameŋ Galili-ŋga. Yêc dindê mac oc alic in. Kwahic dec aö gahoc yom dindêc asê têt amlu, ma amlu aŋgô su.”

<sup>8</sup> Têt ndoc dinaŋ awê lu dau sêlhö si bu sêkêŋ ŋawaê dau têt Yisu ndê ŋgacsêŋomi. Inlu si ti atac ŋayham atu, magoc ŋalôm lu-lu ma sêtöc dau. Sênti sêmbo seŋ, <sup>9</sup> ma ŋagahô Yisu hoc dau asê têt inlu ma hê mwalêc inlu. Goc inlu sêtigasuc in ma sêhu dau sêyêc nom. Ma sêkôc in sip gahi ma sêmpiŋ in. <sup>10</sup> Goc Yisu sôm têt inlu, “Atöc daôm dom. Andi ma asôm têt aneŋ asidôwai hoŋ bu sêtêŋ Galili sêndi, ma ŋac oc sêlic aö yêc dindê.”

*Lau siŋ-ŋga sêsôm Yisu tisa ŋawaê*

<sup>11</sup> Têt ndoc naŋ awê lu dinaŋ sêmbo seŋ, naŋ lau siŋ-ŋga ŋatô naŋ sêyob sêhô dau, naŋ sêmbu sêtêŋ Jerusalem si. Ma sêkêŋ ŋawaê têt dabuŋsiga atu-tu, pi gêt hoŋ naŋ sêlic. <sup>12</sup> Goc lau dabuŋsiga dau sêkac lau bata sa, ma sêmasan yom pi gêt dau. Ŋac semlhi lau siŋ-ŋga

ɲa mone atu, <sup>13</sup> ma sêsôm têtɲ ɲac, “Mac asôm têtɲ lau bu, ‘Têtɲ ôbwêc yac ayêc bêc ayêc. Ma inɲ ndê ɲgacsêɲomi sêmeɲ, ma sem kaɲ inɲ ndê ɲamlan.’ <sup>14</sup> Ma Pailot bu ɲgô bu mac ayêc bêc, dec yac oc amasaɲ yom awhinɲ inɲ, bu mac atap matôc sa dom.” <sup>15</sup> Bocdinaɲ lau sinɲ-ɲga sêkôc mone dau sa, ma sêkôm tôm lau bata Israel-ɲga sêsôm têtɲ ɲac. Ma yom dau tiapa yêc lau Israel-ɲga ɲalôm, ma lau ɲatô sêsôm e meɲ têtɲ kwahic dec.

*Yisu hoc dau asê têtɲ ɲgacsêɲomi*

<sup>16</sup> Têtɲ ndoc dinaɲ ɲgacsêɲomi 11 sêsa sêtêtɲ lôc naɲ yêc gameɲ Galili-ɲga si, gitôm Yisu sôm têtɲ ɲac munɲ su. <sup>17</sup> Têtɲ ndoc sêlic inɲ, naɲ sêpônɲ haduc ma sêmpinɲ inɲ. Magoc ɲac si lau ɲatô atac lu-lu. <sup>18</sup> Goc Yisu tigasuc ɲac ma sôm, “Anötô kêtɲ ɲaclai têtɲ aö pi gêtɲ undambê ti nom-ɲga hoɲ. <sup>19</sup> Bocdinaɲ atêtɲ gameɲ hoɲ andi ma andôhônɲ lau e sêɲyalê aö ma sêkêtɲ whinɲ aö. Anku ɲac anem Damba, Atu, ma ɲalau Dabuɲ aɲgô. <sup>20</sup> Ma andôhônɲ ɲac bu danɲa wambu yom hoɲ naɲ aö gac atu mac. Ma aɲyalê pi ɲandô bu aö oc wambo wawhinɲ mac ɲapaɲ, e nom ɲatêm pacndê.”

**Anötö ndê Yom Lêñsêm Wakuc**  
**Bugawac: Anötö ndê Yom Lêñsêm Wakuc New**  
**Testament**

copyright © 2013 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bugawac

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source  
files dated 29 Jan 2022

1dcc5a6c-3c1e-54e8-aa77-af18a3782048